بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2021/HC-A/221
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޙަމްޒާ ބްރަދަރސް މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް: ޝަރީފާ އިސްމާއީލް / ކަމަރާގެ، ހދ. ކުޅުދުއްފުށި
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަޒީފާއާބެހޭ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ނިމުނު ތާރީޚް: 20 ޞަފަރު 1445 / 05 ސެޕްޓެންބަރު 2023

- ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:

23	ޛުލްޙިއްޖާ	1442
02	އޯގަސްޓް	2021

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 265/VTR/2019
- ނިންމި ފަރާތް: ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް
- ބާވަތް: ވަޒީފާއާބެހޭ
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 26 ނޮވެންބަރު 2019
- ނިމުނު ތާރީޚް: 02 ޖޫން 2021

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

ކަލްޗާ ބަރގަރސް ޑޮލްފިންސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް

ޤާނޫނީ ވަކީލު: ފާތިމަތު ޔާސްމީން ޝަފާޢް / ގ. އޯރިއަދުރު، މާލެ

މަރްޔަމް މަނާލް ޝިހާބު / މ. ބަވީލާ، މާލެ

އައިމިނަތު މުޙައްމަދު ރިޒާ / މައިފުލު، ސ. ހިތަދޫ

އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް

ޝަހީދާ އިސްމާޢީލް / ކަމަރާގެ، ހދ. ކުޅުދުއްފުށި

ޤާނޫނީ ވަކީލު: ނަޝުވަލް އިބްރާހީމް / ނަރަގެ،

ނ. ކެނދިކުޅުދޫ

ވަޒީފާއާބެހޭ- މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން- އިޖުރާޢީ އަދުލުވެރިކަން- ބޭރުން ބަލައިލާ މިންގަނޑު- ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުނުވުމާ ގުޅޭ

ފަނޑިޔާރު ހުޖައިލާ މުޙައްމަދުގެ ރައުޔު

މައްސަލައިގެ ތަޢާރަފު

1. ހދ. ކުޅުދުއްފުށި ކަމަރުގެ، ޝަރީފާ އިސްމާއީލް (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު A232418) (މީގެ ފަހުން "ޝަރީފާ އިސްމާއީލް" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް") ހަމްދާ ބްރަދާރސް ކޮންޓްރެކްޓްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު C-171/1993) (މީގެ ފަހުން "ހަމްދާ ބްރަދާރސް ކޮންޓްރެކްޓްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް" ނުވަތަ "ކުންފުނި") އިން ހިންގާ ހަމްދާ ސެންޓްރަލް ހޮސްޕިޓަލްގައި 11 މެއި 2018އިން ފެށިގެން ރިސެޕްޝަނިސްޓެއްގެ މަޤާމުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދަނިކޮށް، 30 ޖުލައި 2019ގައި ވަކި އަމުރެއް އަންގަންދެން ގޭގައި ހުރުމަށް މަޖުބޫރުކަމުން އެންގުމަށްފަހު، 20 ނޮވެމްބަރު 2019ގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވާކަމުގެ މަޢުލޫމާތު ނޯޓިސްލެޓަރ ލިބުމާއި ގުޅިގެން 21 ނޮވެމްބަރު 2019ގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވާކަމަށް ވަކިކުރުމުގެ ލިޔުމެއް ދިނުމަށް އެދުމުން، ވަޒީފާގައި އުޅުނުކަމުގެ ލިޔުމެއް ދޫކުރެއްވުމުން، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެއްވިކަން ޔަޤީންވާތީ ކަމަށް ބުނެ ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެއްވީ ޤާނޫނާ ޚިލާފުކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ޝަރީފާ އިސްމާއީލް މައްސަލަ ހުށަހަޅައިފައެވެ. މި މައްސަލަ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ބަލާފައިވަނީ އެ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގެ ގޮތުގައެވެ.[1]

2. ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެއްވީ ޤާނޫނާ ޚިލާފުކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމާއި އެކު، ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ވަކިކުރެއްވުމުގެ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި -/80,000ރ. (އަށްޑިހަހާސް ރުފިޔާ) ނަގައިދިނުމަށާއި، ވަކި ސަބަބެއް އެންގުމެއްނެތި ގޭގައި މަޖުބޫރުކަމުން އެނގި ދުވަހުން ފެށިގެން

[1] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މި މައްސަލަ ހުކުމްކުރައްވާފައިވަނީ 26 ނޮވެމްބަރު 2019ގައި ކަން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ "މައްސަލަ ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓް"ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓް، އޯކިޑްމަގު، ހެންވޭރު، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

21 ނޮވެންބަރު 2019ގެ ނިޔަލަށް ލިބެންޖެހޭ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާއި، އެ މުއްދަތުގެ ސާރވިސް ޗާރޖުގެ ގޮތުގައި ލިބެންޖެހޭ ފައިސާއާއި، އަދި ޗުއްޓީގެ މުއްދަތަށްވާ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާއި، ކުއްލިގޮތަކަށް ވަޒީފާއަށް ނުނިކުމު ގޭގައި މަޖުބޫރުކުރަން އެންގި ދުވަހުން ފެށިގެން މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ދީފައިނުވާތީ ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ޝަކުވާ އިސްތިމާރުގެ ކުއްހަރު ހިޔާލާވާ ކޮޓަރިއަށް ކުރި ނުލިބުނުކަމުގެ ސަބަބުން ޖޫރިމަނާގެ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭ -/3,000ރ. (ތިންހާސް ރުފިޔާ) އާއި، ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އުޖޫރައަކަށް ހިނގަން ޖެހޭ ސަބަބުން ވަކީލު ލިބޭ ގޮތުގައި ދައްކަންޖެހޭނެ -/10,000ރ. (ދިހަ ހާސް ރުފިޔާ) ނަގައިދިނުމަށް ޝަކުވާ އިސްތިމާރު ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގައި އުފުލާފައިވެއެވެ.[2]

3. މިއީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލަ ނިމިފައިވާގޮތް ޝަކުވާއި އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއެއްގޮތް ނުވާކަމަށް ބުނެ އެ މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކޮށްދިނުމަށް އެދި ހައިކޯޓު ބަޔާންކޮށް ޝެރެޓަން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ވަކީލުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލައިދެއްވާ ދަޢުވާއެކެވެ. މި ދަޢުވާގައި އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅަނީ ޝަކުވާ އިސްތިމާރުގެ މައްސަލައެވެ.

މައްސަލައިގެ ކަންހިނގާދިޔަ ގޮތް

4. ޝަކުވާ އިސްތިމާރު، ޢަލްހާ ބަޝީރާސް ޝެރެޓަން މޯލްޑިވްސް ފުލްމޫން ރިސޯޓްގެ ޢަލްހާ ސަރވިސް ޗާރޖުގެ ރިސެޕްޝަނިސްޓްގެ މަޤާމަށް ޢައްޔަންކުރެވުނީ 11 ޖުލައި 2018ގައެވެ.[3] ދެ ފަރާތް ދެމެދު 11 ޖުލައި 2018ގައި ސޮއިކުރާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި، މި އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތަކީ 12 (ބާރަ) މަސްދުވަސްކަމާއި، މި އެއްބަސްވުން 10 ޖުލައި 2019ގައި ނިމުމަކަށް އަންނާނެކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ.[4] މި

[2] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް ޝަކުވާ އިސްތިމާރުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ "މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމު" ގެ 9 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

[3] މިކަން ބަޔާންވާ ސެންޓްރަލް ހޮޓެލްއާއި ޝަކުވާ އިސްތިމާރާ ދެމެދު ވެފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ 7(a) ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެއެވެ.

[4] މިކަން ބަޔާންވާ ސެންޓްރަލް ހޮޓެލްއާއި ޝަކުވާ އިސްތިމާރާ ދެމެދު ވެފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ 7(b) ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު 1 (އެކެއް) އަހަރު ދުވަހަށް، 11 މެއި 2019އިން ފެށިގެން 10 މެއި 2020ގެ ނިޔަލަށް އިތުރުކޮށްފައިވާކަން އެނގެއެވެ.[5]

5. އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު 2 ވަނަ ނުކުތާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ޝަހީދާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާނަމަ، އެކަމުގެ ލިޔުމެއް ދިނުމަށް 24 ނޮވެންބަރު 2019ގައި އެދި، މި ސިޓީގެ ޖަވާބު ބަލާ 25 ނޮވެންބަރު 2019ގައި ދިޔުމުން، ލިޔުމެއް ދިނުމަށް ފަހު އެ ލިޔުމުގައި ސޮއިކުރުމަށް ޝަހީދާ އިސްމާޢީލްއަށް އެންގި ކަމަށާއި، އެ ލިޔުމުގައި "ވަޒީފާދިނުން ފަހަރުގެ މަސައްކަތް ނުކުރެވޭނެކަމަށް" ބަޔާންކޮށްފައިވުމުން، އެ އިބާރާތް އުނިކުރުމުން ސޮއިކުރާނެކަމަށް ޝަހީދާ އިސްމާޢީލް ބުނުމުން، އެ ލިޔުމުގައި ސޮއިނުކުރާނަމަ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ލިޔުން ނުދެވޭނެކަމަށް ބުނެވުނުކަމަށާއި، 21 ނޮވެންބަރު 2019ގައި ޝަހީދާ އިސްމާޢީލްއަށް އިސްތިޢުފާދެއްވާ ފަރާތުން ދީފައިވާ ލިޔުން ޝަހީދާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާކަމަށް ދޭހަވާ، ޝަހީދާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ހިލާފަށް ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް ޝަހީދާ އިސްމާޢީލްގެ ފަރާތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅިއެވެ.[6]

6. 21 ނޮވެންބަރު 2019ގައި ޝަހީދާ އިސްމާޢީލް ހަވާލުވެފައިވާކަމަށް (އެ ސިޓީގައި) ސޮއިކޮށްފައިވާ 5 އޯގަސްޓް 2019ގެ ތަރީޚުގެ ސިޓީގައިވަނީ އަންނަނިވި އިބާރާތެވެ.

"This letter serves to confirm that Ms· Shaheedha Ismail has been employed at Champa Central Hotel from May 11, 2018 to July 31, 2019 as a Receptionist"

7. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ޝަހީދާ އިސްމާޢީލް ހުށަހެޅި މައްސަލައިގެ ދަޢުވާއަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ކުރިން، އިސްތިޢުފާދެއްވާ ފަރާތުން އެ މައްސަލައާ ގުޅިގެން އިޢުތިރާޟީ ނުކުތާއެއް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ. އެއީ

[5] ޗަމްޕާ ސެންޓްރަލް ހޮޓެލްގެ 25 އޭޕްރީލް 2019ގެ "Re: Extension of Contract Employment" ސިޓީ. މި ސިޓީ ލިބުނުކަމަށް ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތުން 24 މެއި 2019ގައި ސޮއިކޮށްފައިވެއެވެ.

[6] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގެ ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 1 ވަނަ ނުކުތާ

ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޤުފާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ (މީގެ ފަހުން "ވަޤުފާބެހޭ ޤާނޫނު") 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ނޭޅިސް ދިނުމަށްފަހު ނުވަތަ ނޭޅިސް ދިނުމަކާ ނުލައިނަމަވެސް، މުވައްޤަފު ވަޤުފުއިން ވަކިކޮށްފިނަމަ، އަދި ވަޤުފުއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްނެތި ކަމުގައި ވަޤުފާއާކުރާ ފަރާތަށް ގެއްލުމެއްވާނަމަ، ވަޤުފުއިން ވަކިކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކަމުގެ ޝަކުވާ ވަޤުފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އެހެންނަމަވެސް، މި މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވަނީ އެ 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަސް ފާއިތުވުމަށްފަހު ކަމުގައިވާތީ، މި މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންނުވާކަން ބެލެއެވެ.[7]

8. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ނެގި އިދާރީ އިއުތިރާޟާއި ގުޅޭ ގޮތުން ވަޤުފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވާ މި މައްސަލަ ވަޤުފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގައި ރަޖިސްޓްރީކުރެވުނު ތާރީޚަކީ 26 ނޮވެންބަރު 2019ގައި ކަން އެނގެންކަމާއި، ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްއަށް އެ ފަރާތް ވަޤުފުއިން ވަކިކުރިކަން އެނގުނު ތާރީޚަކީ ނުވަތަ ވަޤުފުއިން ވަކިކުރިކަން ވަޤުފުދީ ފަރާތުން މުޢާމަލާތުކުރި ތާރީޚަކީ ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ވަޤުފުއިން ވަކިކުރިކަން އެންގުނުކަމަށް ޗިޓުމަސްޖ 1 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 21 ނޮވެންބަރު 2019 ތާރީޚުކަމަށް ބެލެވޭތީ، މި މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވަނީ ވަޤުފާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައިކަމަށްނުވޭ.[8]

9. ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ވަޤުފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައަށް ޖަވާބުދާރީވުމުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބެލުމުގައިވަނީ ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައަށް އިންކާރުކުރަމުންނާއި، ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް 25 ޖުލައި 2019 އިން 28 ޖުލައި 2019އަށް ވަޤުފަށް ހާޒިރުވާންކަމާއި، އަދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ކުރި ފޯންކޯލްތަކާއި އީމެއިލްތަކަށް

[7] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ވަޤުފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް 30 ޑިސެންބަރު 2019ގައި ހުށަހަޅާފައިވާ އިދާރީ އިއުތިރާޟު

[8] ވަޤުފާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 200-VTR/IJ/2020/4 (5 ފެބްރުއަރީ 2020) "އިދާރީގޮތުން ނިންމި ގޮތް"

ޖަވާބުދީފައިނުވާކަމަށެވެ. 29 ޖުލައި 2019ގެ ޖުޑީޝަލް އެހެން މުވައްޒަފަކު ހަމަޖެއްސަވައިދިނީކަން، ކުރިން އެންގުމަކާ ނުލާ ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފު ޖުޑީޝަލް ހާޒިރުވިކަމަށާއި، އެ ދުވަހު ޖުޑީޝަލް އެހެން މުވައްޒަފަކު ހަމަޖެއްސަވައިދީ، ހިއުމަން ރިސޯސަސްއިން ގުޅާނުކަމަށް އެންގުމަށްފަހު، ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފު ފޮނުވާލިކަމަށާއި، 31 ޖުލައި 2019ގައި އޮފީހަށް ހައުމަން ގޭޖެހުނު ހަމަޖައްސަން ގުޅުމުން، ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފު ފޯނަށް ޖަވާބުނުދެއްވާކަމަށާއި، އަދި 1 އަދި 2 އޮގަސްޓު 2019ގައި ގުޅުމުންވެސް ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފު ފޯނަށް ޖަވާބުދީފައިނުވާކަމަށެވެ. އެމްޕްލޮއީ ހޭންޑްބުކްގައި ހުއްދަ ހޯދުމަކާ ނުލާ 04 (ހަތަރެއް) ދުވަހު އެއްކޮޅަށް ގިނަ ދުވަހު ޗުއްޓީގައި ހުރުމަކީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނެކަމަށް ބަޔާންކުރެވިފައިވާކަމަށާއި، އުސޫލުތަކާއި އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތިން ހުއްދަ ނެގުމަކާނުލާ ވީސްވީފައެއް ނޫނީ، ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފު ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވެފައިނުވާތީ ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފުގެ އަރުވާދު އެކަށީގެންނުވާކަމަށާއި، އިސްތިޢުފާދިނުމަށް ފުރުޞަތު ޚަބަރުދާރުން ބޭނުންނުވާކަން ސާބިތުވާކަމަށާއި، ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފު ވަޒީފާގައި ބަހައްޓަވާ ކުރިޔަށްގެންދެވޭނެކަމަށް އެކަށީގެންވާ ހަމަތަކުގެމަތިން އިސްތިޢުނާފުކުރާ ފުރުޞަތު ނުދެއްވުނީ 05 އޮގަސްޓު 2019ގައި ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާކަމަށެވެ.[9]

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިމުނު ގޮތް

10. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލަ ބަލައި އެ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމަވައިފައިވަނީ، ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޤާއިމުކުރަންޖެހޭ މަރުޙަލާ އަދުލުވެރިކަމާއި އަދި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރެވިފައިވާކަމަށް ބުރަވެވޭން ނެތްކަމަށާއި، ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފު ޙައްޤު

---

[9] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 4 ވަނަ ނުކުތާ

ބްރަދަރސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ވަކިކުރުމަކީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްނެތި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ހަމަކަމާއި ހިލާފު، އަންގައަރު ބޭސިކްސަލަރީއެއްކަމަށް.

11. ހަމައެއާއެކު، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވާތީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރާއި، އެ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އެކަށީގެންވާ ބަދަލުވުމުގެ ގޮތުގައި 51,638/55ރ. (ފަންސާސް އެއްހާސް ހަ ސަތޭކަ ތިރީސް އަށް ރުފިޔާ ފަންސާސް ފަސް ލާރި) ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްއަށް ނަގައިދިނުމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

12. މި ނިންމުމަށް ވާސިލްވުމަށް އަންނަނިވި ސަބަބުތައް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

12.1 20 ނޮވެންބަރު 2019ގައި ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ދޫކޮށްފައިވާ ވަޒީފާގައި އުޖޫރަތުގެ ތިރުމުގައި ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާގައި އުޅެފައިވަނީ 11 މެއި 2018އިން 31 ޑިސެމްބަރު 2019ގެ ނިޔަލަށްކަމަށް ބަޔާންކުރެވިފައިވާތީ، ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިފައިވަނީ 31 ޑިސެމްބަރު 2019ގައި ކަމަށް ބުނެވިފައިވާކަން.[10]

12.2 އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން 7 އޮކްޓޫބަރު 2020ގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި ސިޓީއާއެކު ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އޭ.ޕީ.ކޭ ކަސްޓަމަރކެއަރގެ ޕޭސް ސިޓީއިން ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް 23 އަދި 24 ޑިސެމްބަރު 2019ގައި ޑިއުޓީއަށް ހާޒިރުވެފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވޭތީއާއި،[11] 25 ޑިސެމްބަރު 2019އިން 28 ޑިސެމްބަރު 2019އަށް ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވެފައިނުވާ ދުވަސްތަކަކީ ސަލާމުގެ ޗުއްޓީގައި ހުރި ދުވަސްތަކެއް ކަމުގައި ބުނެފައިވާކަމާއި،[12] ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް 29 ޑިސެމްބަރު 2019ގައި އޮފީހަށް ހާޒިރުވެފައިވާކަން އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުގެ ބަޔާނުންވެސް

[10] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 11·16 ނަންބަރު

[11] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 12·3·3 ނަންބަރު

[12] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 12·3·5 ނަންބަރު

އެނގެން އޮތަތީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި، ދި ޔަރާމް ދެޑޫރު ވެފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (e) އަށް ބަލާލާއިރު، ޝަރީފާ އިސްމާއީލް 21 ޖުލައި 2019ގައި އޮފް ނަގާފައިވާކަމާއި، 22 ޖުލައި 2019ގައި ވަޒީފާއަށް ނިކުމެފައިވާއިރު، 22 ޖުލައި 2019އިން ފެށިގެން އޮފް ދުވަހެއް ނުދީ ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ލައްވާ މަސައްކަތްކުރުވާފައި 27 ޖުލައި 2019ގެ ނިޔަލަށްކަމަށް ބުނެފައިވާކަމާއި، މި އޮފް ދުވަސް ނަގަން ބޭނުންވާކަން ޝަރީފާ އިސްމާއީލް އަންގާފައިނުވާކަމާއި،[13] ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ވީނުވެއް ނަންގާ އޮފީހަށް ހާޒިރުވެފައިނުވާތީ 25 ޖުލައި 2019އިން ފެށިގެން 28 ޖުލައި 2019ގެ ނިޔަލަށްކަމަށްވާއިރު، އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޝަރީފާ އިސްމާއީލްއަށް އޮފް ދުވަހެއް ދޭންޖެހޭނެކަމަށް ބުނެފައިވާކަމަށްވުމާއި، ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ވީނުވެއް ނަންގާ އޮފީހަށް ހާޒިރުނުވެފައިވާތީ 03 (ތިނެއް) ދުވަސްކަމުން، ދި ޔަރާމް ދެޑޫރު ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ޝަރީފާ އިސްމާއީލް 04 (ހަތަރެއް) ދުވަސް ވިދިވިދިގެން ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވެފައިނުވާކަމަށް ބުނެފައިވާކަން.[14]

12·3. މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރައިރު ޤާއިމުކުރަންޖެހޭ މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްފައިވާނަމަ، އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރެވިފައިވާތޯ ބަލަން ނުޖެހޭނެކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/209 ޤަޟިއްޔާގައި[15] ކަނޑައަޅާފައިވާތީ، ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްފައިވާތޯ ނަޒަރުކުރުން ކަނޑައެޅުން ލާޒިމުނުވާކަމުގައި ބުނެފައިވާކަން.[16]

[13] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 12·3·6 ނުކުތާ
[14] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 12·3·7 ނުކުތާ
[15] ހަސަން ފާއިޒް ވ. މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑް
[16] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 13·1 ނުކުތާ

12.4 މި މައްސަލައިގައި އެންމެ އަދުލުވެރިގޮތަކީ ބަދަލެއް ނަގައިދިނުންކަމަށް، ޝަރީޢާ އިސްލާމިކް ޓޭގައި މަސައްކަތްކުރަން ފެށި ވަޒީފާގެ ބަދަލުގައި ޝަރީޢާ އިސްލާމިކް އެކަރީޔަންސް މަސައްކަތުގެ އެގްރީމަންޓުގައިވާގޮތަށް ބަދަލުކޮށްފައިވާކަމަށް، ޝަރީޢާ އިސްލާމިކް ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުނުވާ ދުވަސްތަކަށް ހުރިކަން މައްސަލައިގެ ތަބުއިން އެނގެން އޮތުމުން މަސައްކަތުގެ އަރުވާފު އެނގެ އެދިވާ ގޮތެއްގައި ބަހައްޓާފައިވާކަން އެނގެންއޮތްކަމަކަށްވާތީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ)އަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ޝަރީޢާ އިސްލާމިކް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީޚުގެ[17] ނިޔަލަށް މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކަށްވާ 81,342/69ރ. (އަށްޑިހަ އެއްހާސް ތިންސަތޭކަ ސާޅީސް ދެ ރުފިޔާ ފަސްދޮޅަސް ނުވަ ލާރި)ގެ ބަދަލުން، ޝަރީޢާ އިސްލާމިކްގެ 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ އުޖޫރައަށްވާ 26,176/02ރ. (ސައްބީސްހާސް އެއްސަތޭކަ ހަތްދިހަ ހަ ރުފިޔާ ދެ ލާރި) އާއި ޝަރީޢާ އިސްލާމިކް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވުނުއިރު ފައިނަލް ސެޓްލްމަންޓްގެ ގޮތުގައި ދީފައިވާ ފައިސާއާ ޝަރީޢާ އިސްލާމިކް ވަޒީފާގައި ހުރިނަމަ އެ ފަރާތަކަށް ލިބެންޖެހޭ ފައިސާއެއްކަމުގައި ބެލެވިދާނެ، މި އަދަދުތަކުން އުނިކުރުމުން ބާކީ 51,638/55ރ. (ފަންސާސް އެއްހާސް ހަ ސަތޭކަ ތިރީސް އަށް ރުފިޔާ ފަންސާސް ފަހެއް ލާރި) އަދި އަދުލުވެރި ބަދަލެއްކަމުގައި ދެކެމެން.[18]

17 ކަމްޕެނީ ސަރަހައްދުން އިން ޝަރީޢާ އިސްލާމިކަށް ފޮނުވާފައިވާ "Re: Extension of Contract of Employment" ގައި އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީޚުކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ 10 ޖޫން 2020 އެވެ.

18 ވަޒީފާބަހީ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގެ ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 15.1 ނުކުތާ

އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާތައް

13. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލަ އަށް ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވަނީ ޝަކުވާ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ، ކަމުގެ ބަރަދާރަށް ވޯލްޑްވިސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން އެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވަނީ އަންނަނިވި 09 (ނުވައެއް) އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކެވެ.

13.1 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލާގައި އިޖްރާއީ ގޮތުން ނިންމި ގޮތް (procedural objection) (ނަންބަރު: 200-VTR/IJ/2020/4) ނިންމާފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) އާއި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/21 ޤަޟިއްޔާ[19] އާއި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/100 ޤަޟިއްޔާ[20] އާއި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އާ ޚިލާފަށްކަމަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާއާއި،

13.2 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ ތާރީޚަކީ 31 ޖުލައި 2019 ކަމުގައި ބެލުމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 6 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވެފައިވާކަމަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާއާއި،

13.3 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގައި ދުސްތޫރީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްދީފައިނުވާކަމަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011 (މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް

[19] ޝަހީމަތު ހުސައިން ވ. އާމިނަތު ހުސައިން
[20] އަޙްމަދު އިސްމާއީލް ވ. ޝަހީމާ އަލީ ޙަސަން

ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ (މިގެފަހުން "މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނު") 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަދި 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ 2 އަދި 3 ވަނަ ނަންބަރާއި، ގަވާއިދު ނަންބަރު 2015/R-20 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދު 2015)ގެ (މިގެ ފަހުން "ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދު 2015") 39 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކާއި،

13.4. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގައި އިޖުރާއީ ޢަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްފައިނުވާކަން ނިންމާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/209 ޤަޟިއްޔާއަށް[21] ހަވާލާދީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) އާއި 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އާއި ގަވާއިދު ނަންބަރު 2015/R-20 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދު 2015)ގެ 39 ވަނަ މާއްދާ އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/77 ޤަޟިއްޔާ[22] އާއި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 75/VTR/2017 މައްސަލަ[23] ފަދަ ޙުކުމްތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކާއި،

13.5. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގައި ވަޒީފާއާބެހޭ އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރުން (Repudation of contract) އަދި ޟިމްނީ (implied) ގޮތުން އިސްތިއުނާފު ޢަރްޟުވާ ފަރާތް އިސްތިއުފާދީފައިވާއިރު، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/77 ޤަޟިއްޔާ[24] އާއި ވަޒީފާއާބެހޭ

21 ހަސަން ޒާހިރު ވ. މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑް

22 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގުޅުން ޕަބްލިކް ލިމިޓެޑް ވ. އަޙްމަދު ޔޫސުފު

23 އަޙްމަދު މޫސާ ވ. ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް

24 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގުޅުން ޕަބްލިކް ލިމިޓެޑް ވ. އަޙްމަދު ޔޫސުފު

ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 75/VTR/2017 މައްސަލަ[25] އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ތަޠްބީޤުކުރެއްވުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/85 ޤަޟިއްޔާ[26] އާއި ޑިސްމިސަލް ކޮންސްޓްރަކްޓިވް އޮސްޓްރޭލިއާގެ ފެއަރ ވޯކް ކޮމިޝަން ނިންމާފައިވާ Orry Thomson v Zadlea Pty Ltd T/A Atlas Steel (2019) FWC 1687 ޤަޟިއްޔާ އާއި ޑިސްމިސަލް ކޮންސްޓްރަކްޓިވް ޔުނައިޓެޑް ކިންގްޑަމްގެ ސުޕްރީމް ކޯޓް އޮފް ޖުޑިކޭޗަރ – ކޯޓް އޮފް އެޕީލްސް ނިންމާފައިވާ London Transport Executive v Clarke (1981) IRLR 166 ޤަޟިއްޔާ އާއި، ޑިސްމިސަލް ކޮންސްޓްރަކްޓިވްގައިވާ ކެނެޑާގެ ބްރިޓިޝް ކޮލަމްބިއާގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ BCSC 2009 Pereira v Business Depot Ltd ޤަޟިއްޔާ އަދި Harrison v George Wimpey & Co Ltd ޤަޟިއްޔާ ފަދަ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ ޚިލާފުނުވާގޮތަށް ބޭނުން ކުރަމުގެ ނުކުތުމާއި،

13.6 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގައި ހުރި ވަޒަން ކުރުމުގައި ޢަމަލުކޮށްފައިވަނީ އަދުލު އިންސާފުގެ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 24/76 (ހެކިބަހުގެ ޤާނޫނު)ގެ (މީގެ ފަހުން "ހެކިބަހުގެ ޤާނޫނު") 6 ވަނަ މާއްދާ އާއި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދު 2015ގެ 39 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/40 ޤަޟިއްޔާއިން[27] ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ބައްޓަމަށް ދެއްކުމަށްވެސްކަމަށް ބޭނުން ކުރަމުގެ ނުކުތުމާއި،

[25] އަޙްމަދު މޫސާ ވ. ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް

[26] ދައުލަތް ވ. ވިޔާ އުމަރު ޒުބެއިރު

[27] ޢަބްދުﷲ ޝާރިފް ވ. އެޕެކްސް ކޮންސްޓްރަކްޝަން ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް

13.7. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގައި ހުރި ބަލައިގަތުމުގައި ޢަމަލުކޮށްފައިވަނީ ޢަދުލު އިންސާފުގެ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) އާއި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދު 2015ގެ 39 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއާއި،

13.8. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައަކީ ތަޢައްސުފުގެ ގޮތުގައި ކޯޓުގެ އިޖުރާއަތު ބޭނުންކޮށްފައިވާ (abuse of court process) މައްސަލައެއްކަމަށާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-A/12 ފައިސަލާގައި[28] ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ އަދި

13.9. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގައި ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް ނިންމާފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކޮންޓްރެކްޓާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ (މިއަށްފަހު "ކޮންޓްރެކްޓާބެހޭ ޤާނޫނު") 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/43 ފައިސަލާ[29] އާއި ނަންބަރު 2018/SC-A/49 ފައިސަލާ ފަދަ ޙުކުމްތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

[28] އިބްރާހިމް އަލީމަނިކު ވ. ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާ
[29] ޒުލޭޚާ މުޙައްމަދު ވ. އާދަމް ޙަލީމް

އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކުގެ ތަފްސީލާއި، އިސްތިއުނާފު ބަލައިގަތް ފަރާތުގެ ޖަވާބު

ފުރަތަމަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ

14. ފުރަތަމަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރަމުން ކަމުގާ ބަހުސްކޮށް ހުރަހެޅި ލިޔުމުގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އިން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްނެތި ކަމުގައި މުވައްޒަފަކު ދަޢުވާކުރާނަމަ، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން 03 (ތިނެއް) މަސް ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކަމުގެ ޝަކުވާ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާކަމަށެވެ. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މި މައްސަލައިގައި ނިންމާފައިވަނީ ޝަކުވާ އިސްމާއީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ 31 ޖުލައި 2019ގައިކަމަށް ބުރަވެފައިވާކަމުގައެވެ.[30] ބަހުސްގެ ބޭނުމަށް ޝަކުވާ އިސްމާއީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ މި ތާރީޚުގައިކަމަށް ބަލައިގަނެވިއްޖެނަމަވެސް، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް މި މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ސުންގަޑި 29 އޮކްޓޫބަރު 2019ކަމަށާއި، މި މައްސަލަ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާފައިވަނީ މައްސަލަ ހުށަހެޅުމަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ދީފައިވާ ސުންގަޑީގެ ބޭރުން 26 ނޮވެމްބަރު 2019ގައި ކަމަށެވެ.

15. މިކަން ފާހަގަކޮށް، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އިދާރީ އިޢުތިރާޟް ހުށަހެޅުމުން، ޝަކުވާ އިސްމާއީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަން އަންގާ އުޞޫލުގެ ޒަމާން ބެލުމެއް އެ ފަރާތަކަށް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް އަނގަބަހުން ނަމަވެސް ލިޔުމުން ނަމަވެސް މުޢާމަލާތްކުރާ ކަމަށް ދަލީލު ޖަހާއިރުކަން އެންގުމުން، ޝަކުވާ އިސްމާއީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި މުޢާމަލާތްކުރި ތާރީޚަކީ 21 ނޮވެމްބަރު 2019ވަނަ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ބުރަވެފައިވާކަމުގައެވެ.

[30] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގެ ނިމުނުގޮތުގެ ހުލާސާ ރިޕޯޓުގެ 11.16 ނުކުތާ

16. މި ނިންމުމަކީ ޤާނޫނާއި ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް ކަމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ދެކޭނީ ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރައްވާފައިވާކަން އެންގުމުން އެކި ގޮތްގޮތުން ގުޅުމުން ތަކުރާރުކޮށް މަސައްކަތްކުރިނަމަވެސް، އެ ފަރާތުން ގަސްދުގައި އެއްވެސް މަޤްބޫލު އުޒުރެއްނެތި ޙާޟިރުނުވާކަން ދައްކައިދޭ ހެކި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވެސް، އަދި ވަޒީފާއިން ބޭރުކުރެއްވުމުން ރިޢާޔަތްކުރައްވާފައިނުވާކަމަށް، އިސްތިއުނާފުކޯޓުގައި މި މައްސަލައިގެ އިޖުރާއީ ނިންމުމަކީ ވަޒީފާއިން ބޭރުކުރެއްވުމުން ވާސިލުވެފައިވާ ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރައްވާފައިވާ 21 ނޮވެންބަރު 2019ގައި ކަމުގައި ބަލައިގެންކަމުގައިވީނަމަވެސް، ވަޒީފާއިން ބޭރުކުރެއްވުމުން މި މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރައްވާފައިވާ 31 ޖުލައި 2019ގައި ކަމަށް ބަލާފައިވުމުން، މި ދެ ނިންމުން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމެވެ.

17. މީގެ އިތުރުން ވަޒީފާއިން ބޭރުކުރެއްވުމުން މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ނިންމާފައިވާ އިޖުރާއީ ނިންމުމަކީ ވާސިލުވެފައިވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވާ މަބްދައުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިނުވާކަމުގައި، މިގޮތުން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/21 ޤަޟިއްޔާގައި[31] އިސްތިއުނާފުކުރުމަކީ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުގައި އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިނުވާނަމަވެސް އަމިއްލަ ބާރުނުފޯރާފަދަ މަޖުބޫރު ސަބަބެއް ޓަކައިގެން ބޭ ވަޒަންކުރުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭނެކަމުގައި ބަޔާން ސަބަބެއް ކަނޑައަޅައި، އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުން ސަބަބަކީ އަމިއްލަ ބާރުނުފޯރާފަދަ މަޖުބޫރު ސަބަބެއްކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ އެ މައްސަލައެއް، މުއްދަތުން ބޭރުން ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއްކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުން ބޭރުން މި މައްސަލަ ބަލައިގަތުން، އިޖުރާއީ ގޮތުން މި މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ނިންމާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނިންމުންތަކާއި

[31] ޚާދިމަތު ޙުސައިން ވ. އާމިނަތު ޙުސައިން

ޚިލާފުވާކަމަށްވެ.[32] އަދި ހަމައެހެންމެ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން އިޖުރާއީ ނިންމުން ނިންމުމުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ މާނަ ކުރާކޮށް، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚުކަމުގައި ބެލެވޭނީ "ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަން އަންގާ ސިޓީ ލިބިގެން" 03 (ތިނެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައިކަމަށް ބަޔާންވެފައިވާއިރު، މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އާ ޚިލާފުކަމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވެއެވެ.

18. މީގެ ރައްދުގައި ޝަރީފާ އިސްތިއުނާފީގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ޝަރީފާ ވަޒީފާއިން އިސްތިޢުފާދީ ޝަރީފާ ހުއްޓާލާފައިވަނީ މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ޤާނޫނުގައި ކަމުން، 2019ގައި ނޮވެމްބަރު 26 ދުވަހުކަމަށާއި 6 ވަނަ އަހަރުދުވަސް އިސްތިޢުފާއަށް ކުރިއާލާ މަސައްކަތު ހުއްޓާލުމަކީ ކުރެވޭނެކަމެއްނޫންކަމަށްވެ.

19. ...

20. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި އިޖުރާއީ ނިންމުން[33] ...

[32] މިގޮތުން މި ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/21 (ފާތިމަތު ޙަސަނާއި ވ. އާމިނަތު ޙަސަނާއި) އާއި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/100 (އަޙްމަދު އިސްމާޢީލް ވ. ފަތިމާ ޢަލީ ޙަސަން) ގެ ޤަޟިއްޔާތަށް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަށް ބަލާފައިވެއެވެ.

[33] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 200-VTR/IJ/2020/4 (05 ފެބްރުއަރީ 2020) "އިޖުރާއީ ގޮތުން ނިންމި ގޮތް"

އުފުންކަމުގެ ލިޔުން ދޫކުރި ތާރީޚަކީ 21 ނޮވެންބަރު 2019ގައިކަން އެ ލިޔުމުން އެނގެން އޮންނާތީކަމަށާއި، ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދާ ފަރާތެއް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަން އާންމު އުސޫލެއްގެ ގޮތުން ބެލެވޭނީ އެ ފަރާތަކަށް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަން އަންގަބަހުން ނުވަތަ ލިޔުމުން މުޢާމަލާތްކުރެވޭ ކޮންމެވެސް ޒަރީޢާއަކުން އެންގުމުން އެކަން ބަލާނުކުރުމަށް ފުރުޞަތުކަމާއި، އަދި އެ އުސޫލާއި ޚިލާފަށް ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދާ ފަރާތެއް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަން އެންގުމުގައި އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ދުރުވެރިވެފައިވާކަމަށް ބުނާނަމަ އެފަދައިން ބުނާ ފަރާތުން އެކަން ސާބިތުކޮށްދޭންޖެހޭނީ، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ކަމަށް އެފަދަ ބާރެއް ހުށަހަޅާ ސާބިތުކޮށްދީފައިނުވާކަމެވެ.

<u>ދެވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ</u>

21. **ދެވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރަމުން ކަމުގެ ބަރާބަރަށް ފާހަގަކޮށްފައިވާ ޖުޑިޝަލް ފިލާވަޅެއް ފާހަގަކުރެވެނީ** ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި 31 ޖުލައި 2019ގައި ކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމި ނިންމުމުގެ އެއްވެސް ފާހަގަ ހުއްދަ ބަޔާންކޮށް ނުވާކަމަށެވެ. ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ލިޔުމަކީ ބަލާނަމަ، މި ލިޔުމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ "އޯ.ޕީ.ޖީ"، "ޕީ.އޯ.ޕީ.އާރު" އަދި "ޓީ.އާރު.ޑީ ޖެނެރަލް" 05 އޮގަސްޓް 2019ގައި ސޮއިކޮށްފައިވާކަމާއި، އަދި ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފީ ޖަވާބުދާރީވުމުން، އެ ފަރާތުގެ ދައުރު ހަމަޖެހުމުގައި ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ލިޔުމުގައި ސޮއިކޮށްފައިވަނީ ހިލޭ، ޝަރުޠާ މުސާރައާ 05 އޮގަސްޓް 2019ގައި ސޮއިކޮށްފައިވާކަމުގައެވެ.

22. ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ލިޔުމުގައި، 31 ޖުލައި 2019ގެ ފަހުން ހިނގާފައިވާ ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފީގެ ވަޒީފާގެ ގުޅުން ހުރި އެތައް ކަމެއް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، މިގޮތުން 05 އޮގަސްޓް 2019ގައި އެ ފަރާތަށް ގުޅުން މަސައްކަތްކުރިކަމާއި، 04 އޮގަސްޓް 2019ގައި އެ ފަރާތުގެ ޒާތީގެ މިހާރު ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފީ ވިސްނުމަކަށް ނޭނގޭން ހުރިން އަހަރެން އެނގޭކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ. މީގެ އިތުރުން

ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ވަޒީފާގައި އުޅުނު ކަމަށް ބަޔާންކޮށްދޭ ލިޔުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ 05 އޮގަސްޓް 2019ގައި ކަމަށާއި، މި ލިޔުމުގައި ޝަރީފާ އިސްމާއީލް 31 ޖުލައި 2019އާ ހަމައަށް ވަޒީފާ އަދާކުރިކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވުމުން، އެ ލިޔުމަކީ އެކަށީގެންވާ ބުރަދަން ދިނުމަށްފަހު، އެއީ ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚުކަމަށް ބެލެވޭ ކަނޑައެޅުމަކީ ހަމައަކުން ޤަބޫލުކުރެވޭ ކަމެއްނޫންކަމަށެވެ.

23. **މީގެ ޢަޤްދުގައި ޝަރީފާ އިސްމާއީލްގެ ވަޒީފާއިން ބޭރުކުރެވުނީ** ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާކަން ދޭހަވާ ލިޔުމެއް ނުވަތަ އެނގޭގޮތް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅައިދީ، އެ ލިޔުމުގައި ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ވަޒީފާގައި އުޅެފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ 11 މެއި 2018 އިން ފެށިގެން 31 ޖުލައި 2019އާ ހަމައަށް، މި ލިޔުމަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން ދޫކޮށްފައިވާ ލިޔުމެއްކަމަށާއި، އެ ލިޔުމާއިމެދު ސުވާލު އުފެއްދެވިފައިވާކަމަށެވެ.

24. ޝަރީފާ އިސްމާއީލްއަށް އެ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ލިޔުން ދިނުމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އިންކާރުކޮށް، އެއްވެސް ތަނެއްގައި މައްސަލަ ނުބެލުމަށް އެއްބަސްވެއްޖެނަމަ، އެފަރާތުން ލިޔުމެއް ތައްޔާރުކޮށް، އެ ލިޔުމުގައި ސޮއިކުރުވުމަށް މަސައްކަތްކޮށްފައިވާކަމަށާއި، މި ނިންމުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވަނީ ދެ ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތަކާއި ހެކިބަސްތަކާއި، ގާނޫނާއި ގަވާއިދާއި އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތިންކަމަށެވެ.

<u>ތިންވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ</u>

25. **ތިންވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ ތަފްޞީލުކޮށްދެމުން ގަވާއިދު ބަރާބަރުކޮށް ދޮރުޖެހުމަށް ހިތުރިޢާޔަތް ޤަވާއިދުގެ ވަޒީފާއިން ބޭރުކުރެވުނީ** އެ ފަރާތާ ދެމެދު ސޮއިކުރެވުނު ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)

ގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތެއް މެދުވެރިވެފައިވާނަމަ ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ޙައްޤު ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ލިބިގެންވާކަމަށް ބަޔާންކުރާކަމާއި، އަދި އޭގެ ތެރޭގައި އަޚްލާޤު އެކަށީގެންނުވާކަމަށް ދޮގު ހެދުން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، މީގެ ތެރޭގައި ވިދިވިދިގެން 04 (ހަތަރެއް) ދުވަހަށް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ދުވަހަށް ހުއްދަނެތި ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުނުވުން ހިމެނޭކަމަށެވެ. މިގޮތުން ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ހުއްދަނެތި 25،26،27 އަދި 28 ޖުލައި 2019ގައި ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުނުވާކަމާއި، މިކަން ވަޒީފާދޭފަރާތުގެ ޑިސިޕްލިނަރީ ނިޒާމުގައިވެސް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެންއޮތެވެ.[34] އެހެންކަމުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ)ގެ ދަށުން ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާކަން ސާބިތުވާކަން އެނގެންއޮތެވެ.

26. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުމުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް ބިނާކޮށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) އާ ޚިލާފުވާ ނިންމުމެއްކަމާއި، އެހެނީ މި މައްސަލައިގައި ދެ ފަރާތުން ކުރި ފަރާތަކުންވެސް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)އަށް ބިނާކޮށް އެއްވެސް ޤާނޫނީ ނުކުތާއެއް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އުފުލާފައިނުވާކަމަށެވެ. މި މާއްދާގައި ވަޒީފާއަދާކުރާ މީހަކަށް އަރާމުކުރުމަށް ވިދިވިދިގެން 24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރުގެ މުއްދަތެއްދިނުމަށް، އެއްވެސް މުސާރައެއް ހަފްތާ ވިދިވިދިގެން 6 (ހައެއް) ދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް މަސައްކަތް ކުރުވައިގެން

[34] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ހުލާސާ ރިޕޯޓުގެ 12.3.5 ނުކުތާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް 25 ޖުލައި 2019އިން ފެށިގެން ސަލާމުގައި ހުރިކަން މައްސަލަ ރައްދުވި ފަރާތަށް ސަލާމުގައި ހުރި ދުވަސް އަންގާފައިވާކަން ބަލައިގަނެވޭތީ، 25 ޖުލައި 2019އިން ފެށިގެން 28 ޖުލައި 2019އަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތް ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުނުވާ ދުވަސްތަކަކީ ސަލާމުގެ ޗުއްޓީގައި ހުރި ދުވަސްތަކެއް ކަމުގައި ބަލައިގަނެވެއެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

ނުވާނެކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށާއި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤަވާޢިދުއިންފުށުން ޝަރީޢާ އިސްލާމީ ޚިލާފުވާ އަދާކުރުމުގެ ދުވަސްތައް ހިސާބުކުރެވޭނީ ނުބައިކުރެވޭނެކަމަށެވެ.[35]

27. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤަވާޢިދުތަކުން ހަމައެކަނި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)އަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހު، 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަކީ ޤާނޫނާޚިލާފުވެފައިވާކަމަށާއި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)އަށް ރިޢާޔަތްކުރިނަމަ، ޝަރީޢާ އިސްލާމީ ވިދިވިދިގެން 6 ދުވަހަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް މަސައްކަތްކުރުމުން އިސްތިސްނާވާކަމުގެ އުޞޫލީ ޙާލަތްތަކެއް ވަރަށް ސާފުކޮށް އެނގެންނެތްކަމަށެވެ.

28. 25 ޖުލައި 2019އިން ފެށިގެން 04 އޮގަސްޓް 2019އާ ހަމައަށްވެސް ކުއްލިއަށް ނުގުޅުއްވި ޝަރީޢާ އިސްލާމީ މަސައްކަތަށް ނުނިކުމެވުމުން، އެ ފަރާތުގެ ހަބަރު ބެލުމަށް އުނދަގޫވާކަމަށް ވަރަށް ގިނައިރު، އެންމެ ފަހުން އެ ފަރާތުގެ ޒާތީގޮތަށް އެ ފަރާތް ފޯނަށް ނުހޯދުމުން، 05 އޮގަސްޓް 2019ގައި ޝަރީޢާ އިސްލާމީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަމަށާއި، އަދި މިފަދައިން މުވައްޒަފު ފިޔަވައި ނުވަތަ ގެއްލުވުން އެ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ އުސޫލީގޮތާ ސަބަބެއްނެތިކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/77 ޤަޟިއްޔާއިން[36] ކަނޑައަޅާފައިވާކަމަށެވެ.

29. މީގެ ތަރައްދުގައި ޝަރީޢާ އިސްލާމީގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވާ މުވައްޒަފަށް ބަލިވެގެން ޗުއްޓީއަށް ނުކުތުމަށްފަހު އެންގުމަށްފަހު ވިދިވިދިގެން 04 (ހަތަރެއް) ދުވަހު ޗުއްޓީއަށް ނުދެވުމުން، އާންމު މަސައްކަތުގެ އަސްލާ އެކަށީގެންވާކަމަށް ބެލެވޭނެގޮތަށް ނިންމާފައިވުމާއި، ދެ ފަރާތް ދެމެދު އޮންނަ ވަޒީފާގެ

[35] މިކަން ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިސްލާމީ ... ފަރާތުގެ 8.3 ވަނަ ނުކުތާގެ 11 ވަނަ ... "އޭގެ، ... 23 ޖުލައި 2019 އަދި 24 ޖުލައި 2019ގައި ... 22 ޖުލައި 2019ގައި ... 25 ޖުލައި 2019، 26 ޖުލައި 2019، 27 ޖުލައި 2019 އަދި 28 ޖުލައި 2019ގައި ... ވިދިވިދިގެން 6 ދުވަހަށް ... 23 ޖުލައި 2019 އަދި 24 ޖުލައި 2019ގައި ..."
[36] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު ... ވ. ...

އެއްބަސްވުމުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (b) ގައި މީލާދީ ކޮންމެ 12 (ބާރަ) މަހެއްގެ ތެރޭގައި 30 (ތިރީސް) ދުވަސް ސިކްލީވްގެ ގޮތުގައި ދޭނެކަން ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، އެހެންކަމުން ސިކްލީވްގެ ގޮތުގައި 30 (ތިރީސް) ދުވަސް ނަގާފައިނުވުމާއި، ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފު ބަލައިގަތުން އުޅޭކަން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް އަންގާފައިވާކަމަށާއި އަދި ބޭސްފަރުވާކޮށްފައިވާ ލިޔުންތަކެއް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށް.

<u>ހަތަރުވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ</u>

30. **ހަތަރުވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރުމުން ކަމުގެ ބަރާބަރަށް މެޑިކަލް ސެޓްފިކެޓް ލިޔުމެއްގެ ފަރާތުން ބުނެވިފައިވަނީ** މި މައްސަލައިގައި ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މުއައްސަސާ އަދުލުވެރިކަން ގެއްލުވާލެވިފައިވާކަން ސާބިތުކޮށް އެކަށީގެންވާ ދަލީލުތަކަކާއި، އެހެންކަމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/209 ޤަޟިއްޔާ[37] މި މައްސަލައަށް ރިޢާޔަތްކުރެވޭނެ އުސޫލެއް ޤާނޫނީ ހުއްޖަތެއް ނެތްކަމަށެވެ. އެހެނީ މުއައްސަސާ އަދުލުވެރިކަން ގެއްލުވާލެވިފައިވާނަމަ، އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ގެއްލުވާލެވިފައިވާކަމުގެ ކަށަވަރުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ މައްޗަށް ލާޒިމުވާނެއެވެ.

31. މި މައްސަލައިގައި ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފު ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމާއި ޤަވާޢިދަށް ބޮޑުގޮތެއްގައި ޚިލާފުވެފައިވާކަން އެނގޭކަމަށާއި، މިފަދަ ޤަވާޢިދަށް ބޮޑުގޮތެއްގައި އެއްބަސްވުމާއި ޚިލާފުވާ މައްސަލަތަކުގައި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ގެއްލުވާލެވިފައިވާނަމަވެސް، ގެއްލުވާލެވިފައިވާކަމަށް ނުބެލޭނެކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/HC-A/146 ޤަޟިއްޔާގައި[38] ކަނޑައަޅާފައިވާކަމަށާއި، އަދި ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުނުވެ މަސައްކަތް

[37] ޙަސަން ފާއިޒް ވ. ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން
[38] ބީޗްފްރަންޓް އިންވެސްޓްމަންޓްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. އިޔާޝް ނަސީރު

ދޫކޮށްލާ، ވަޒީފާދާ ފަރާތަށް އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމަށް ފުރުސަތު ގެއްލުންވެފައި ހިމެނޭކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/77 ޤަޟިއްޔާއިން[39] އެނގޭކަމަށެވެ.

32. ޝަކުވާ އިސްތިއުނާފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ގޮތުން އިޖުރާއީގޮތުން އަދުލުވެރި ތަރުތީބުތައްކުރުމަށް އެ ފަރާތާއި ގުޅުން މަސައްކަތްކުރަނިކޮށް ސާބިތުކުރުމަށް ހުރި ފުރުސަތުތައް ދީފައިނުވާކަމުން، އެ ހުއްކަން އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިނުވާކަމަށެވެ.

33. މިގޮ ތަފްޞީލުގައި ޝަކުވާ އިސްތިއުނާފުވާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ މުވައްޒަފަކަށް ވަޒީފާއިން ނޯޓިހެއް ދިނުމުގެއިސްތި ނުވަތަ ނޯޓިހެއްދިނުމަކަށްފަހު އެ ފަރާތް އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ މަތިންކަމަށާއިރު، ޤާނޫނާއި ހިލާފަށް އަދި ދެ ފަރާތް ދެމެދު ވެފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (b)އާ ހިލާފަށް ޝަކުވާ އިސްތިއުނާފު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާކަމަށެވެ.

34. ޝަކުވާ އިސްތިއުނާފު ބަލިވެގެން ބޭސްފަރުވާކުރުމަށްފަހު 29 ޖުލައި 2019ގައި ޑިއުޓީއަށް އައުމުން ޑިއުޓީއަށް އެރުން މުވައްޒަފު ހަމަޖެއްސެވިފައިވާކަން ބުނެ ގެއަށް ފޮނުވާލުމަށްފަހު ޖެހިގެން އައި 30 ޖުލައި 2019ގައި ވަކި ގޮތެއް އަންގައިނުދީ ގޭގައި މަޑުކުރުމަށް އެންގުމަށްފަހު އިތުރު އެއްޗެއް އެންގުން ލިޔުމުން ލިބި ފުރުސަތުދިނުމަކާ ޖަވާބުދާރީވެވިފައިނުވާކަމަށެވެ.

35. ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަން އެންގިފައިވާނަމަވެސް ފޯނުން ޝަކުވާ އިސްތިއުނާފު ޖަވާބުދާރީވެވިފައިވާކަމުގައި އިސްތިޢުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވީނަމަވެސް، ޝަކުވާ އިސްތިއުނާފުއަށް ދޭފައިވާކަމަކާއި، އަދި ޖަވާބުދާރީވުމަށް އެކަޅާ އަންގާފައިވާކަމަށާއި، އަދި ދެ ފަރާތް ދެމެދު ހަދާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި އެމަރޖެންސީ ޙާލަތުގައި ގުޅުން ދީފައިވާ ނަންބަރަށް ގުޅާފައިނުވާކަމަށެވެ.

[39] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގުޅުން ޕަބްލިކް ލިމިޓެޑް ވ. އަބްދުﷲ ޙުސައިން

36. އެހެންކަމުން، ޝަރީޢާ އިސްލާމިއްޔާ ފަޤީހުއިން ވިދާޅުވެފައިވާ މައުސޫޢާއި އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމުގެ އުސޫލާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/209 ޤަޟިއްޔާގައިވާ[40] ފަދައިން އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމަށް ބަލަންޖެހޭކަންކަމެވެ.

ފަސްވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ

37. ފަސްވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރުމުން ކަމުގާ ބަޔާންކުރަސް މުވައްޒަފުން ގަރާރުފަދަ ލިޔުމުގެ ފިޔަވަޅު ބޭނުންކުރައްވާފައިވާ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން އިޖުރާއީ ގޮތުން ނިންމުމަކަށް[41] ބަލާއިރު، ޝަރީޢާ އިސްލާމިއްޔާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚަކީ 21 ނޮވެންބަރު 2019ކަން ދެނެގަނެވޭކަމަށާއި، އެއީ ހަޖިރީ ގޮތުގައިވެސް ޝަރީޢާ އިސްލާމިއްޔާ ވަކިކުރި ތާރީޚުކަމަށް، އަދި ފިޔަވަޅުން ވަޒީފާއަށް 25 ޖުލައި 2019އިން ފެށިގެން 21 ނޮވެންބަރު 2019އާ ހަމައަށް ހާޟިރުނުވާކަން ސާބިތުން އެނގޭކަމަށާއި، އަދި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ މަޖްލިސްގައިވެސް ޝަރީޢާ އިސްލާމިއްޔާ ވަޒީފާއަށް ހާޟިރުވެފައިނުވާ ވާ އެޢުރުވާ ޢުޒުރެއްގެ ނެތްކަމުގައި އެއްބަސްވެފައިވާކަމެވެ.

38. މި މައްސަލައަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/77 ޤަޟިއްޔާގައި[42] ބަޔާންކުރާ ގޮތުން ކުރިމަތިވެފައިވާ މައްސަލައެއްކަމުން، މި މައްސަލައިގައި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުން އިސްތިސްނާވާނެކަމަށާއި، އެހެނަސް، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)އާ ޚިލާފަށް މި ނިންމުން ތަޢާރުޟުވެފައިނުވާކަމެވެ.

[40] ހަސަން ފާއިޒު ވ. މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑް

[41] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 200-VTR/IJ/2020/4 (05 ފެބުރުއަރީ 2020) "އިޖުރާއީގޮތުން ނިންމި ގޮތް"

[42] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގުރުން ޕޯޓް ލިމިޓެޑް ވ. އަޙްމަދު ޝާހިރު

39. ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުނުވެ ގާތްގަނޑަކަށް 04 (ހަތަރެއް) މަސްދުވަސް ދާގައި މެދުކެނޑުމަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ އެއްބަސްވުން ނިމުމަކަށް އަންނަފަދަ ޚިލާފެއް ނުވަތަ repudiatory breach އެއްކަމަށާއި، މިފަދައިން ކަން ހިނގާފައިވުމުން، ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދު ސޮއިކޮށްފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން ނިމުމަކަށް އަންނާނެކަމަށާއި، ވަޒީފާ ދޫކޮށްލުމުން އެއްބަސްވުން ބާތިލުވާކަމީ ދުނިޔޭގެ އެކި ދިމިޤްރާޠީ ޤައުމުތަކުން ބަލައިގަންނަ މަބްދައުއެއްކަމަށާއި، މިގޮތުން އޮސްޓްރޭލިއާ، އިނގިރޭސިވިލާތް އަދި ކެނެޑާގެ ޤާނޫނީ މަބްދައުތަކުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

40. **މީގެ ރައްދުގައި ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްގެ ވަކާލާތުން ބުނެފައިވަނީ** ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް އަދާކުރަމުންދިޔަ ވަޒީފާއިން އޭނާ އިސްތިޢުފާ ދީފައިނުވާކަމަށާއި، ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ބަލިވެގެން ބޭސްފަރުވާކުރުމަށްފަހު 29 ޖުލައި 2019ގައި ޑިއުޓީއަށް ނިކުމެފައިވާކަމަށާއި، އެހެނަސް އޭނާ މުވައްޒަފަކު ޑިއުޓީއަށް ހަމަޖެއްސޭފައިވާތީ އެ ދުވަހު ގެއަށް ދިޔުމަށް ބުނެފައިވާކަން ހުށަހެޅުން ލިޔެކިޔުންތަކުން ދޭހަވާން ވާހަކަދެކެވުން އެނގޭކަމަށާއި، 30 ޖުލައި 2019ގައި ވެސް އެއްކޮށް އަންގަނޑުން ދާގައި މެދުކެނޑުން އެންގުމާއިގެން ކިޔައި ދުވަސްތަކެއް ދާގައި މެދުކެނޑުނު މިހެން ބޭނުން މެސެޖުކުރުމުން އާދޭ ވަރުން އެއްވެސް އެއްޗެއް އަންގާފައިނުވާކަމަށާއި، 23 ޖުލައި 2019އިން 28 ޖުލައި 2019އަށް ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ޑިއުޓީއަށް ނިކުމެފައިނުވަނީ ބަލިވެގެންކަމަށާއި، އެކަން މެނޭޖަރަށް އަންގާފައިވާކަމަށެވެ.

<u>ހަވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ</u>

41. **ހަވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ ތަފްޞީލުކުރަމުން ޚަލީލް ބްރަދަރސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ވަކާލާތުން ބުނެފައިވަނީ** ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ބަލިވެގެން ޗުއްޓީގައި ހާޒިރުނުވާ ދުވަސްތަކަށް ދޭކަމަށް ސިކް ލީވް

މުރާޖަޢާކުރެވިފައިވާކަމަށް ބުރަވެވޭކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ[43] ޤާނޫނާއި ޚިލާފު ނިންމުމެއްކަމަށާއި، ހުކުމުގެ ގޮތުގައި ބަލައިނުގަނެވޭނެކަމަށް ނިންމާފައިވާ ލިޔުމެއް މައްސަލައިގެ އެއް ނަސްޚެއް އަރުވައި ނަސޭހަތަކަށް ދިން ކަމަށް ބެލިދާ ޞަރާޙަތުން ހުރި މިހާރަށް ބަލައިގަނެވޭނެ މިންވަރަކަށް ވަރައިގެންވާ އެހެން ހުކުމްތަކުން، އެ ލިޔުމަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ލިބިފައިވާކަމަށް ނިންމުމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) އާއި، ހައްޤާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާއާއި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދު 2015ގެ 39 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވާ ކަމެއްކަމަށެވެ.

42. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ޖުމްލަކޮށްގެ ދޭން ނުދިއްބަކަށް ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ބޭނުންވެގެން މުރާޖަޢާކުރެވިފައިވާކަމަށާއި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން އެ ހުކުމަށް ނަޒަރުކޮށް ހަމައެކަނި ޤާބިލުކަމުގެ ސަބަބާ ޤަސްދުތަކުގެ ހުކުމަކަށް ބަދަލުގެނައުމަށް ސަމާލުކަން ނުދީފައިވާކަމަށެވެ.

43. ހުކުމުގެ ގޮތުގައި ބަލައިނުގަނެވޭނެކަމަށް ނިންމާފައިވާ ލިޔުމަކީ ދެ ގޮތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ގޮތެއް ނިންމުމުން، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް އެ ހުކުމް ނަޒަރުކުރުން ލިބޭ ފުރުޞަތު ގެއްލިފައިވާކަމަށެވެ. އަދި އެ ހުކުމް މުރާޖަޢާކުރެވިދާނެ މައްސަލައިގެ ހުކުމް މުރާހަޅުމަށް އޮތް ފުރުޞަތު ބަންދުވެފައިވާކަމަށެވެ.

44. **މި ނުކުތާގެ ތަޙްލީލުގައި ޝަރީޢަތާ އިސްތިއުނާފީގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ ޝަރީޢަތާ އިސްތިއުނާފީގެ ފަރާތުން** ބޭސްފަރުވާދިނުމުގެ ލިޔެކިޔުންތަކާ ސިޓީއަކާއި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އީމެއިލް މެދުވެރިކޮށް ފޮނުވައިފައިވާކަމަށާއި، އެ ލިޔެކިޔުންތަކާ ހުކުމުގެ ގޮތުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ބަލައިގަތުމާއި ގެނެސްދިނުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އިންކާރުކުރެއްވި ގޮތުގެން، އެ ލިޔެކިޔުންތަކާ ވަޒީފާއާބެހޭ

[43] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ޚުލާޞާ ރިޕޯޓުގެ 12.3.5 ނަންބަރު

ޖަރީމާއެއްކަމުން ބަލައިގެންފައިނުވާކަމާއި، އަދި މައްސަލަ ނިންމުމުގައިވެސް އެ ލިޔުންތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ބަލަދަރުކޮށް ދީފައިނުވާކަމަށެވެ.

45. ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފީގެ ފަރާތުން އެޕީލް ހުށަހަޅައިފައިވާކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެ ވާހަކަ ދެއްކިނަމަވެސް އެޕީލް ހުށަހަޅައިފައިވަނީ ހިލާފަށް ދެމުން ބޭނުންވާގޮތަށް، އެޕީލް ހުށަހަޅައިފައިވަނީ ސާބިތުވާކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޖަރީމާއެއްކަމުން ނިންމާފައިވާތީ އެކަމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެންކަމަށެވެ.

ޙުކުމަށް އިސްތިއުނާފީ ނަތީޖާ

46. **ޙުކުމަށް އިސްތިއުނާފީ ނަތީޖާ ތަފްސީލުކުރުމުން ޖަމާޢާ ބަޔާނާބެހޭ ވޯޓުލުމަށް ޕްރޮސިކިއުޝަން ދިމިތިރިގެ ފަރާތުން ބޭނުންފައިވާ** ވަޒީފާއާބެހޭ ޖަރީމާއެއްކަމަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލައިގައި ހުކުމް ހުށަހަޅަން ބޭނުންވާނަމަ 18 އޮގަސްޓް 2020ގެ 13:30ގެ ކުރިން ލިޔުމުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޖަރީމާއެއްކަމަށް ހުށަހެޅުމަށް ނިންމިކަމަށާއި، އަދި މިގޮތުގެ މަޢުން ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފީގެ ފަރާތުން 19 އޮގަސްޓް 2020ގައި ހުކުމް ލިޔުމުން ހުށަހަޅައި، މި ހުކުމް ލިޔުމަށް އިސްތިއުނާފުވާ ފަރާތަށް ފުރުޞަތުދީފައިވާކަމާއި، މި ހުކުމް ލިޔުމުގައި ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފީގެ އެއްވެސް ސުވާލަކަށް ފުރުޞަތުދީ ލިޔުމެއް ހިމަނައިފައިވާކަމަށެވެ. އިސްތިއުނާފުވާ ފަރާތަށް އެނގިފައިވާގޮތުން ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފީއާ ގުޅޭ ސުވާލު ލިޔުމެއް ވަޒީފާއާބެހޭ ޖަރީމާއެއްކަމަށް ހުކުމްގެ، އެއަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފައިވާކަން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

47. އެހެންކަމުން، މި މައްސަލަ ނިމި މި މައްސަލައިގެ ކޯޓު ރިޕޯޓް ލިބުނުއިރު، އެ ކޯޓު ރިޕޯޓުގެ 140 ވަނަ ސަފްހާގައި އިސްތިއުނާފުވާ ފަރާތަށް ހުކުމް ނުލިބުނަ، މުޅިން އާ ހުކުމް ލިޔުމެއް 6 އޮކްޓޫބަރު 2020ގައި ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފީ ހުށަހަޅައިފައިވާކަމާއި، މުއްދަތު ފާއިތުވެފައިވުމުން ހުކުމް މި ހުކުމް ލިޔުމު

ބަލައިގަންފައިވާކަމަށެވެ. އަދި އެއަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތަށް ދީފައިނުވާކަމަށެވެ.

48. **މީގެ ރައްދުގައި ޝަރީޢަތު އިސްތިމާޢުގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ** އިސްވެ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން 06 އޮކްޓޫބަރު 2020ގައި އިޖުރާއީ މުރާޖަޢާކުރަން ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވިނަމަވެސް ދުވަސްތަކުގައި އިތުރު ކުރިއަށްދާނެ ޝަރީޢަތް އިސްތިމާޢުގެ މުއްދަތަށް ތަރުތީބު ކޮށްގެ ހަވާލާދީފައިވާކަމުގެ ނިޔަލަށް ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވެވެން ބަލައިގަންފައިވާކަމަށް. އެ ނިޔަލަށް ރިޢާޔަތް ކުރެވޭނެކަމުގެ ސަބަބުތަކުގައި ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވެވެން ބަލައިގަންފައިވާކަން ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވުމާއި ބެހޭގޮތުން ހަވާލާދީފައިވާކަމަށެވެ.

<u>އަށްވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ</u>

49. **އަށްވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރައްވަމުން ކަމުގާ ބަރާބަރަށް ޤަވާޢިދުން ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ** ޝަރީޢަތް އިސްތިމާޢުތައް 25 ޖުލައި 2019އިން ފެށިގެން 04 އޮގަސްޓް 2019ގެ ނިޔަލަށް ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުނުވެވެ، އަދި ދުވަސް އެއްކަން އެނގިގެން ދެވަނައަށް ޖަވާބުދާރީ ކުރުވުން، 05 އޮގަސްޓް 2019ގައި ޝަރީޢަތް އިސްތިމާޢު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެއްވިކަމަށް، މިކަން ހިނގައިދިޔަގޮތް އެބައި މަތީގެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތް އިސްތިމާޢު ބަލައިގަތުމަށް އަދިވެސް ގޮތުގައި މުޅި ކަންތައްތަކެއް ނުދީ އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް ވަކި އުސޫލެއް އަންގަވަންވަނީކަމަށް، ޝަރީޢަތް އިސްތިމާޢު އަމަލުކުރެވިފައިވަނީ ގާ ނިޔަމަތުގައިނުވާކަމަށް، އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލައަކީ ނަހަމަ ގޮތެއްގައި، ނުކުތާ މައްސަލައަކަށް ފައިސާ ހުށަހަޅާފައިވާ frivoulous and vexatious ދަޢުވާއެއްކަމަށެވެ.

50. **މީގެ ރައްދުގައި ޝަރީޢަތް އިސްތިމާޢުގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ** އިސްތިއުނާފުކުރިފައިވާ މައްސަލައަކީ ތަޙުޤީޤު ގޮތެއްގައި އިޖުރާއާތު ބާރުގެންނަކަންވާ މައްސަލައެއް ކަމަށްވާނަމަ، އަދި އިސްތިއުނާފުކުރި

ފަރާތުން ހަވާލާދީފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-A/12 ޤަޟިއްޔާ[44] ހިޔާލުފުޅުގައި ނޯޓް ކުރައްސަވާފައިވާކަމަށެވެ.

ނުވަވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ

51. ނުވަވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ ތަފްޞީލުކުރަމުން ރަފްޖާ ބްރަދަރސް މޯލްޑިވްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ މުވައްޒަފަކަށް ލިބޭ ގެއްލުން ސާބިތުކުރެވެނީ، ގެއްލުމުގެ ބަދަލުހޯދުމަށް ހިސާބުކުރާނެ ހަމަތައް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/43 ޤަޟިއްޔާއާއި،[45] އަދި އެކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/85 ޤަޟިއްޔާގައި[46] ބަޔާންކޮށްދެއްވާފައިވާކަމަށާއި، ނަމަވެސް ޝަކުވާ އިސްތިމާޢުކުރަން ތިއްބެވި އެއްވެސް ގެއްލުމެއް ސާބިތުކުރުމަށް އެއްވެސް ހެއްކެއް ހުށަހަޅާފައިނުވާކަމަށާއި، އެހެންކަމުން، އެ ފަރާތަށް ގެއްލުމެއް ލިބިފައިވާކަން ސާބިތުނުވާކަމަށް، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ޝަކުވާ އިސްތިމާޢުކުރި އެގޮތަށް ބެންޗުން ނަގައިދިން ޙުކުމް ބާތިލުކުރަންވާނެކަމަށެވެ.

52. އެ ފަރާތަކަށް ލިބޭ ގެއްލުމެއް ކުޑަކުރަން ޤާނޫނުގައި ލާޒިމުކުރާއިރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/43 ޤަޟިއްޔާއާއި،[47] އަދި އެކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/85 ޤަޟިއްޔާއިން[48] ކަނޑައަޅާފައިވާ ގެއްލުން ކުޑަކުރަން ބޭނުމް ހަރަކާތްތެރިވާކަން ލާޒިމުކުރައްވާފައިވާކަމަށާއި، އަދި ހަމައެކަނި އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ޢަމަލުތަކެއް ކުރުން މި ޤާނޫނީ އިލްތިޒާމް ފުރިހަމަކުރާނެކަމަށެވެ. އަދި ވަޒީފާއާބެހޭ އެއްބަސްވުންތަކާއި ހިޔާލުފުޅުމާއި ގުޅިގެންވެސް ލިބޭ ގެއްލުން ކުޑަކުރަން މަސައްކަތްކުރުން ލާޒިމުކަން

44 އިބްރާހީމް ޢަލީމަނިކު ވ. ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާ
45 ގުރާފާ މުބައްރަދު ވ. އާދަމް ޝަރީފް
46 ދައުލަތް ވ. ވިލާ އެއަރ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
47 ގުރާފާ މުބައްރަދު ވ. އާދަމް ޝަރީފް
48 ދައުލަތް ވ. ވިލާ އެއަރ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/49 ޤަޟިއްޔާގެ[49] ޚުލާޞާކޮށް 61ގައި ފާހަގަކޮށްފައިވީނަމަވެސް، ޝަރީޢަތް އިސްތިޢުނާފް ފަރާތަކަށް ލިބިފައިވާ ޤާނޫނީ ހައްޤުތަކަށް އެއްވެސް އުނިކަމެއް ގެނެސްދީފައެއް ނުވާކަމަށް ފެނެއެވެ.

53. **މި ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފުގެ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ** އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ފުރުސަތު ދީފައިވާ މުއްދަތުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުމުގައި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާއި ކޮންޓްރެކްޓާބެހޭ ޤާނޫނާއި އަދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހަވާލާދީފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފުވެފައިވާކަމަށް ބުނެފައެވެ. އަދި މި ބާވަތުގެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާގުޅޭ މައްސަލަތަކުގައި ފަހުގެ ޤަޟިއްޔާތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާފައިވާ ގޮތް ނިންމުންތަކުގައި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުން މުވައްޒަފު ވަޒީފާގައި ދެމިހުރިނަމަ ލިބެމުންދިޔަ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް 01 (އެކެއް) އަހަރުގެ މުއްދަތަށް ނަގައިދީފައިވާކަމާއި، މިގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/06 ޤަޟިއްޔާ[50] އާއި އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/36 ޤަޟިއްޔާ[51] އަދި އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/49 ޤަޟިއްޔާ[52] ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

ދ. ފަރާތްތަކުން އެދޭ ގޮތް

54. އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ[53]:

[49] މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް ވ. ޔާސިރު ޢަބްދުއްރަޙްމާން
[50] ދަ ގޯލްޑަން އެއަރ ސަރވިސަސް (މޯލްޑިވްސް) ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. (ނަން އުނިކުރެވިފައި)
[51] މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް ވ. އަސްލަމް ވަޙީދު
[52] މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް ވ. ޔާސިރު ޢަބްދުއްރަޙްމާން
[53] އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފު ފޯމުގެ 10 ވަނަ ނުކުތާގައި އެދިފައިވާ ގޮތުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން

54.1. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގައި އިޞްދާރުކުރެވުނު ނިންމި ގޮތް[54] ނިންމާފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) އާއި 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/21 ޤަޟިއްޔާ[55] އާއި، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/100 ޤަޟިއްޔާއާ[56] ޚިލާފުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލަ ބެލުމުގެ އިޚްތިޔާރު ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިބިގެންނުވާކަމަށާއި، އަދި އެހެންކަމުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުމަކީ ބާޠިލު ނިންމުމެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި، ނުވަތަ

54.2. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އިޖްރާއީ އިޢުތިރާޟު ބަލައިނުގަތުމަށް ހައިކޯޓުން ނިންމާ ހިނދު؛

54.2.1. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ ތާރީޚަކީ 31 ޑިސެމްބަރު 2019 ކަމުގައި ބެލުމުގައި ހެއްކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވެފައިވާކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި،

54.2.2. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގައި މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްދިނުމުކަން ނިންމާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) އާއި، މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބާރުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަދި 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) އަދި

[54] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 200-VTR/IJ/2020/4 (05 ފެބްރުއަރީ 2020) "އިޞްދާރުކުރެވުނު ނިންމި ގޮތް"
[55] ފާތިމަތު ޙުސައިން ވ. އާމިނަތު ޙުސައިން
[56] އަޙްމަދު އިސްމާޢީލް ވ. ތަޢުލީމާ އަލީ ޙަސަން

(3) ވަނަ ނަންބަރާއި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދު 2015ގެ 39 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި،

54.2.3. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގައި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްދެއްވާކަމަށް ނިންމާފައިވަނީ ތަޙްޤީޤުނުކުރެވޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/209 ޤަޟިއްޔާއަށް[57] ބަލާލާއިރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ނ) އަދި 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އާއި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދު 2015ގެ 39 ވަނަ މާއްދާ އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/HC-A/146 ޤަޟިއްޔާ[58] އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/77 ޤަޟިއްޔާ[59] އާއި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 75/VTR/2017 މައްސަލަ[60] ފަދަ ޙުކުމްތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި،

54.2.4. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގައި ވަޒީފާއާބެހޭ އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރުން (Repudiation of contract) އަދި ސިވިލްނިޒާމުން އިސްތިޢުފާދީ ރައްދުވާ ފަރާތް އިސްތިޢުފާދީފައިވާއިރު، ބަލާލާފައިވާ މައްސަލަ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/77 ޤަޟިއްޔާ[61] އާއި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 75/VTR/2017 މައްސަލަ[62] އާއި

57 ޙަސަން ފާއިޒް ވ. މޯލްޑިވްސް ޕޯސްޓް ލިމިޓެޑް
58 ބީޗު ޓަވުން އިންވެސްޓްމަންޓްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. އިޔާޝް ނަޞީރު
59 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގުދަން ޕޯޓް ލިމިޓެޑް ވ. އަޙްމަދު ޤުދުސީ
60 އަޙްމަދު މޫސާ ވ. ފްރަނަކަ ކޮންޓްރަކްޝަން ލިމިޓެޑް
61 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގުދަން ޕޯޓް ލިމިޓެޑް ވ. އަޙްމަދު ޤުދުސީ
62 އަޙްމަދު މޫސާ ވ. ފްރަނަކަ ކޮންޓްރަކްޝަން ލިމިޓެޑް

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ތަޢުބީރުކޮށްދެއްވާފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/85 ޤަޟިއްޔާ[63] އާއި ދިރިހުރި ބައެއް ޤަރާރުތަކުގައި[64] ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި،

54.2.5 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގައި ހުރި ވަޒަންކުރުމުގައި ޢަމަލުކޮށްފައިވަނީ އަދުލު އިންސާފުގެ ހަމަތަކާއި ޚިލާފަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ނ) އާއި ހުއްކާބާ ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާ އާއި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދު 2015ގެ 39 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/40 ޤަޟިއްޔާއިން[65] ކަނޑައަޅުއްވާފައި ބަޔާންކޮށްފައި ގޮތްތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި،

54.2.6 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައަކީ ތަކުރާރުކޮށް ފޮނުވާ ކޯޓުގެ އިޖުރާއަތު ބޭނުންކޮށްފައިވާ (abuse of court process) މައްސަލައެއްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-A/12 ޤަޟިއްޔާގައި[66] ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި،

54.2.7 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގައި ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް ނިންމާފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާއި

63 ޝަމްލާމް ވ. ވިލާ ހޮޓަލް ގުރޫޕް ލިމިޓެޑް
64 އުސްމާނާވިޔާ، އިނދިރާސިވިލާމް އަދި ކޮންޓެގެ ބައެއް ޤަޟިއްޔާތަކާ ބަޔާންކުރެވިފައިވާ
65 ޢަބްދުﷲ ޝާކިރު ވ. އެޖުކޭޝަން މިނިސްޓްރީ ގުރޫޕް ލިމިޓެޑް
66 އިބްރާހީމް އަޒީމް ވ. ސްޓޭޓް ބޭންކް އޮފް އިންޑިއާ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/43 ޤަޟިއްޔާ[67] އާއި އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/85 ޤަޟިއްޔާ[68] އަދި އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/49 ޤަޟިއްޔާ[69] ފަދަ ދުސްތޫރީގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ފުށުނާ ހަމަތަކާއި ޚިލާފުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި، އަދި

54.2.8. އިސްވެދިޔަ ނަންބަރުތަކުގައި ބަޔާންކޮށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދީފައިވާ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ވޯޓާޒް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިން ނިންމާފައިވާ ޤަރާރު ނިންމުމެއްކަމަށާއި، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް ވޯޓަރުން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާއި ޚިލާފަށް ގޮތުގެ ހަމަނުކަތުގައި ކަނޑައަޅައިދިނުމަށެވެ.

55. ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ވޯޓާޒް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގެ ނިންމުން ނިންމާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޢަމަލުކުރަމުން އަންނަ ޤާނޫނުތަކާއި ގަވާއިދުތަކާއި އަދި މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ހަމަތަކާއި އުސޫލުތަކުގެ ތެރެއިންކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ވޯޓާޒް ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގެ ނިންމުމަށް ބަދަލު ގެނައުމަކާނުލާ ބާޤީ ހުރުމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށެވެ.

[67] ގިނާފާ މުޙައްމަދު ވ. އާދަމް ޙަލީމް
[68] ދާއޫދު ވ. ވިލާ އެއަރ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
[69] މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް ވ. ޒާހިރު އަބްދުއްރަޙްމާން

މަޢްލޫމާތުގައި ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ކަންކަން

.56 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ހުކުމަކާގުޅިގެންވާ މި ޤަޟިއްޔާގައި ޝަރީޢަތުން ބަލައި ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ނުކުތާތަކަކީ:

.56.1 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 200-VTR/IJ/2020/4 (05 ފެބުރުވަރީ 2020) "އިޖްރާއީގޮތުން ނިންމި ގޮތް" ނިންމުމުގައި ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަން އެ ފަރާތަށް އެނގިފައިވާ ތާރީޚަކީ 21 ނޮވެންބަރު 2019 ކަމަށް ބަލައި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގައިކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފަށްތޯ ނުވަތަ ނޫންކަން؛

.56.2 ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ވަކިކުރެވުނު ތާރީޚަކީ 31 ޑިސެމްބަރު 2019ކަމުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ބަލާފައިވަނީ ގޮތަކީ ޤާނޫނާއި ޚިލާފަށްތޯ ނުވަތަ ނޫންކަން؛

.56.3 ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މައްސަލައިގައި އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްފައިނުވާކަމަށް ނިންމާފައިވަނީ އަދި މިފަދައިން ކަނޑައެޅުމުގައި ހުރި ބަލައިގަތް، ވަޒަންކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފަށްތޯ ނުވަތަ ނޫންކަން؛

.56.4 ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނިންމުމުގައި ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނުތަކާއި މަތީ މަރުޙަލާގެ ނިންމުންތަކާއި ޚިލާފަށްތޯ ނުވަތަ ނޫންކަން؛ މިއެވެ.

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވާ އިޖުރާއީ ނިންމުމާއި ގުޅޭގޮތުން ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ

.57 އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި އިޖުރާއީ ނުކުތާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައިގެ ފޯމުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިވެފައިވާ

ތާރީޚަކީ 31 ޑިސެމްބަރު 2019ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ޝަރީކާ އިސްތިސްމާރީގެ ފަރާތުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި މައްސަލަ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާފައިވަނީ 03 (ތިނެއް) މަސްދުވަސް ފާއިތުވި ފަހުންކަމުގައިވާތީ، މިއީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅައިގެން ބެލޭނެ މައްސަލައެއްނޫންކަމަށެވެ.

58. މި އިޖުރާއީ ނުކުތާއާ ގުޅިގެން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން "އިޖުރާއީގޮތުން ނިންމި ގޮތް"[70] ގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ޝަރީކާ އިސްތިސްމާރީއިން އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަން 20 ނޮވެންބަރު 2019އާ ހަމައަށް އެނގިފައިނުވާކަމަށާއި، ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދާ ފަރާތެއް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަން އޭނާއަށް އުޞޫލެއްގެ ގޮތުން ބެލެވޭނީ އެ ފަރާތަކަށް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަން އަނގަބަހުން ނުވަތަ ލިޔުމުން މުޢާމަލާތުކުރާ ކޮންމެވެސް ޢަރީޟާއަކުން އެންގުމުންކަމަށާއި، އެ މައްސަލައިގައި ޝަރީކާ އިސްތިސްމާރީގެ ފަރާތުން ޗިޓުއަރުވުމުން 1 ގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅައިފައިވާ ލިޔުމުގައި ޝަރީކާ އިސްތިސްމާރު ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދިޔައީ 11 ޖުލައި 2018 އިން ފެށިގެން 31 ޑިސެމްބަރު 2019ގެ ނިޔަލަށްކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވީނަމަވެސް، އެ ލިޔުން ޝަރީކާ އިސްތިސްމާރީއާ ހަވާލުކުރެވިފައިވަނީ 21 ނޮވެންބަރު 2019ގައި ކަން އެނގެން އޮތުމުން، އަދި ޝަރީކާ އިސްތިސްމާރީގެ ފަރާތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވަނީ 26 ނޮވެންބަރު 2019ގައި ކަމުން، ޝަރީކާ އިސްތިސްމާރީގެ ފަރާތުން މައްސަލަ ޓްރައިބިއުނަލަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހަމަނުވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައިކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައެވެ.

59. މި މައްސަލައިގައި އުފުލާ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ޝަރީކާ އިސްތިސްމާރު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ ތާރީޚަކީ 05 އޮގަސްޓް 2019ގައި ކަމުގައި އެފަރާތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށާއި، އަދި ޝަރީކާ އިސްތިސްމާރު އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ވަޒީފާގައި ވަޒީފާ އަދާކުރިކަން އެނގޭނެ ލިޔުން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ތާރީޚަކީ 05 އޮގަސްޓް 2019ގައި ކަމުގައިވީނަމަވެސް، ޝަރީކާ އިސްތިސްމާރު އެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަން ޝަރީކާ

[70] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 200-VTR/IJ/2020/4 (05 ފެބްރުއަރީ 2020) "އިޖުރާއީގޮތުން ނިންމި ގޮތް"

އިސްމާއީލްއަށް އެނގުނު ތާރީޚަކީ 21 ނޮވެންބަރު 2019ގައި ކަމުގައި ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ބުނާތީ އުޒުރާ ޖަދަލުވެ.

60. ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚުކަމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނަމުންދާ ތާރީޚަކީ 05 އޮގަސްޓު 2019އެވެ. އަދި މިކަން ޝަރީފާ އިސްމާއީލްއަށް އަންގުމަށް ޝަރީފާ އިސްމާއީލްއަށް ފޮނުވިކަމުގައިވާ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނަމުންދެއެވެ. އެހެންކަމުން، އެ ތާރީޚުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަމުގެ ލިޔުން ޝަރީފާ އިސްމާއީލްއަށް ހަވާލުކޮށްދީފައިވާކަން ދެ ތާރީޚުގެ ބަޔާން ނުވެއެވެ. އަދި މި ލިޔުން އޭގެ ފަހުގެ ތާރީޚެއްގައިވެސް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ޝަރީފާ އިސްމާއީލްއަށް ހަވާލުކޮށްފައެއްނުވެއެވެ. ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަން ޝަރީފާ އިސްމާއީލްއަށް އެނގުނު ހިސާބަކީ ވައިބަރ މެސެންޖަރ ގްރޫޕްގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން އެކަން ނުރަސްމީކޮށް އެންގުމުންކަމަށާއި، 21 ނޮވެންބަރު 2019ގައި އެ އޮފީހަށް ގޮސް، ވަޒީފާއިން ވަކިވެފައިވާނަމަ އެ ލިޔުން ދިނުމަށް އެދުމުން، ވަޒީފާގައި އުޅުނުކަމުގެ ލިޔުން ދޫކުރެއްވުން،[71] އެ ލިޔުމުގައި ވަޒީފާއަދާކުރި މުއްދަތަކީ 11 ޖުލައި 2018 އިން ފެށިގެން 31 ޖުލައި 2019ގެ އަށް އެ ލިޔުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީކަމުގައި ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ބުނެއެވެ.[72]

61. ވަޒީފާގެ މުހިންމުވަނީ އޮޅުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އުނި ތާރީޚު/މުއްދަތެއް އަންނަ ނިމުމަކަށް އެއްބަސްވުން ވަޒީފާގެ ބޭނުމުގެ ދެފަރާތުގެ ހިސާބުކޮށް އުޖޫރައަށް ލިބިގެން ސަބަބުން އަހަރުގެ ނިމުމަކަށް އެއްބަސްވުން އިތުރުން، ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން ނިމުމަކަށް އަހަރުގެ ދުވަސް ޝަކުވާއެއް ނުވަތަ ޖާނާނަކާއި ސަބަބު

[71] ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަމުގެ ލިޔުން 05 އޮގަސްޓު 2019ގައި ޝަރީފާ އިސްމާއީލްއަށް ދޫކޮށްފައިވާ ލިޔުމާއި 21 ނޮވެންބަރު 2019ގައި ބަލާފައިވާކަމަށް ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ސޮއިކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި މި ލިޔުން ޝަރީފާ އިސްމާއީލާ ބަލައިގަތުމަށް 21 ނޮވެންބަރު 2019ގައި ޒާތީކޮށް ސިޓީއަކުން އެ ލިޔުން އަންގައެވެ.

[72] 20 ޖަނަވަރީ 2020ގައި ޝަރީފާ އިސްމާއީލްގެ ފަރާތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި ބަޔާން

އުފެދޭ ކަމެއް އޮތިނަމަ، އެ ޝަރުޠާއެއް ނުވަތަ ޒިންމާތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ޝަރުޠާ ހުރަހެޅުމަކުން ޤާނޫނީގޮތުން ހުއްދަކާރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޝަރުޠާއެއް ހުރަހެޅުމުގެ ބޮޑުމުގައިވެސްވެއެވެ.

62. ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާއި ގުޅިގެން ޝަރުޠާ ހުރަހެޅުމުގެ މުއްދަތު ބަޔާންކޮށްދެނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައެވެ. މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރަނީ ނޯޓިސް ދިނުމަށްފަހު، ނުވަތަ ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުދިނުމަކުވެސް، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފިނަމަ، އެ ވަޒީފާއިން އޭނާ ވަކިކުރީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްނެތި ކަމުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރި މީހާއަށް ޤަބޫލުކުރެވިއްޖެނަމަ، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން 03 (ތިނެއް) މަސް ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި އެކަމުގެ ޝަކުވާ، ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު އޭނާއަށް ލިބިގެންވާކަމަށެވެ. އަދި ހަމައެހެންމެ، ވަޒީފާ އަދާކުރި މީހާއަށް ނޯޓިސް ލިބުނު ތާރީޚުން ފެށިގެން ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތަކީ މި މާއްދާ ހުރަހެއްނާޅާކަމުގައިވެސް ބަޔާންކުރެއެވެ.[73]

63. އ.ދ ގެ އިންޓަރނޭޝަނަލް ލޭބަރ އޮގަނައިޒޭޝަންގެ ޓާރމިނޭޝަން އޮފް އެމްޕްލޯއިމަންޓް ކޮންވެންޝަން 1982 (ނަންބަރު 158) އާއިއެކު ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ޓާރމިނޭޝަން އޮފް އެމްޕްލޯއިމަންޓް ރިކޮމެންޑޭޝަން 1982 (ނަންބަރު 166)ގައި މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ނިންމުމުން ޙުކުމުން އެ ފަރާތަށް ދޭންވާނެކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބު ދެނެގަތުމަށް މުވައްޒަފު އެދިއްޖެ ހިނދު، އެ ސަބަބުތައް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ.[74]

64. ޢާންމު އުސޫލެއްގެ ގޮތުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ނޯޓިސް ދޭނަމަ، އެ ނޯޓިސްގައި ވަޒީފާގެ އެންމެ ފަހު ދުވަސްކަމުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ތާރީޚެވެ. ނުވަތަ ނޯޓިސްގެ ބަދަލުގައި ފައިސާ ދޭނަމަ، އެ ފައިސާ ދޭނެ އެންމެ ފަހު ތާރީޚުކަމުގައި ބަޔާންކުރާ ތާރީޚުގައެވެ. ނޯޓިސް ދިނުމަށްފަހު،

[73] މި މާއްދާގެ ދަށުން މައްސަލަ ހުށަހެޅުމަށް 03 (ތިނެއް) ބާވަތެއްގެ އިސްތިސްނާތަކެއްވެއެވެ. އެއީ ވަގުތީ މުއްދަތަކަށް މުވައްޒަފުކުރާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން، ނުވަތަ އެވަޒީފާގެ ގޮތުން އިސްތިރާއާ ދޫކުރުން، ނުބަލަ މުސްކުޅި ކުރަންޖެހޭ ދުވަސް އަދުލުން، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުން ޝަރުޠާ ހުރަހެޅުމެވެ.

[74] ޓާރމިނޭޝަން އޮފް އެމްޕްލޯއިމަންޓް ރެކޮމެންޑޭޝަން 1982 (ނަންބަރު 166)ގެ 13 ވަނަ މާއްދާ

ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ ތާރީޚުގައި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ކުރުން ހިނގާ ތާރީޚު (effective date of termination) ދެނެގަތުމަށް އެ ނޯޓިހަށް ރުޖޫޢަވައެވެ. ނޯޓިސް ދިނުމެއްނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ ހާލަތުގައި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚުކަމުގައި ބެލެވޭ ތާރީޚަކީ އެކަން ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތަށް އަންގާ ތާރީޚުކަމުގައި އާންމު އުސޫލެއްގެ ގޮތުން ބެލެވެނީއެވެ. ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ވަޒީފާދޭ ފަރާތާއި މުވައްޒަފާއި ދެމެދު ދެކެވުނު ވާހަކައެއްގެ ތެރޭގައި އަނގަބަހުންނަމަ، އަދި އެ މުއާމަލާތުގައި މުވައްޒަފު އެކަން ޒަބާނީކޮށް، އެ ޒަބާނީކުރި ކަމުން އަމަލުންވެސް ދައްކާފައިވާނަމަ، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚަކީ ދެ ފަރާތް އެ މުއާމަލާތް ހިނގި ތާރީޚުކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.[75]

65. އިނގިރޭސިވިލާތުގެ Kirklees Metropolitan Council v. Radecki[76] ޤަޟިއްޔާގައި، ކޯޓު އޮފް އެޕީލުން ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ނޯޓިސް ނުދީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ ހާލަތުގައި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަމުން ހިނގާ ތާރީޚުގެ ގޮތުގައި ބަލަންޖެހޭނީ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާކަން އަންގާ ތާރީޚުގައެވެ. ނަމަވެސް އެކަމާ ގުޅިގެން އެ ދެ ފަރާތުން މުއާމަލާތު (communicate) ކުރާ ތާރީޚުކަމުގައެވެ.

66. އެމްޕްލޮއިމަންޓް އެޕީލް ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވާ Brown v. Southall & Knight[77] މައްސަލައިގައި، ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ސިޓީއަކުންނަމަ، އަދި އެ ސިޓީ ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތަށް ރައްދުކުރުމުގެ ޢަރިއްޒާއަކީ ޕޯސްޓް ގުދުވިޔާތްނަމަ، (މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ބޭނުމަށް) ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަމުން ހިނގާ ތާރީޚުގައި ބެލެވޭނީ ވަޒީފާއަދާކުރި ފަރާތަށް އެ ސިޓީ ލިބި، އެ ސިޓީ ކިޔާ ތާރީޚުކަމުގައި، ނަމަވެސް އެ ސިޓީ ކިޔުމަށް އެކަށީގެންވާ ފުރުސަތެއް ލިބޭ ތާރީޚުގައި ނިންމާފައިވެއެވެ. މި މައްސަލައިގައި، ވަޒީފާއަދާކުރި ބަރައްދުންއަން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސިޓީ ޖުންވިއިރު، ވަޒީފާއަދާކުރި ފަރާތް

[75] Dedman v. British Buildings Engineering Appliance Limited [1973] IRLR 379

[76] [2009] IRLR 555, CA

[77] 2013 U.S. Dist.

ހުރި ގެއިން ބޭރުގައި (ޗުއްޓީއެއްގައި) ކަމަށާއި، އޭނާ ގެއަށް އަނބުރާ ގޮސް، ސިޓީ ހުށަހާ، ސިޓީ ލިބިފައިވަނީ ސިޓީ ފޮނުވިތާ 10 (ދިހައެއް) ދުވަސް ފަހުންނެވެ. މިހާލަތުގައި ސިޓީ ދިނީ، ގަސްދުގައި ސިޓީ ހިފުން ދަސްކުރުމުގެ ބަދަލުގައި އެ ސިޓީ ނުހިފާ، ނުވަތަ އެ ސިޓީ ބަލައިނުގަތުން، ނުވަތަ ސިޓީއާ ޙަވާލުވެއިނުގަންނާނަމަ، އެ ވަގުތަކީ އެ ސިޓީ ޙަވާލުވުމުގެ ވަގުތު ބަލަންޖެހޭނީ ޤަބޫލުކުރެވޭނެކަމަށާއި، އެހެންކަމުން، އޭނާގެ އެއްވެސް ބާރެއް ނެތް ގޮތަކަށް އެ ސިޓީ ހިފުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބިފައިވާނަމަ، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ކުރުމާއި ދެވޭ މައްސަލައެއް ހުރަހެޅުމުގެ ބޭނުމުގައި effective date of termination ކަމުގައި ބެލެވޭނީ އެކަން އެ މީހަކަށް އަމަލުކުރެވޭން އެނގި، މުއްދަތު ޙައްޤުވާ ޝަރީޢަތުގެ މި މައްސަލައިގައި ނިންމާފައިވެއެވެ.

67. މީގެ ސަބަބެއްގެ ގޮތުގައި މި މައްސަލައިގައި ފާހަގަކޮށްލަދެން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ނިންމާ ނިންމުމަކީ މީހުންގެ ދިރިއުޅުމާއި ގުޅޭ ފުރިހަމަ ނިންމުމަކަށްވެފައި، މިއީ މީހުންގެ އާންމު ދިރިއުޅުމަށް އަސަރުކުރާފަދަ ނިންމުންތަކެއްކަމުގައިވާތީކަމާއި، ވަޒީފާ ގެއްލުން އަދި ފިކުރުވެރިކަމުގެ ނަތީޖާގެ ގޮތުގައި ދިރިއުޅުމާއި ދޭ ފުރިހަމަ ނިންމުންތަކެއް ބާރުތަކެއް ގެނުވާފަދަކަމާއި އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާއި ދޭ ގޮތުން އެއްބަސްވުން އަތޮޅުނަމަ، އެއާ ދޭ ގޮތުން ޝަރުޠާ ހުރަހަކަށް ޚާއްޞަގޮތުން ބަލައި ހުރަސްއަޅައިދެވޭ ހުރަސްތަކަށް ކުރިމަތިވާންޖެހިދާނެކަމުގައެވެ.

68. ވަޒީފާއާގުޅޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ބޭނުމަކީ ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތާއި ވަޒީފާދޭ ފަރާތާއި ދެމެދު ހަމަހަމަކަން (equal footing) އުފެއްދުންކަމުގައިވާއިރު، ބައެއްފަހަރު ވަޒީފާދޭ ފަރާތްތަކާއި އަޅާބަލާއިރު، ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތްތަކަކީ ވަޒީފާދޭ ފަރާތްތަކަށް ބަރޯސާވެ ތިބޭ ތިބުމުގައި ނާޖާއިޒު ބާރުފޯރުވުމުގައި ތިބި ބައެއްކަމާއި، ވަޒީފާދޭ ފަރާތްތަކާއި ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތްތަކާއި ދެމެދު އޮންނަ ނަހަމަ ބާރުގެ (power imbalance) ސަބަބުން ޤާނޫނީގޮތުން ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތްތަކަށް ހިމާޔަތް ލިބިދޭ ޤާނޫނުތައްހަދާފައިވަނީ. ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތުގެ ޙައްޤުތަކަށް ވަޒީފާއާގުޅޭ ޤާނޫނުތަކުން ދޭ ޒިންމާތަކުގައި އެއް މަޤްޞަދަކީ ބެލެހެއްޓުމާއި އަދި އެކަމުން ހިމާޔަތްކުރުމެވެ

ނަތީޖާއަކީ ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ބައްދަލުގައި އެ ފަރާތްތަކުގެ މަޝްވަރާތަކާއި ގުޅޭ ނިންމުންތަކަކީ އެ ފަރާތުގެ އެނގުމާއި ފެނުމުގެ ތެރެއިން އެކަން ހިނގާ، އަދި އެކަން އެ ފަރާތްތަކާއި އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި މުޢާމަލާތްކުރުމުގައިވާ ނިންމުންތަކަށްވުރެވެ.

69. Effective date of termination އާ ގުޅޭ ގޮތުން އިނގިރޭސިވިލާތުގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމުން ނިންމާފައިވަނީ Gisda Cyf v Barratt[78] ގެ މައްސަލާގައެވެ. Barrattއާ ގުޅޭ ގޮތުން ހުށަހެޅުން ޝަކުވާއަކާއި ގުޅިގެން Barratt ސަސްޕެންޑް ކުރެވުނެވެ. އަދި އެކަމާ ގުޅިގެން ހިންގުން ތަހުޤީޤުގައި ނިންމާ ނިންމުން ސިޓީއަކުން އަންގާނެކަމުގައި އަންގާފައިވެއެވެ. އޭނާގެ ގެއަށް 30 ނޮވެމްބަރު 2006ގައި ސިޓީ ފޮނުވިއިރު، އޭނާވަނީ ކުއްލި ކަމަކާ ގުޅިގެން ރަށުން ބޭރަށް ގޮސްފައެވެ. ސިޓީއާ ގުޅޭ ގޮތުން ގޭގައި އުޅޭ މީހަކަށް Barratt އިރުޝާދުދީފައި ނުވާތީ، އެއްވެސް ފަރާތަކުން އެ ސިޓީ ހުޅުވާފައެއްނުވެއެވެ. Barrattގެ ދަރިފުޅުން ފަހު ގެއަށް އައިސް، އެ ސިޓީ ހުޅުވާފައިވަނީ 04 ޑިސެމްބަރު 2006ގައެވެ. މިއީ އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާކަން އޭނާއަށް އެނގުނު ތާރީޚެވެ. މި މައްސަލައިގައި ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ ކަމުން އަންގާފައިވަނީ ސިޓީއަކުން ނަމަ، effective date of termination ކަމުގައި ބެލެވޭނީ ވަޒީފާއަދާކުރި ފަރާތުން އެ ސިޓީ ކިޔާ ތާރީޚުކަމަށެވެ. އެހެނަސް، ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތުން ގަސްތުގައި ސިޓީ ކިޔުމަށް ލަސްކޮށްފައިވާނަމަ، ނުވަތަ ތަފާތު އުޒުރުތަކުގެ ނިސްބަތުންކަމުގައި އިނދެ، އެއާ ކިޔުމަށްވުރެން ލަސްކޮށްފައިވާނަމަ، އެ ހާލަތުގައި އެ ސިޓީ ކިޔައި، އޭގައި ބަޔާންކުރާ އެއްޗެއް ދެނެގަތުމަށް އެކަށީގެންވާ ފުރުސަތު ލިބުނުކަމުގައި ބެލެވޭނެކަމުގައިވެސް ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމާފައިވެއެވެ.[79]

[78] [2010] UKSC 41

[79] ޓިންވަސް ފަރާތުގެ ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާކަން އަންގާފައިވާނަމަ، effective date of termination އަކީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާކަން މުވައްޒަފާ މުޢާމަލާތްކުރި ތާރީޚުކަމުގައި Robinson v. Bowskill އަދި Cosmeceuticals Limited v. Parkinގައި ނިންމާފައިވެއެވެ.

70. ވަޒީފާއާގުޅޭ ކަންކަމުގައި ސުވާލު އުފެދޭ ކަންކަން ހުރިނަމަ، ޤާނޫނީ ގޮތުން އެއަށް ބަލަހައްޓާ ދިނުމުގެ ބާރުތުގައި، އެކަން މަސައްކަތުކުރަންޖެހޭނީ މުވައްޒަފުން ދާއިރާގެ ފެންވަރުގައެވެ.[80] އެއީ ވަޒީފާއާގުޅޭ ޓްރައިބިއުނަލްގައިވެސް އެކަން ކުރުން ތަސައްވުރުކުރާ ގޮތެވެ.

71. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ޝަކީރާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށް، އެކަން ޝަކީރާ އިސްމާޢީލްއަށް އަންގުމުގެ ގޮތުން، ޝަކީރާ އިސްމާޢީލްއަށް ލިޔުމެއް ފޮނުވުނެވެ. އެހެނަސް، ޝަކީރާ އިސްމާޢީލް ފޮނުވި ޖަވާބުދިނުމުން، އެ ލިޔުން ޝަކީރާ އިސްމާޢީލްއަށް ރަސްމީކޮށްދިނުމަށް އިމެއިލް މަސައްކަތުގެ ތަރުތީބު ހުރިގޮތަކީ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި ކުރެވުނު ސުވާލަކަށް ޖަވާބުދެމުން ދިން ޖަވާބުން އެނގެއެވެ.[81] ޝަކީރާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަން އަދި އެކަމާ ގުޅޭ ލިޔުން ޝަކީރާ އިސްމާޢީލްއަށް ލިބިފައިވަނީ (އަދި މުޢާމަލާތްކުރެވިފައިވަނީ) 21 ނޮވެންބަރު 2019ގައިކަން ޝަކީރާ އިސްމާޢީލް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލިޔުމުން އެނގެއެވެ. އެހެންކަމުން، މިކަމުގެ ޝަކުވާ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ ބާރުތުގައި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިކަން ޝަކީރާ އިސްމާޢީލް އެނގުނު ތާރީޚުން ފެށިގެން، ޝަކީރާ އިސްމާޢީލް މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ ތަރަހައިގެ ތެރެއިން ކަމުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އެކަށީގެންވާ ހަމަތަކުގެ މަތިން ކަމުގައި ދެކެމެވެ.

ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚާއި ގުޅޭ ގޮތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމުން

72. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ޝަކީރާ އިސްމާޢީލްއަށް ދޫކޮށްފައިވާ ވަޒީފާ އަދާކުރި ކަމުގެ ލިޔުމުގައި ޝަކީރާ އިސްމާޢީލް ޕްރޮޖެކްޓް ސުޕަވައިޒަރ ކަމުގައި ވަޒީފާއަދާކޮށްފައިވަނީ 11 މެއި 2018އިން 31 ޖުލައި 2019އަށް

---

[80] Chapman v· Letherby [1981] IRLR 440

[81] މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ހައިކޯޓުގެ ހައިކޯޓުގައި 29 ޖަނަވަރީ 2023 ގައި ބޭއްވުނު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ޖަވާބުދީފައިވާގޮތުން

ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ އަދި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ނޯޓިސް އޮފް ޑިސްމިސަލް[82] ގައި 05 އޮގަސްޓް 2019ގެ ތާރީޚުގައި އެ ލިޔުމުގައި އިސް ފަރާތްތަކުން ސޮއިކޮށްފައިވީނަމަވެސް، 20 ނޮވެންބަރު 2019ގައި ޝަރީފާ އިސްމާޢީލަށް ދޫކޮށްފައިވާ ލިޔުމުގައި، އެ ފަރާތް ވަޒީފާގައި އުޅެފައިވަނީ 31 ޑިސެމްބަރު 2019އާ ހަމައަށް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ 31 ޑިސެމްބަރު 2019ގައި ކަމަށް ވަޒީފާއިން ޑިސްމިސްކުރުމުން ބުނެފައިވާކަމަށް ވަޒީފާއިން ޑިސްމިސްކުރުން ނިންމާފައިވެއެވެ.

73. މި ނިންމުން ނިންމުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/SC-A/17 ޤަޟިއްޔާއަށް[83] ރިޢާޔަތްކޮށް، ވަކި އިދާރާއަކުން ކަމެއް ކަނޑައަޅުއްވުމުގައި ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ފަހުން ބަދަލުތައްގެނައުމަކީ، އަދި ޝަކުވާ ހުށަހަޅާ ކަމާބެހޭ ހުށަހަޅަން ފުރުޞަތު ސާބިތުވުމުގެ ބާރުގެ ހައިސިއްޔަތުން ބަލި ވަސީލަތެއްކަމުގައިވާތީ، ވަޒީފާގައި އުޅުނުކަމަށް ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްއަށް ދޫކޮށްފައިވާ ލިޔުމަށް ބަލަންޖެހިފައިވެއެވެ.

74. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ ވަޒީފާއިން ޑިސްމިސްކުރުން މި ނިންމުމުގައި ހުށަހެޅި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވެފައިވާކަމަށެވެ. އެހެނަސް، ހުދު އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ދޫކޮށްފައިވާ ލިޔުމަށް ބަދަލެއް ނުގެނެވި ސަބަބަކީ، ނަމަވެސް މި ލިޔުމަށް ބަދަލުތަކެއްނުގެނެވިފައިވަނީ ވަޒީފާއަށް ޑިސްމިސްކުރުން ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފުވީކަމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދީ، އެކަން ޝަރީޢަތަށް ހާމަކޮށްދީފައި ހަމައެކަނި ބަލައިގަނެވޭނެކަމަށް ފެނެއެވެ. ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވުމާއި ދެވެން 2019 ވަނަ އަހަރުގެ ޑިސެމްބަރު މަހުގެ ފުރަ ހަފްތާގައި ހިނގާދިޔަ ކަންކަމާއި، އަދި އޮގަސްޓް މަހުގެ ފުރަތަމަ ހަފްތާގައި ހިނގާދިޔަ ކަންކަން ބެލުމުން، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ކޮށްފައިވާ ތަޢުލީމީ މައްޗަށް ނޯޓިސް ދިންގޮތުން ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ

[82] Record of Disciplinary Action – Notice of Dismissal

[83] އިބްރާހީމް ޝިހާބު ވ. އަބްދުﷲ ވަޙީދު

ނިންމާފައިވާކަން އެނގެއެވެ.[84] އަދި މިއާއެކު، ލިޔުއްވުންތަކުން ފެންނަން އޮތީ، ޝަރީޢާ އިސްލާމީ ވަޒީފާއަދާކޮށްފައިވަނީ 31 ޑިސެމްބަރ 2019ގެ ނިޔަލަށްކަމެވެ. އެހެންކަމުން، މި ނިންމުމަކީ ހުއްޓާލެއްވި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފު ނިންމުމެއްކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ޤާނޫނީ އުސޫލުތައް

75. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ މައިގަނޑު މަޤްޞަދަކީ ވަޒީފާއާ ގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި، ވަޒީފާ ދޭ ފަރާތްތަކާއި ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ޙައްޤުތަކާއި ޒިންމާތައް ބަޔާންކޮށް، އެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމެވެ.[85] މި ޤާނޫނަކީ މި ޤާނޫނުން އިސްތިސްނާކުރެވިފައިވާ ދާއިރާތަކާއި ފަރާތްތައް[86] ފިޔަވައި ދައުލަތުގެ ސިވިލް އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުގެ ދާއިރާގައި ވަޒީފާދޭ ފަރާތްތަކާއި ވަޒީފާއަދާކުރާ މުވައްޒަފުންގެ މެދުގައި ހިނގާ ތަޢާމުލުތަކަށް ޤާނޫނެވެ. މި ޤާނޫނުގެ މައިގަނޑު އެއް މަޤްޞަދަކީ މުވައްޒަފުނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި، މި ޤާނޫނު ލާޒިމުކުރާ އަމުރުގެ ހުރިން ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ލާޒިމުކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތު ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހަމަތަކުގެ ތެރެއިން ގެއިދިޔުމެވެ.[87] މިގޮތުން ވަޒީފާދޭ ފަރާތްތަކުން މުވައްޒަފުންނާމެދު އިސްލާހީ ފިޔަވަޅުއެޅުމާއި، މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުވުން ޝަރުޠުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް ބަޔާންކޮށްދެއެވެ. އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްނެތި މުވައްޒަފުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން މަނާކުރުމަކީ މި ޤާނޫނުން ދަމަހައްޓާ އެއް ހަމައެވެ.[88]

76. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮވެގެންކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް މި ޤާނޫނުގައި އެކަށައަޅާފައިވާ ނިޒާމަކީ، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަރުތީބު އިޖުރާއަތު

[84] މިކަން އެނގިގެންދަނީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ Record of Disciplinary Action – Notice of Dismissal އިންނެވެ.

[85] އެބަ ގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[86] ފުލުހުންނާ ސިފައިންގެ މައްސަލަ ހިނގާނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2008 (ސިފައިންގެ ޤާނޫނު) އަދި ފުލުހުންގެ މައްސަލަ ހިނގާނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2008 (ފުލުހުންގެ ޤާނޫނު)

[87] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27,30 (އިސްލާމިކް މަސްއޫދު ވ. ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފައިނޭންސް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް) (ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފައިނޭންސް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް ވ. އިސްލާމިކް މަސްއޫދު) ގެ ނިޔާއާ

[88] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 21 ވަނަ މާއްދާ

ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ފުރިހަމަކޮށްދިނީތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ ބެލުމެވެ.[89] މުވައްޒަފުންގެ ޤާބިލުކަން ނުވަތަ އަޚްލާޤީ މިންގަނޑު ކަނޑައެޅުމަށް ފިޔަވަޅު އެޅުމަށްފަހުވެސް އޭނާގެ މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤާއި ނުވަތަ އޭނާ ވަޒީފާއަދާކުރާ ކަން ކަނޑައެޅުމުގައި ހިންގުމާ ގުޅޭ އޭނާގެ ޒިންމާ އަދާނުކުރުމުގެ އެކަށީގެންވާ ސަބަބަކާހުރެގެން މެނުވީ، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ މުވައްޒަފަކު، އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނެއެވެ.[90] އަދި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އިސްތިސްނާ ހާލަތްތައް ފިޔަވައި،[91] މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން، އެ ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ އެއް ހަވާލުކޮށް ނޯޓިސް ދޭންވާނެއެވެ.

77. މުވައްޒަފުންގެ އަޚްލާޤީ އެކަށީގެންނުވުމާއެކު، އޭނާ ވަޒީފާގައި އިތުރަށް ބެހެއްޓުމުން، އެކަށީގެންވާ ހަމަހަމަކަން ބަލާއިރު، ކުރެވޭން ކަމެއްކަމަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ނިންމަން ބަލައިގަތުމުގައި ނިކަމެތިވެ ދިނުމަކާ ނުލައި، ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތެއް އޭނާގެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނެއެވެ.[92] މިފަދައިން ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތުގެ މަސައްކަތު އަޚްލާޤީ އެކަށީގެންނުވާ ކަމުގައި ބަލައި، ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ ބަޔާންކޮށްފައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އެއީ:

(1) ވަޒީފާގައި އިތުރަށް ބެހެއްޓުމުން ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ނުވަތަ ވަޒީފާއަދާކުރާ ބޮޑު ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެކަމަށް ފެނުން؛

(2) ޚިޔާނާތެއް ވެފައިވުން؛ މިއެވެ.

[89] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/49 (މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް ވ. ޒާހިރު އަބްދުއްރަޙްމާން) ޤަޟިއްޔާ

[90] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[91] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރަނީ ވަޒީފާގައި އިތުރަށް ބެހެއްޓުމުން ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ނުވަތަ ވަޒީފާއަދާކުރާ ބޮޑު ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެކަމަށް ފެނުމާއި، ނުވަތަ ޚިޔާނާތެއްވެފައިވުމާއި، ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލައި، ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތެއް އޭނާގެ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނެކަމެވެ. އަދި މިފަދައިން ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ ވަޒީފާގައި އިތުރަށް ބެހެއްޓުމުން، އެކަށީގެންވާ ހަމަހަމަކަން ބަލައި، ކުރެވޭން ކަމެއްކަމަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ނިންމަން ބަލައިގަތުމުގައިކަމެވެ.

[92] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

78. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާއި ގުޅިގެން، އެ މުވައްޒަފަކު ހުށަހަޅާ ޝަކުވާއެއް، ނުވަތަ ދަޢުވާއެއްގައި، އޭނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބަކީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ.[93] މިކަން ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު ކަންކަން ތަންފީޛުކުރުމަށް އަންނަ އ.ދ ގެ އިންޓަރނޭޝަނަލް ލޭބަރ އޯގަނައިޒޭޝަނުގެ ޓާމިނޭޝަން އޮފް އެމްޕްލޯއިމަންޓް ކޮންވެންޝަން 1982 (ނަންބަރު 158) ގައި ބަޔާންކުރެއެވެ.[94] މުވައްޒަފު ވަކިކުރަން ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ނިންމުން ބާރުކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ ނުވަތަ ތުހުމަތުތަކުގެ ދަރަޖައިން ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދޭންޖެހޭނީ، މި ބާވަތުގެ މަދަނީ މައްސަލަތަކުގައި ޝަރީޢަތުން ހޯދާ ވަޒަންކުރާ މިންގަނޑު ކަމުގައިވާ ބޮޑުތަން ބުރަވެފައިވާ ގޮތުގެ މިންގަނޑުންނެވެ.[95]

މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން

79. މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ނުވަތަ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން، އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ އަދުލުވެރިކަމާއެކު އެކަށީގެންވާ ހަމަތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކުރެވި ކުރެވޭކަމެއްކަން ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ. އިންޓަރނޭޝަނަލް ލޭބަރ އޯގަނައިޒޭޝަނުގެ ޓާމިނޭޝަން އޮފް އެމްޕްލޯއިމަންޓް ކޮންވެންޝަން 1982 (ނަންބަރު 158) އާއި ޓާމިނޭޝަން އޮފް އެމްޕްލޯއިމަންޓް ރެކޮމެންޑޭޝަން 1982 (ނަންބަރު 1966) ގައި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އަދުލުވެރި ހަމަތައް ބަޔާންކުރެއެވެ. މިގޮތުން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމާއި

[93] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008 (ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 27 ވަނަ މާއްދާ

[94] Termination of Employment Convention, Article 9 (2) (a) - “the burden of proving the existence of a valid reason for the termination as defined in Article 4 of this Convention shall rest on the employer”

[95] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27 (އިސްމާޢީލް މަސްޢޫދު ވ. ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފައިނޭންސް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް) ޤަޟިއްޔާގެ 16 ވަނަ ނުކުތާ

(substantive fairness)[96] އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން (procedural fairness)[97] ފާއިތުކުރެވިފައި އޮންނަންވާނެކަން ކަނޑައަޅައި، ބަޔާންކޮށްދެއެވެ. މި އުސޫލަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު ގައިވެސް އެކުލަވާލާފައިވާ އުސޫލުތަކެވެ. ވީމާ، މި ޤާނޫނު ހިންގާ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ މުވައްޒަފަކުވެސް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ، އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ނިންމުމުގައި މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ފާއިތުކުރުމަށް ފަހުގައެވެ.

80. މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމަކީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ނިންމުމަކީ ނުވަތަ ވަކިކުރަން ނިންމި ސަބަބަކީ އެކަށީގެންވާ އަދި އަދުލުވެރި ސަބަބެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްފައިވާ ނިންމުމަކަށްވުމެވެ. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އަށް ބަލާއިރު، މުވައްޒަފެއްގެ މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤީ މިންގަނޑު ރަނގަޅުނުވުމަކީ، ނުވަތަ އެ މުވައްޒަފެއް ވަޒީފާ އަދާކުރުމަށް ބޭނުންވާ ޤާބިލުކަން އެ މުވައްޒަފެއްގެ ކިބައިގައި ނެތުމަކީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ކަނޑައެޅުނު އަދުލުވެރި ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަމަށް ބެލެވެއެވެ.[98] ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބަލާއިރު، ފާޅުކަންބޮޑު ނުހަރު ސުލޫކީ ޢަމަލެއްކަމަށްވާނަމަ، ނުވަތަ ޒިންމާތަކެއްފައިވާނަމަ، ނޯޓިސްނުދީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ، ކަނޑައެޅުނު އަދުލުވެރި ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަމަށް ބެލެވެއެވެ.

81. އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަމަކީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތަކީ އަދުލުވެރި އިޖުރާއަތަކަށްވުމެވެ.[99] މީގެ މާނައަކީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން، ޤާނޫނުގެ މައްޗަށް

[96] Article 4 of the Convention: The employment of a worker shall not be terminated unless there is a valid reason for such termination connected with the capacity or the conduct of thr worker or based on the operational requirements of the undertaking, establishment or service.

[97] Article 7 of the Convention: The employment of a worker shall not be treminated for reasons related to the worker's conduct or performance before he is provided an opportunity to defend himself against the allegations made, unless the employer cannot reasonably be expected to provide this opportunity.

[98] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/HC-A/134 (މޯލްޑިވްސް ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް ކޮންޓްރެކްޓިންގ ކޮމްޕެނީ ޕލކ ވ. އަޙްމަދު މުޙައްމަދު) ޤަޟިއްޔާ

[99] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/44 (ސަންލޭންޑް ޓްރެވަލް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. އަންޖަލީނާ ޑޮރި ނާޒިމް) ޤަޟިއްޔާ

ތުހުމަތުކުރެވުނު ކަމުގެ މަޢުލޫމާތު އޭރަކު ދެވޭން ހުރި މިންވަރަކަށް ދިނުމާއި، އެ ކަންކަމަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުން ހިމެނެއެވެ.[100]

<u>މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްފައިވޭތޯ ބެލުން</u>

82. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ފަދައިން ނޯޓިސް ދިނުމުން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ އަދުލުވެރި ސަބަބެއް އޮވެގެންކަމާއި، އަދުލުވެރި ސަބަބެއް އޮތްކަމަށް ބެލެވޭނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޚިލާފު ސުލޫކީ އަމަލެއް ކޮށްފައިވާނަމަ ނުވަތަ ޒާތީގޮތުން ފަރުވާނުވާކަން ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުން[101] އެނގެން އޮވެއެވެ. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަށް ބަލާއިރު، ވަޒީފާއާބެހޭ <u>ޚިލާފު ސުލޫކީ</u> <u>އަމަލުތަކެއްކުރާނަމަ</u> ނުވަތަ ޒާތީގޮތުން ފަރުވާނުވާނަމަ، ނޯޓިސްނުދީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ ކަނޑައެޅޭނީ އަދުލުވެރި ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްގެ މައްޗަށްކަމުގައި ބެލެވެއެވެ. މި މާއްދާގެ ދަށުން ކޮންމެ ކޮންމެ ޚިލާފު ސުލޫކީ އަމަލަކީ (misconduct) އެ އަމަލެއްގެ ސަބަބުން މުވައްޒަފަކު ނޯޓިސް ދިނުމެއްނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ހުއްދަވާކަހަލަ ކަމަކަށް ނުވެސް އެކަށީގެންވެއެވެ. މި މާއްދާގެ ދަށުން ނޯޓިސް ދިނުމެއްނެތި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ހުއްދަވަނީ މުވައްޒަފަކު ކުރާ އަމަލަކީ ވަޒީފާގެ ބޮޑު ޚިލާފު ސުލޫކީ އަމަލެއް (gross misconduct) ކަމަށް ވާނަމައެވެ. ވަޒީފާގެ ބޮޑު ޚިލާފު ސުލޫކީ އަމަލެއްކަމަށް ބެލެވޭނީ އެ އަމަލުގެ ސަބަބުން ވަޒީފާދޭ ފަރާތާއި ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތުގެ ދެމެދުގައި އޮންނަންޖެހޭ ވަޒީފާގެ ގުޅުން އެއްކޮށް ކެނޑޭ މިންވަރުގެ ސީރިއަސް އަމަލަކަށްވާނަމައެވެ. މިގޮތުން ދެ ފަރާތް ދެމެދު ވިޝްވާސާ <u>ވަޒީފާގެ</u> <u>އެއްބަސްވުމުގެ ޖައުހަރީ ޝަރުތަކާ ޚިލާފުވެފައިވާނަމަ</u>، ނުވަތަ ދެ ފަރާތް ދެމެދު އޮންނަ އިތުބާރާއި

[100] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/HC-A/134 (މޯލްޑިވްސް ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް ކޮންޓްރެކްޓިންގ ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. އަޙްމަދު މުޙައްމަދު) ޤަޟިއްޔާއާއި، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/08 (ސިވިލް ސަރވިސް ކޮމިޝަން ވ. އަޙްމަދު ވާޝިފު) ޤަޟިއްޔާއާއި، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/68 (މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ވ. އަޙްމަދު ޝަރީފް) ޤަޟިއްޔާ

[101] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ނ)

އަމާނާތްތެރިކަން ގެއްލޭފަދަ ކަމެއް މުވައްޒަފު ކުރައިފިނަމަ ނުވަތަ ވަޒީފާގެ އިލްތިޒާމްތަކާ އަސާސީގޮތުން ނުވަތަ ސީރިއަސްގޮތެއްގައި ހިލާފުވެއްޖެނަމަ، އެ މުވައްޒަފަށް ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ހުއްދަވާނެކަން ފާހަގަކޮށް ބޭނު ޤައިދު ސުޕްރީމް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[102]

83. މި މައްސަލައިގައި ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ވަކިކޮށްފައިވަނީ 24 ޖުލައި 2019 އިން ފެށިގެން 28 ޖުލައި 2019 ގެ ނިޔަލަށް ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުނުވެފައިވާތީކަމަށާއި، ކޯސަން ގެދުރުންވެސް ޖަވާބުދާރީވުމަކާނުލައި، އިސްތިޢުފާދިނުމާ ގުޅިގެން ކަންތައްތަކާއި ދެކޮޅަށް ޖަވާބުދާރީވުމަކާނުލައި އަދި ވަޒީފާއަށް ނުނިކުންނަ ސަބަބު އަންގައިދިނުމާ ނުލައި އިސްތިޢުފާދިނުމުގެ ފުރުޞަތު ބޭނުންކުރިކަމަށެވެ. މިގޮތުން އިސްތިޢުފާދިނުމުގެ ފުރުޞަތު މިކަން ބެލުމުގައި، ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްގެ ފުރުޞަތު ވަޒީފާގައި އޮތުމަށްޓަކައި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ޙައްޤުތައް އިސްތިޢުފާދިނުމުގެ ފުރުޞަތު ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތަށް ކުރުމުގައި އެގޮތަށް ހިފެހެއްޓުމަށް ނުވާތީ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ މައްޗަށް ބަލައި، ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ އިސްތިޢުފާދިނުމުގެ ފުރުޞަތު ބޭނުންކޮށްފައެވެ.

84. މި މައްސަލައިގައި ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މަޢުލޫމާތު އަދުލުވެރިކަމާއި އިންޞާފު އަދުލުވެރިކަމާއި ޚިލާފުކޮށް ކުރިއަށްގެންދާކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމުމަށް ނިންމާފައިވާތީ ތަފްޞީލު އިޖުރާއާތުތަކާއި ހިލާފަށް ކުރުމުގައި އިސްތިޢުފާދިނުމުގެ ފުރުޞަތު މި މަރުޙަލާގައި ބޭނުމެއް، މި މައްސަލައިގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ހުކުމެއްގައި ލިޔެކިޔުންތަކާއި، ހެކިން ބަލައިގެ، އަދި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން އެކަން ވަކިންކޮށްދިނުމަށް ބަލާ މުޢާމަލާތުގައި ދެފަރާތް.

85. މި މައްސަލައާއި ގުޅިގެން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފަރާތުގެ މައްސަލައާ ގުޅޭ އަންނަނިވި ޙުކުމްތައް ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްގެ ފުރުޞަތު ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ހުށަހަޅައިފައެވެ.

[102] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/14 (ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ ވ. ޢާއިޝަތު މަލީހާ ޖަމާލް) ޤަޟިއްޔާ

85.1. ވަޒީފާގައި އުޅެފައިވާކަމުގެ ލިޔުން: 21 ނޮވެންބަރު 2019ގައި ޝަރީފާ އިސްމާޢީލާ ޙަވާލުކުރުވިފައިވާ މި ލިޔުމުގައި ބަޔާންކުރަނީ 11 ޖުލައި 2018 އިން ފެށިގެން 31 ޖޫން 2019ގެ ނިޔަލަށް ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ކަސްޓަމަރ ސަރވިސް ރެޕް ރިސެޕްޝަނިސްޓްގެ މަޤާމުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރިކަމުގައެވެ.[103]

85.2. 24 ނޮވެންބަރު 2019ގެ ސިޓީ: އިސްތިއުފާދެއްވުމާ ގުޅިގެން އެޗްއާރުސެކްޝަން ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ފޮނުއްވާފައިވާ މި ސިޓީއަކީ ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ގޭގައި މަޑުކުރުމަށް ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްއަށް އެންގި އެންގުމާއި ދެފަހަރަށް ވަޒީފާއަށް ނުނިކުމެ މަސައްކަތަށް ހާޒިރުވެފައިވާކަމާއި، ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ގޭގައި މަޑުކުރުމަށް އެންގި ސަބަބަކީ، އަދި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރައްވާނަމަ، އެކަން އަންގައިދިނުމަށް އެދި ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްގެ ފަރާތުން ފޮނުއްވާފައިވާ ސިޓީއެކެވެ.

86. މި މައްސަލައާއި ގުޅިގެން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ޤަވާޢިދު ފާހަގަކޮށްދެއްވާ މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ ތެރެއިން މި މައްސަލައިގެ ބޭނުމަށް އަންނަނިވި ލިޔެކިޔުންތައް ފާހަގަކުރަމެވެ.

86.1. <u>ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ލިޔުން / Record of Disciplinary Action-Notice of Dismissal:</u>

އެޗް.އާރ ހެޑް، އޭ.އެޗް.އާރ މެނޭޖަރ، ޖެނެރަލް މެނޭޖަރއާއި، 05 ޑިސެމްބަރު 2019ގައި ސޮއިކުރައްވާފައިވާ ލިޔުމުގައިވަނީ ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ނިންމާފައިވާކަމާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ނިންމީ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ 8 (e)[104] އަދި 8 (b)[105] ގެ ދަށުންކަމާއި، އެ

[103] މި ލިޔުމަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުމެކެވެ.

[104] ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ (e) 8 ގައި ބަޔާންކުރަނީ:

The Employer may dismiss an Employee without notice when an Employee's conduct is deemed unacceptable and continuation of employment upon reasomable grounds is seen by Employer as unworkable· Such unacceptable conduct is taken to mean as concurring under the following circumstances, but not limited to: …

- Unauthorized leave of 4 or more consecutive days

[105] ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ (b) 8 ގައި ބަޔާންކުރަނީ:

Disciplinary measures include the following: …

- Dismissal from employment·

Disciplinaru measure will be determined based on the severity of the misconduct and will be reviewed on a case by base basis·

ނިންމުން ބިނާކޮށްފައިވާ ހާދިސާގެ ތަފްޞީލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ 24 ޖުލައި އިން 29 ޖުލައިގެ ރަވީޗަރް އޭނާގެ އެއްވެސް ޚަބަރެއްނުވާކަމަށާއި، 04 އޮގަސްޓް 2019ގައި ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ވީކަމެއް ނޭނިގެން ޢާއިލާގެ މީހަކުވެސް ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާއަދާކުރާ ތަނަށް ދިޔަކަމަށާއި، އޭގެ ކުރިން 03 އޮކްޓޫބަރު 2019ގައި ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްއަށް ފަހުގެ އިންޒާރު ދީފައިވާކަމަށާއި، އެ އިންޒާރުދިނުމުގައިވަނީ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ 8 (e) އަށް ބަދަލުގެނެސްފައިވާކަމަށާއި، އެ އިންޒާރުގައި އިސްލާމީ ޤަވާޢިދާ ޚިލާފަށް ހަރަކާތްތެރިވެއްޖެނަމަ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނެކަން ކަމުގެ، އޭގައި ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ސޮއިކޮށްފައިވާކަމަށާއި، އަދި 2019 ވަނަ އަހަރުގެ ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްގެ ހާޒިރީ ބަލާލެއްވުމުން. މި ލިޔުމުގައި ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްގެ ޙާޒިރީ ހާޒިރުގައި

ސިޓުއާން މުސާ

05 އޮގަސްޓު 2019ގައި ސޮއިކޮށްފައިވެއެވެ. ނޯޓިސްގެ ޗުއްޓީގައި ހުރެ ސަފަރުގައި 7 އޮގަސްޓު އިން 11 އޮގަސްޓު 2019އަށް ލިޔުމުން ބަލިވުމުގެ ފުރުސަތު އޭނާއަށް ގެޔަށް ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އަދި ފުރަތަމަ ސަފަރުގައި 25 ނޮވެންބަރު 2019ގައި ބަލާލުމުން ކުރުގައިވެސް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

86.2 ވަޒީފާއާބެހޭ އެއްބަސްވުން: މި އެއްބަސްވުމަކީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތާއި ޝަރީފާ އިސްމާޢީލާ ދެމެދު 11 މެއި 2018ގައި ސޮއިކޮށްފައިވާ އެއްބަސްވުމެކެވެ. މި މައްސަލައިގެ ބޭނުމަށް މި އެއްބަސްވުމުގައިވާ މުހިންމު މާއްދާތައް ފާހަގަކުރަމެވެ.

1. ވަޒީފާގައި ހަފްތާއަކު 60 (ފަސްދޮޅަސް) ގަޑިއިރު މަސައްކަތްކުރަންޖެހޭނެކަމާއި، އަދި ހަފްތާއަކު 06 (ހައެއް) ދުވަހު މަސައްކަތްކުރަންޖެހޭނެކަމާއި،[106] އަދި ޖެހިޖެހިގެން 06 (ހައެއް) ދުވަހު މަސައްކަތްކުރުމުންފަހު 1 ދުވަހުގެ ޗުއްޓީއެއް ލިބޭނެކަން[107]

[106] ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ 1 (d)

[107] ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ 1 (e)

2. ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން ހިނގާ ކޮންމެ 12 (ބާރަ) މަސް ދުވަހެއްގައި، އެންމެ ގިނަވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ސިކް ލީވް ނެގޭނެކަމާއި، މުވައްޒަފުގެ ބަލި ހާލަތާއި އަދި ސިކް ލީވް ދޫކުރާނީ މުއްދަތު ބަޔާންކޮށް ސަރުކާރުގައި ރަޖިސްޓަރީވެފައިވާ ސިއްޙީ މަސައްކަތްތެރިއަކު ދޫކުރާ މެޑިކަލް ސެޓްފިކެޓެއް ނެތިނަމަ، ގިނަވެގެން 02 (ދޭއް) ދުވަހުގެ ސިކް ލީވްއެއް ދިނުމަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް އިންކާރުކުރެވޭނެކަން[108]

3. ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ "އެމްޕްލޮއީ ހޭންޑްބުކް" ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގެ އުޞޫލުތަކާއި ހިލާފުވެއްޖެނަމަ، އެކަށޭނެ އިސްލާޙީ ފިޔަވަޅު އެޅޭނެކަމާއި، މިފަދަ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ހިމެނޭކަމާއި، އެފަދަ ފިޔަވަޅު ކަނޑައަޅާނީ މުވައްޒަފު ކުރާ އަމަލުގެ ކުޑަބޮޑު މިނަކަށް ބަލައިގެންވެސް، ކޮންމެ މަސައްކަތެއްވެސް ވަކިން ބަލައިގެންކަމަށް[109]

4. މުވައްޒަފު ކުރާ އަމަލަކީ ބަލައިނުގަނެވޭ އަމަލެއްނަމަ، އަދި ވަޒީފާގައި ދެމިހުރުމަކީ އެކަށީގެންވާ ހަމަތަކުގެ މަތިން ބަލާއިރު، ކުރިއަށްގެންދެވޭނެކަމުގައި ނުވާނަމަ ނޯޓިސްއެއް ނުދީ މުވައްޒަފު ވަކިކުރެވޭނެކަމާއި، މިފަދައިން ނޯޓިސްއެއް ނުދީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނެ ބާވަތްތަކުގެ ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ހުއްދަނުލައި ގުޅިގެން 04 (ހަތަރެއް) ދުވަހަށް ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ ގިނަ ދުވަހަށް ޗުއްޓީގައިހުރުން ހިމެނޭކަން[110] (unauthorized leave)

86.3 <u>ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފުގެ ސިކް ލީވާއި ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުނުވުމާއި ގުޅިގެން ޚުލާޞާ</u> އީމެއިލް: މި އީމެއިލަކީ އަބްދުﷲ ވާހިދު (ފްލައިޓް އޮޕަރޭޝަންސް މެނޭޖަރ)، އަބްދުﷲ ފަޒީލްއަށް (އެޗް.އާރު ޑިޕާޓްމަންޓް ހިންގާ ބަލަހައްޓާ އޮފިސަރ) 30 ޖޫން 2019ގައި ފޮނުއްވާފައިވާ އީމެއިލްއެއްކަމުގައި، މި އީމެއިލްގައި

[108] ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ 5 (b)

[109] ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ 8 (b)

[110] ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ 8 (e) (f)

ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ސިކް ލީވް ނަގާފައިވާ ދުވަސްތަކާއި، އަދި ވަޒީފާއަށް ހާޟިރުވެފައިނުވާ ދުވަސްތައް ތަފްސީލުކޮށްދީފައިވާކަމާއި، އެގޮތުން މި މައްސަލައިގެ ބޭނުމަށް ޖުލައި 23 އަދި 24ގައި ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ސިކް ލީވްގައި ހުރި، މި ދެ ދުވަހަށް މެޑިކަލް ސެޓްފިކެޓް ހުށަހަޅާފައިވާކަމާއި، އެހެނަސް 29 ޖުލައިގެ 15:00އާ ހަމައަށް އެއްވެސް ހަބަރެއްނުވާކަމާއި، ވަކި އެއްޗެއް އަންގަންދެން މަޑުކުރުމަށް އަންގައިން އަންގާފައިވާކަމާއި، އޭނާއަކީ ޕްރޮބޭޝަނަރީ ސްޓާފެއްގެ މަޤާމުގައި ފާބިލު ރިޕޯޓްކުރުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން.

86.4 <u>އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން 05 އޮގަސްޓް 2019ގައި ނަގާފައިވާ ހިޔާރާ އިބްރާހީމް (ފްރަންޓް އޮފީސް ސުޕަވައިޒަރ ޖެނެރަލް) އާއި އުނައިސް މުޙައްމަދު (އެސިސްޓެންޓް އޮޕަރޭޝަންސް މެނޭޖަރ)ގެ ބަޔާން:</u> މި ބަޔާންގައި ބުނެފައިވަނީ ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްގެ ބޭބޭ، އަށްސަރު އިސްމާޢީލް، ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ހޯދުމަށް އެ އޮފީހަށް 04 އޮގަސްޓް 2019ގައި އައިކަމަށާއި، ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްއާ ނުގުޅުނީން، އަދި އޭނާ އެގޮތުގެ ތަނެއް ނުހުރިގެން އުޅޭކަމަށް، ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްއަށް ގުޅުން ހޯދުމަށް ބޭނުންވާތީކަމަށް އެއްސަރު އިސްމާޢީލް ބުނެފައިވާކަމަށް އިސްލާމީ ބުނެފައިވާކަމަށް މި ދެ ފަރާތުން ބުނެފައިވާކަން

86.5 <u>އުމުރުގެ ހެކިކަން:</u> 11 ޖޫން 2018ގައި ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ސޮއިކޮށްފައިވާ މި ހެކިކަން ބޯޑުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގައި ދެމެހެއްޓުން ތިބެފައިވާ މެނޭޖްމަންޓުގެ ބައްޔާންކުރުމަކީ، މި ހެކިކަންބޯޑުން އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެ.

1. ކުރިން ހަފުތާއަކު 01 (އެކެއް) ދުވަސް އޮފް ދުވަހެއްގެ ގޮތުގައި ދިނުމަކާއި، އެގޮތުން އޮފް ދުވަހެއްގެ ގޮތުގައި ނަގާނެ ދުވަސް ދޫކުރާ އެއްބަސް ކުރުމުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާކަން.

2. ވަޒީފާގައި ހަފުތާއަކު 48 (ސާޅީސް އަށެއް) ގަޑިއިރު މަސައްކަތްކުރުމަށް ލާޒިމުކަމާއި، އަދި ހަފުތާއަކު 06 (ހައެއް) ދުވަހު މަސައްކަތްކުރުމަށް ލާޒިމުކަމާއި، އަދި ނަގާ އޮފް ދުވަހަށް ދަރަޖާ ހުއްދަ ހޯދުމަށް އެންގިފައިވާކަން.

3. ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން ހިނގާ ކޮންމެ (ބާރަ) 12 މަސް ދުވަހެއްގައި، އެންމެ ގިނަވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ސިކް ލީވް ނެގޭނެކަމާއި، މުވައްޒަފުގެ ބަލި ހާލަތާއި އަދި ސިކް ލީވް ދޭންޖެހޭ މުއްދަތާ ބަޔާންކޮށް ސަރުކާރުގައި ރަޖިސްޓަރީވެފައިވާ ސިއްހީ މަސައްކަތްތެރިޔަކު ދޫކުރާ މެޑިކަލް ސެޓްފިކެޓް ނެތިނަމަވެސް، ޖެހިޖެހިގެން 02 (ދޭއް) ދުވަހުގެ ސިކް ލީވްއެއް ދިނުމަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް އިންކާރުކުރެވޭނެކަން.

4. ވަޒީފާއާބެހޭ ގާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ވަޒީފާގެ އަހުލާގީ މިންގަނޑާއި ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ، އެކަށީގެން އިސްލާހީ ފިޔަވަޅެއް އެޅޭނެކަމާއި، އަދި މި ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ހިމެނޭކަމާއި، އެފަދަ ފިޔަވަޅު ކަނޑައަޅާނީ މުވައްޒަފު ކުރި އަމަލުގެ ކުޑަބޮޑު މިނަށް ބެލުމަށްފަހު، ކޮންމެ މައްސަލައަކަށް ވަކިން ބެލުމަށްފަހުކަން.

5. މުވައްޒަފު ކުރަ އަމަލަކީ ބަލައިގަނެވޭނެ އަމަލެއްނަމަ، އަދި ވަޒީފާގައި ދެމިހުރުމަކީ އެކަށީގެންވާ ހަމަތަކުގެ މަތިން ބަލާއިރު، ކުރެވޭނެކަމެއްކަމުގައިވާނަމަ ނޯޓިސްއެއް ނުދީ މުވައްޒަފު ވަކިކުރެވޭނެކަމާއި، މިފަދައިން ނޯޓިސްއެއް ނުދީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނެ ހާލަތްތަކުގެ ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، ޖެހިޖެހިގެން 04 (ހަތަރެއް) ދުވަހަށް ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ ގިނަ ދުވަހަށް ލީވްގައިހުރުން ހިމެނޭކަން (unauthorized leave).

6. މުވައްޒަފާއި ގުޅޭ ތަހުގީގުކުރުމުގެ ސިޔާސަތު/ފޯމުތަކަށް ބެލޭ އެޑްރެސްކޮށްދޭ އަމަލެއް ކޮށްފައިވާކަމުގެ ތަހުގީގުކުރުމުން، އާންމުކޮށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުސަތެއް ދޭންޖެހޭނެކަމާއި، އަދި ނޯޓިސް ދިނުމުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާނަމަ، ޖެނަރަލް މުސްތަޖިރުގެ ހުއްދަ ޢަމަލުކުރަންޖެހޭކަމާއި، އަދި ހިނދުމާ މުވައްޒަފަށް އަންގަންވާނެކަން.

86.6 <u>ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފުގެ ޕްރިލިމިނަރީ ހިޔަރިން ފާޑު:</u> ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފުގައި ދެކެވޭގޮތުން ހުށަހެޅުން މި ޕްރިލިމިނަރީ ހިޔަރިންގައި ކޮންޓްރެކްޓުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދުނުކަމަށް، ގޭގައި ފޮނުވާލެވުނުއިރު،

ސުޕަވައިޒަރުންނަށް އިހުމާލުވެވުނުކަމާއި، އަދި މުޢާމަލާތްކުރުން ރަނގަޅުކުރަންޖެހޭކަން ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން.[111]

86.7 ކާޑު ރޭޓް: 11 އޮގަސްޓް 2019ގައި އެޗް.އާރު އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ޝިއުނާ މޫސާ ސޮއިކޮށްފައިވާ "ކާޑު ރޭޓް" ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ 31 ޖުލައި 2019އިން ފެށިގެން ހިއުމަން ރިސޯސް ޑިޕާޓްމަންޓުން ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް އެޗް.އާރު.އަށް ދީފައިވާ އޯޑަރގެ ނަންބަރާއި ސުޕަވައިޒަރު ދިން ނަންބަރު (9850682/7545865) ގެކަން މަސައްކަތްކޮށްފައިވާކަމާއި، ދެވިފައިވަނީ ރޯސްޓަރގެ ފޮނުވައިދިންކަމާއި، މިގޮތުން 31 ޖުލައި 2019ގައި 02 (ދޭއް) ފަހަރު، 01 އޮގަސްޓް 2019ގައި 04 (ހަތަރެއް) ފަހަރު، 02 އޮގަސްޓް 2019ގައި 04 (ހަތަރެއް) ފަހަރު، 07 އޮގަސްޓް 2019ގައި 02 (ދޭއް) ފަހަރު، 08 އޮގަސްޓް 2019ގައި 02 (ދޭއް) ފަހަރު، 09 އޮގަސްޓް 2019ގައި 02 (ދޭއް) ފަހަރު، 10 އޮގަސްޓް 2019ގައި 02 (ދޭއް) ފަހަރު އަދި 11 އޮގަސްޓް 2019ގައި 02 (ދޭއް) ފަހަރު ގުޅުއްވާފައިވާކަން ބަޔާންކުރާކަން.

86.8 ވައިބަރ މެސެޖުތައް: މި މެސެޖުތަކާ ޝަރީފާ އިސްމާޢީލާއި ފޮރަސްޓް އޮފީސް މެނޭޖަރު އާ ދެމެދު ބަދަލުކުރެވިފައިވާ މެސެޖުތަކުގެ ތެރެއިން، މި މެސެޖުގައި އޮފީހަށް ހާޒިރުވުމަށްޖެހޭނަމަ ދުރާލާ އެކަން އަންގަންވާނެކަމަށް ފޮރަސްޓް އޮފީސް މެނޭޖަރު ބުނެފައިވާކަމާއި، "ކިޔަމް ދުވަސް ވަންދެން މަޑު ކުރަންޖެހޭނީ" އަދި "ކަނޑާލާނީމަ ދެން އަންގާނަން" މިފަދައިން ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ސުވާލުކޮށްފައިވާކަމާއި، "އެޗް.އާރު.އިން ގެންނަކަމަށް" ފޮރަސްޓް އޮފީސް މެނޭޖަރު ޖަވާބުދީފައިވާކަމާއި، "ކަނޑާލާނީމަ ދެން" މިފަދައިން ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ޖަވާބުދީފައިވާކަން އެނގޭކަން.

111 ސުޕަވައިޒަރާއި ޑިޕާޓްމަންޓް ހެޑާ މި ޑިރެކްޓަރސް ރިޕޯޓުގައި 09 މާރިޗު 2019ގައި ސޮއިކޮށްފައިވާއިރު، ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ސޮއިކޮށްފައިވަނީ 15 މާރިޗު 2019ގައި ކަން އެނގެއެވެ.

86.9. 24 ނޮވެންބަރު 2019ގައި ޝަރީޢާ އިސްލާމީލޯގެ ފަރާތުން ރަމްޒީ ސެންޓްރަލް ހޯލްއަށް ފޯރަމާފައިވާ ސިޓީ: މި ސިޓީ ދީފައިވާކަމަށް 25 ނޮވެންބަރު 2019ގައި ސޮއިކޮށްފައިވާކަން.

86.10. ރިޕޯޓް އޮފް ޕްރިލިމިނަރީ އެގްޒަމް - ފައިނަލް ޓާމްގެ: މިއީ 03 ފެބްރުއަރީ 2019ގައި ހިނގާފައިވާ ހާދިސާއަކާ ގުޅިގެން ޝަރީޢާ އިސްލާމީލޯއަށް ދިރާސާ ފަށާ އިންޓަރވިއުތަކުގައި، އެއީ ހެއްދަ ނުހޮރައި ވަޒީފާ ފަރާތުގެ މުދާ ބަދުނާމުކުރުވާ ކަންތައްތަކުގެ ނުވަތަ ގެއްލުމެއް ވާ، މަސައްކަތުގައި ގެނެސް ދެވޭ އިންސާފުވެރިކަން އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރުމަށް ހުރަސް އެޅޭނެ، ތަފާސްހިސާބު އެކަން މުޅިއެކު ފެންނަ ކުރިމަތިވެގައި/އަދި އެ ފަރާތްތަކާއިމެދު ބާރަށް ޢަމަލާއި/ބަސް ބުނުންކުރުމާ ވަކިވާގެ އެއްބަސްވުމުގެ (e) 7އާ ޚިލާފުވެފައިވާތީ ދިފާޢާއި އިންޒާރުއްކަމަށާއި، އަދި މިއީ ފަހުގެ އިންޒާރުކަމަށާއި، އަދި އިތުރު ކަމަކާއި ގުޅިގެން އެޅޭ އިސްލާހީ ފިޔަވަޅެއްގެ ނަތީޖާއަކީ ވަކިކުރުންކަމުގައި ފަހުމްވާކަމަށް ޝަރީޢާ އިސްލާމީލް ސޮއިކޮށްފައިވާކަން.

86.11. އެޓެންޑެންސް: 2019 ވަނަ އަހަރުގެ އެޓެންޑެންސްއަށް ބަލާއިރު، 01 ޖެނުއަރީ އިން 04 ޖެނުއަރީގެ ނިޔަލަށް ހުރީ ނޯ ޕޭގައިކަމާއި، 16 ޖެނަވަރީގައި ހުރީ ނޯ ޕޭގައިކަމާއި، 05 ފެބްރުވަރީގައި ހުރީ ނޯ ޕޭގައިކަމާއި، 06 ފެބްރުއަރީގައި ހުރީ ސިކް ލީވުގައިކަމާއި، 13 ފެބްރުވަރީ އިން 16 ފެބްރުވަރީގެ ނިޔަލަށް ހުރީ ސިކް ލީވުގައިކަމާއި، 23 ފެބްރުވަރީ އިން 27 ފެބްރުވަރީގެ ނިޔަލަށް ހުރީ ނޯ ޕޭގައިކަމާއި، 08 މާރިޗްގައި ހުރީ ސިކް ލީވުގައިކަމާއި، 11 އޭޕްރީލްގައި ހުރީ ސިކް ލީވުގައިކަމާއި، 20 އޭޕްރީލްގައި ހުރީ ސިކް ލީވުގައިކަމާއި، 01 ޖޫން އިން 04 ޖޫންގެ ނިޔަލަށް ހުރީ ސިކް ލީވުގައިކަމާއި، 19 ޖޫންގައި ހުރީ ސިކް ލީވުގައިކަމާއި، 22 ޖޫން އިން 24 ޖޫންގެ ނިޔަލަށް ހުރީ ސިކް ލީވުގައިކަމާއި، އަދި 24 ޖުލައި އިން 29 ޖުލައިގެ ނިޔަލަށް ހުރީ ނުވި ލީވުނަގާފައިވާކަން.

86.12. ފުލް އެންޑް ފައިނަލް ސެޓްލްމަންޓް: ޝަރީޢާ އިސްލާމީލްއަށް ވަޒީފާ ފަރާތުން ދޭންޖެހޭ ޖުމްލަ ފައިސާއަކީ 3,528/12ރ. (ތިންހާސް ފަސްސަތޭކަ އަށާވީސް ރުފިޔާ ބާރަ ލާރި) ކަމަށް

ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އެ ލިޔުމުގައި ކަލްޗާ ސުޕަވައިޒަރ ހެޑްގެ އެސިސްޓެންޓް ހިއުމަން ރިސޯސަސް ފައިނޭންސް އާއި ޗީފް އެކައުންޓެންޓް އަދި ފައިނޭންސް ޑިރެކްޓަރު ސޮއިކޮށްފައިވާކަން.

86.13. ޓީ ސްލިޕް: 2019 ޖުލައި މަހުން ލިބެންޖެހޭ މުސާރައަށް ބަލާއިރު، ޖުމްލަ 9,777/53ރ. (ނުވަހާސް ހަތްސަތޭކަ ހަތްދިހަ ހަތް ރުފިޔާ ފަންސާސް ތިން ލާރި) ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފަށް ލިބެންޖެހޭކަން.

86.14. އޮފިސް މެނޭޖަރަށް ފޮނުވާފައިވާ މެސެޖުތައް: މި މެސެޖުތަކުގައި "ވާރިދު ވަކި އެއްކޮށް އަންގަންދެން ގޭގައި މަޑުކޮށްލަން ހުރީ" ކަމުގައި ބުނެ ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފަށް މެސެޖު ފޮނުވާފައިވާކަން.

87. މި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅޭ ގޮތުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ހުކުމްކުރުން ފާހަގަކޮށްލަން އަންނަނިވި ފަދައިން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

87.1. ޒާހިދު ސަލީމް ރަޝީދުގެ ބަޔާން[112] – ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފުގެ ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ އަޑުއެހުމުގައި ހާޒިރުވެ ޒާހިދު ސަލީމް ބުނެފައިވަނީ ޒާހިދު ސަލީމް ރަޝީދާ ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފާ ދެ މީހުން ބަލަހައްޓާ ސުޕަވައިޒަރުގެ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރަމުންދިޔައިރު، ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފް ބަލިވެގެން ޗުއްޓީއަށް ނުދެވިގެން ބަލަހައްޓާ ސުޕަވައިޒަރ ހޭލުން އެނގިކަމާއި، ޒާހިދު ސަލީމް ރަޝީދު، ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފާ އެއްކޮށް ޖެހިގެން ދެއްކިން ދިޔަކަމަށާއި، ޖެހިގެން 06 (ހައެއް) ދުވަހުގެ އެމްސީއެއް ދިންކަމަށާއި، ޒާހިދު ސަލީމް ރަޝީދު ނަގައި ބުނެފައިން ޗެކް ހިޔާރާ (ފޯރުމަން އޮފިސަރ ސުޕަވައިޒަރ)ގެ އަތަށް އެ އެމްސީ ދިންކަމަށާއި، ހިޔާރާ އެމްސީގައި ނުހިފާ ބޮޑު ގޭގައި މަޑުކޮށްލުމަށް ބުނުނުކަމަށާއި، އެ 06 (ހައެއް) ދުވަހުގެ އެމްސީ ހިޔާރާއަށް ދިން ދުވަހު ހަވާލުކޮށްފައިނުވާކަމަށާއި، ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފު ބަލިވެގެން އޮފީހަށް ނުކުމެވޭކަން ހިޔާރާއަށް

112 މި ބަޔާނަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގައި 05 ނޮވެމްބަރު 2020ގައި ބޭއްވުނު އަޑުއެހުމުގައި ޝަރީޢާ އިސްތިއުނާފުގެ ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ހާޒިރުވެ މާލެ މ.ބޮޑުފެންވާ ޒާހިދު ސަލީމް ރަޝީދު ދީފައިވާ ބަޔާން.

އެންގިކަމަށާއި، މިކަން އެނގުނީ ފާލިމަލެ ސަލްފާ ރަޝީދުގެ ކައިރީގައި އިނދެގެން ހިފާހައްޓަން ޕްލާސްޓިކްކުރުމުންކަމަށާއި، ތާރީޚެއް ނޭނގޭކަމުގައި ފާލިމަލެ ސަލްފާ ރަޝީދު ބުނެފައިވާކަން.

87.2 އަބްދުﷲ ޝަފީޤްގެ ބަޔާން[113] – އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ދިފާޢުގެ ހެކިންގެ ގޮތުގައި ވަޒީފާއަދާކުރާ ޕޮލިސް އޮފިސަރުންގެ ޙާޟިރުގައި ފާލިމަލެ އަބްދުﷲ ޝަފީޤް ބުނެފައިވަނީ އަބްދުﷲ ޝަފީޤްއަކީ ކަނބޫ ސެންޓްރަލް ހޮޓެލްގެ ހިއުމަން ރިސޯސް ޑިޕާޓްމަންޓުގައި، އަބްދުﷲ ޝަފީޤް ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްއަށް ޑެލިކަމަށާއި، އެއީ 2019 ޖުލައި ނުވަތަ ހަފްތާއާއި 2019 އޮގަސްޓްގެ ފުރަތަމަ ހަފްތާގައިކަމަށާއި، ޑެލި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުރަހެއް ކޮޅު ތަކެއްގައިވާ ނަންބަރަކަށްކަމަށާއި، އެއީނަމަ ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ފޯނަން ޖަވާބުދީފައިނުވާކަމަށާއި، އެ ހަފްތާގެ ޖުލައި ހަތި އޮގަސްޓް މަހު ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ހިއުމަން ރިސޯސްއަން ޑެލިފައިނުވާކަމަށާއި، ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ޑެލި ހަނދާންވާގޮތުގައި އެ ހަފްތާގެ ނަންބަރަށް ކުރިން ވަޒީފާގައި އުޅޭ ލިއުމެއް ހުއްޓުވަމުންކަމަށާއި، އޮގަސްޓް 04 ވަނަ ދުވަހު ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްގެ ބޭބެ ކަނބޫ ސެންޓްރަލް ހޮޓެލްއަން ހުނދުން ގެޔެއްގައި ދިރި ކަމަށާއި، އެ ފަރާތުން ވަގަކަދުއްލިކަމަށާއި، އެ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްއާ ނުގުޅިގެން އުޅޭ ވަގަކަކަމަށާއި، އަދި އަބްދުﷲ ޝަފީޤްވެސް ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްއާ ނުގުޅިގެން އުޅޭ ވަގަކަ ހިއްސާކުރިކަމަށާއި، އެތެރެއަށް އިން ގުޅަން ފުރި އާގައި ޖެހިފައިވާ އެކްސްޓެންޝަން އަންނަނީކަމަށާއި، އެތެރެއަށް އިން ގުޅާނުކަމަށް ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ގާތު އޮފީސް ފުރުޞަތު ބުނެފައިވާކަމަށާއި، ޖާގައިމުންބި 8 ޖާގައިވާ ޖާގައިމުންބި (ކާޑު ތޮކެ) އަދި އެ ފަރާތުން ބަލައިގަންނަވާނެކަމަށާއި ޖާގައިމުންބިއްލަމުގައި ބުނެފައިވާކަން.

113 މި ބަޔާނަކީ ވަޒީފާއަދާކުރާ ޕޮލިސް އޮފިސަރުންގެ ޙާޟިރުގައި 30 ސެޕްޓެމްބަރު 2020ގައި ބޭއްވުނު ޝަރީޢަތުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ދިފާޢުގެ ހެކިންގެ ގޮތުގައި މާލެ ގ.އާބިންގެ އަބްދުﷲ ޝަފީޤް ދީފައިވާ ބަޔާނެވެ.

87.3. އުނައިސް މުޙައްމަދުގެ ބަޔާން[114] – އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ހުއްޖަތުގެ ގޮތުގައި ވަކީލުބާރާނާ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމަކަށް ހާޒިރުވެ އުނައިސް މުޙައްމަދު ބަޔާނުގައިވަނީ ހޮސްޕިޓަލް ސަސްޕެކްޓް ކުރެވިފައިވާ ޖަވާބުދާރީވާ ކަންތައްތަކާއި ބަލާފައި ހުރިހާ ފަރާތްތަކާއި، ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފު މަސައްކަތްތަކުރި ފުރުޞަތު ޖަވާބުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އުނައިސް މުޙައްމަދު ފުރުޞަތު ޖަވާބުގެ ޖަވާބުދިނުމުން ފުރުޞަތު ޖަވާބުގެ ހުށަހެޅުމުގެ ބޭނުމަކީ، 04 ޖަވާބުގައި ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފުގެ ބޭބޭ ކަންތައް ސުވާލުކުރެވި ޖަވާބު ދިނުމުގައި، އެއީ ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފުގެ ބޭބޭކަން ހުށަހަޅާ އެ ފަރާތުން އަދާކުރާ ދައުރުކުރުން ދެ މީހުންގެ އެގޮތުން ދަށުވެރިކުރެވިދާނެ، ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފުގެ އެއްވެސް ހަމަތައްޓަކައިކަމެއް، ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފާ ކަނޑައަޅާފައިނުވާ އެ ފަރާތުން މަސައްކަތްތަކުރާކަމުގައި އުނައިސް މުޙައްމަދު ގޮތް ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފުގެ ބޭބޭ ބޭނުންކުރެވޭކަމުގައި އުނައިސް މުޙައްމަދު ބޭނުންކުރެވިފައިވާކަން.

87.4. ޢަރޫސާ ޢަބްދުލްރަޝީދުގެ ބަޔާން[115] – އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ހުއްޖަތުގެ ގޮތުގައި ވަކީލުބާރާނާ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމަކަށް ހާޒިރުވެ ޢަރޫސާ ޢަބްދުލްރަޝީދު ބަޔާނުގައިވަނީ ޢަރޫސާ ޢަބްދުލްރަޝީދުއަކީ ކަނޑައަޅާ ސުވާލުކުރެވި ޖަވާބުގެ ސުވާލު އިސްތިއުނާފުކުރާކަމުގައި، ކުރީން އަދާކުރި ރިސެޕްޝަނިސްޓުގެ މަސައްކަތްކުރައްވައި، ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފު ކޮށްފައިވާކަމުގައި، ދެ މީހުން މަސައްކަތްކުރި އެއް ދުވަހަކުކަމުގައި، ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފުގެ ޑޮކްޓަރު އަދިވެސް "އާއި އާއި"ކަމުގައި، ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފު ޑޮކްޓަރއިން ރިޕޯޓްކުރުން ފެނިގެންދިޔަ އެ ހޮސްޕިޓަލްގެ ރިސެޕްޝަނަށްކަމުގައި، ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފު ގެންގޮސް އެ އަދިވެސްކަމުގައި، 2019 ވަނަ އަހަރުގެ 03 އަދި 04 ޖަވާބުގައި ޑޮކްޓަރ އިން ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފު ދެއްކުމަށްކަމުގައި، އެއީ ޢަރޫސާ ޢަބްދުލްރަޝީދު ހުށަހަޅާ

[114] މި ބަޔާނަކީ ވަކީލުބާރާނާ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމަކަށް 30 ސެޕްޓެމްބަރު 2020ގައި ބޭއްވުނު އަޑުއެހުމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ހުއްޖަތުގެ ގޮތުގައި ހާޒިރުވެ ޝ.ފުނަދޫ ކަރަންކާގެ އުނައިސް މުޙައްމަދު ދިފާޢީ ބަޔާނެވެ.

[115] މި ބަޔާނަކީ ވަކީލުބާރާނާ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުމަކަށް 30 ސެޕްޓެމްބަރު 2020ގައި ބޭއްވުނު އަޑުއެހުމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ހުއްޖަތުގެ ގޮތުގައި ހާޒިރުވެ މާލެ ގ.ފަރު ޢަރޫސާ ޢަބްދުލްރަޝީދު ދިފާޢީ ބަޔާނެވެ.

ޑިއުޓީގައި ހުއްޓާ ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްގެ ބޭބެ އަވަހާރަވުމުން، އެކަން ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްއަށް

ވުސްޓުކުރުމުންކަމަށާއި، ޗާރިއްމުންޖެ 23ގެ ރޭގަ ހުރަހަގާތުގައި ހުރި ދަ މީހުންގެ ޓޯސްބޮކް

ވުސްޓުކައިކަމަށާއި، އެ ވުސްޓުކައިހާލު ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްއާއި ރައްސާ އަބްދުއްރަޝީދާ ދަ މީހުން

ދުވަދު ދުހުވުން ވާހަކައިކަމުގައި ރައްސާ އަބްދުއްރަޝީދު ބުނެފައިވާކަން.

88. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވި ކަންކަމުގެ އަލީގައި، މި މައްސަލައިގައި ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތަކީ ބަލާއިރު،

21 ޖޫން 2019އަކީ ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްގެ އޮފްޑޭކަމާއި، 22 ޖޫން 2019ގައި ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް

ވަޒީފާއަށް ނުހާޒިރުވެފައިވާކަމާއި، 23 ޖޫން 2019 އާއި 24 ޖޫން 2019ގައި ޝަރީފާ އިސްމާޢީލް ހުރީ

"ސިކް ލީވް"ގައި ކަމަށާއި، 25 ޖޫން 2019އިން ފެށިގެން 29 ޖޫން 2019ގެ 15:00އާ ހަމައަށް

ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްގެ ހަބަރެއްނުވާކަން އެނގެއެވެ.

89. ސިކް ލީވާބެހޭ ގޮތުން ދި ފަރާތް ދެމެދު ވެވިފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ވަޒީފާގެ

އެއްބަސްވުން ހިނގާ ކޮންމެ 12 (ބާރަ) މަސް ދުވަހެއްގައި އެންމެ ގިނަވެގެން ނުވަތަ 30 (ތިރީސް)

ދުވަހުގެ ސިކް ލީވް ކަމަށާއި، މުވައްޒަފުގެ ބަލި ހާލަތާއި ސިކް ލީވް ދޭންޖެހޭ މުއްދަތު ބަޔާންކޮށް

ސަރުކާރުގައި ރަޖިސްޓްރީވެފައިވާ ސިއްހީ މަސައްކަތްތެރިއަކު ދޫކުރާ މެޑިކަލް ސެޓްފިކެޓް ހުށަނާޅާ،

ޖެހިޖެހިގެން 02 (ދޭއް) ދުވަހުގެ ސިކް ލީވެއް ދިނުމަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް އިންކާރުކުރެވިދާނެކަމަށެވެ.[116]

އަދި މިއީ ކަންފުރިގެ ހާލަތު ބޮޑުގައިވިޔަސް ސިކް ލީވާގެ ގޮތުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ އުޞޫލުތަކުގައި

[116] 5 (b) of the Employment Agreement – Sick Leave: The Employer pays the Employee only for sickness of the Employee, a maximum of 30 days sick leave during each 12 month Employment Agreement. The Employer may refuse granting the Employee 2 consecutive days of sick leave unless on the day the Employee takes sick leave, the Employee presents to the Employer, a medical certificate from a health practitioner registered with Government, stating the nature of the Employee's illness and duration of the recommended sick leave. In the event the Employer provides the services of a Doctor, resident at the work place, then the Employer may provide the Employee with complimentary treatment, per the Employer's policy.

ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރަނީ މުވައްޒަފަކު، ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހަމައެވެ.[117] ޒިންމާދާރުކަމާ ކޮންމެ އަހަރަކު، މުސާރަ ލިބޭގޮތަށް 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ޗުއްޓީއެއް ސަލާމުގެ ޗުއްޓީގެ ގޮތުގައި ދޭންވާނެކަމާއި، ބަލިވާ ބާވަތެއް، އެ ބަލިވެ ސަބަބުން މަސައްކަތަށް ނުނިކުމެވޭނެ މުއްދަތު ބަޔާންކޮށް، ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ސިއްޙީ މަސައްކަތްތެރިޔަކު ދޫކުރާ މެޑިކަލް ސެޓްފިކެޓެއް ވަޒީފާއަށް ނުކުންނަ ދުވަހު ހުށަހެޅުމުން ލިބޭނެ، އެ މުވައްޒަފަކަށް ސަލާމުގެ ޗުއްޓީ ދިނުން ވަޒީފާދޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ލާޒިމުކުރާކަމަށެވެ. އަދި މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރެއިން 15 (ފަނަރަ) ދުވަސް، ވިދިވިދިގެން 02 (ދޭއް) ދުވަހަށްވުރެ ދިގު ނުވާން ގޮތުގެ މަތިން، މެޑިކަލް ސެޓްފިކެޓާ ނުލައި، ސަލާމުގެ ޗުއްޓީގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ލިބިގެންވާކަން މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

90. އެހެންކަމުން، ސަލާމުގެ ޗުއްޓީގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތަކީ ވިދިވިދިގެން 02 (ދޭއް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރަށް ސަލާމުގެ ޗުއްޓީގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރާނަމަ، މުވައްޒަފުގެ ބަލި ހާލަތާއި އަދި މިފަދައިން ޗުއްޓީ ދޭންޖެހޭ މުއްދަތު ބަޔާންކޮށް ސަރުކާރުގައި ރަޖިސްޓަރީވެފައިވާ ސިއްޙީ މަސައްކަތްތެރިޔަކު ދޫކުރާ މެޑިކަލް ސެޓްފިކެޓް ހުށަހެޅުން ބަޔާންކުރަނީވެސް މަސްލަޙަތުކަން އެނގެއެވެ.

91. 25 ޖުލައި 2019 އިން ފެށިގެން 28 ޖުލައި 2019އާ ހަމައަށް ޝަކީލާ އިސްމާޢީލް ވަޒީފާގެ މަސައްކަތަށް ހާޒިރުވެފައިނުވާކަމަށް ހުރި ޝަކީލާ އިސްމާޢީލްވެސް އެއްބަސްވެއެވެ. ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައިވާ ގޮތަށް ބަލިވާ ބާވަތެއް، އެ ބަލިވެ ސަބަބުން މަސައްކަތަށް ނުނިކުމެވޭނެ މުއްދަތު ބަޔާންކޮށް ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ސިއްޙީ މަސައްކަތްތެރިޔަކު ދޫކުރާ މެޑިކަލް ސެޓްފިކެޓެއް ޝަކީލާ އިސްމާޢީލް ހުށަހަޅާފައިނުވާކަން އެނގޭކަންނެވެ. ޝަކީލާ އިސްމާޢީލްގެ ވަކީލުން މެޑިކަލް ސެޓްފިކެޓް ހުށަހެޅުން ޖެހޭކަމަށް އެ ވަކީލުން ފާހަގަކޮށްދީ

[117] CCR, Employee Handbook, October 2017 Edition, Page 9

ނަމަވެސް، މެޝިނަރީ ސްޕެސިފިކޭޝަނޭ ކޮން ކަހަލަ މައްސަލަ ބިނާކޮށް، ކޮން ޑޮކިއުމަންޓަކުން ނުވަތަ ކޮން ބިޑެއް މަސައްކަތްތެރިޔަކު ދީފައިވާ މެޝިނަރީ ސްޕެސިފިކޭޝަންތަކާއި، އެ މެޝިނަރީ ސްޕެސިފިކޭޝަން ހުށަހެޅި ތާރީޚެއް ސާފުކޮށް ޝަރީކާ އިސްތިއުނާފުގެ ފަރާތުން ބުނެދީފައެއްނުވެއެވެ. ޝަރީކާ އިސްތިއުނާފުގެ ހުށަހެޅުމުގެ ގޮތުގައި ހާޒިރުވި ޑިޒައިނު ސަފްރާ ތަރުޝީދު، ޝަރީކާ އިސްތިއުނާފުގެ ފަރާތުން އެމްސީޕީއެލް "ހިލާރާ"އާ ދިންނަކަމަށް ބުނާއިރު، އެއީ ކޮން ތާރީޚެއްގައި ކަން ހަނދާނެއްނުވާކަމުގައި ޑިޒައިނު ސަފްރާ ތަރުޝީދު ބުނެދީފައިވެއެވެ. އެހެންކަމުން، ބަހުސްގެ ބޭނުމަކަށް އެގޮތަ އިސްތިއުނާފުގެ އޮޅުކަމަށް ބެލިނަމަވެސް، އެ އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ 25 ޖުލައި 2019 އިން ފެށިގެން 28 ޖުލައި 2019 ގެ މި ތާރީޚުތަކަށް ނިސްބަތްވާ އިސްތިއުނާފުކަން ޝަރީޢަތަށް އެނގޭކަމަށްވެއެވެ. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ގޮތަށް 25 ޖުލައި 2019 އިން ފެށިގެން 28 ޖުލައި 2019އަށް ޝަރީކާ އިސްތިއުނާފުވާ ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުނުވާ ދުވަސްތަކަކީ ސަލާމުގެ ޗުއްޓީގައި ހުރި ދުވަސްތަކެއް ކަމުގައި ބެލެވުނުކަމެވެ.[118]

92. 25 ޖުލައި 2019 އިން ފެށިގެން 28 ޖުލައި 2019އަށް ޝަރީކާ އިސްތިއުނާފުވާ ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވެފައިވާކަން ދޭ ފަރާތުގެ ބަޔާންތައް، ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުންނާއި، އަދި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުންވެސް މިފަދައިން ފާހަގަކޮށްފައިވާތީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާފައި، ޝަރީކާ އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ ހާޒިރުވެފައިވާ މި ދުވަސްތަކުގެ ތެރެއިން ދުވަހަކު އޮފް ދުވަހެއްގެ ގޮތުގައި ދޭންޖެހޭކަމުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ދެކޭ، މިގޮތުން ބަލާއިރު މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ވީކެންޑް ނާންނާ ޝަރީކާ އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ ހާޒިރުވެފައިވާ 03 (ތިނެއް) ދުވަހުގެ ބަދަލު، ޝަރީކާ އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ ވީކެންޑުން 04 (ހަތަރެއް) ދުވަހު ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވާންޖެހޭކަމަށް ބުނަންވާނީ ޤާނޫނަށް ވާސިލުވެފައިވާގޮތް ދެނެގަތުމަށްޓަކައެވެ. އެހެނީ މިއީ ޝަރީކާ އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ ވަޒީފާއިން

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އޯކިޑްމަގު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

ވަކިކުރުމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކޮށްފައިނުވާކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ބުރަވީ މައި އަސާސްތަކުން، މިއަށް ނަޒަރުކުރުމުން މުނިސްފުކަމުގައިވާތީއެވެ.

93. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރަނީ ހަފްތާއެއްގެ ތެރޭގައި އާންމުކޮށް އެންމެ ގިނަވެގެން މަސައްކަތްކުރުވޭނީ ގަޑިއިރެވެ. މިގޮތުން އަމަލުކުރުމުގައި ދެ ފަރާތުން އެއްބަސްވެފައިވާ ދުވަހެއްގައި ނުވަތަ އާދައިގެ މަތިން ހަމަޖެހިފައިވާ ދުވަހެއްގައި، އަމަލުކުރުމަށް ވިދިވިދިގެން 24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރުގެ މުއްދަތަކަށްނޫނީ، އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު ލައްވާ ވިދިވިދިގެން 06 (ހައެއް)ދުވަހަށްވުރެ ދިގުމުއްދަތަކަށް މަސައްކަތްކުރުވުމަކީ ނުވާނެކަމެކެވެ. އަދި ހަފްތާއަކު މި މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާގޮތަށް ދެ ފަރާތް ދުވަހު އާންމު ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި، ވިދިވިދިގެން 06 (ހައެއް) ދުވަހަށްވުރެ ދިގުމުއްދަތަކަށް މަސައްކަތް ކުރުމަށްފަހު، ވިދިވިދިގެން 06 (ހައެއް) ދުވަހަށްވުރެ ދިގުމުއްދަތަކަށް މަސައްކަތްކުރާ ކޮންމެ 06 (ހައެއް) ދުވަހަށް 01 (އެކެއް) ދުވަހުގެ މަގުން އަމަލުކުރުމަށް ދުވަސްތަކެއް އެއްކޮށް ނެގުމަށް މި މާއްދާގެ (ނ) ހުރަހެއް ނާޅާކަމުގައެވެ.

94. މިކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދު ވެފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމަށް ބަލާއިރު، ވިދިވިދިގެން 06 (ހައެއް) ދުވަހު މަސައްކަތްކުރުމަށްފަހު 01 (އެކެއް) ދުވަހުގެ ޗުއްޓީއެއް ލިބޭނެކަމުގައި އެއްބަސްވުމުގެ (e) 1 ގައި ބަޔާންކުރެއެވެ. އަދި ލިބޭ އޮފް/ޗުއްޓީ ދުވަސް ޖަމާކުރުމާގުޅޭ ގޮތުން އަންނަނިވި ފަދައިން ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކުރެއެވެ.

"The Employer provides the Employee the option of accumulating days off to a maximum of 8 days off, subject to the Employee agreeing to the following (1. E), 1-5 as below:

1. Days off in excess of 8 days are forfieted
2. No extra holidays pay is due or payable for work on Friday now the 11 Public Holidays as stated in the Employment Act
3. No extra paid day off is due or payable for any Friday that falls within any paid leave

4. The Employee enjoys 1 additional accumulated day off as compensatory time for each of the 11 official public holidays (and not for Friday) to be taken after earned and scheduled in addition to any approved paid leave
5. Overtime is not due or payable for a scheduled work day that is agreed to be an accumulated off day

I agree to 1. e), above, which provides a package of benefits which collectively are in the best interest and which I therefore agree exceeds the Employment Act"

95. މިކަންކަމަށް ޝަރީޢާ އިސްމާއީލް އެއްބަސްވެ، މި ބައިގައި ވަކިން ޝަރީޢާ އިސްމާއީލް ސޮއިކޮށްފައިވެއެވެ. މިކަމުން އެނގިގެންދަނީ ގުޅިގުޅިގެން 06 (ހައެއް) ދުވަހު މަސައްކަތްކުރުމަށްފަހު، 01 (އެކެއް) ދުވަހުގެ ބްރޭކްއެއް ލިބިދިނުމަކީ އާންމު އުސޫލުކަމާއި، މި އާންމު އުސޫލުގެ އިސްތިސްނާގެ ގޮތުގައި މިފަދައިން 06 (ހައެއް) ދުވަހު މަސައްކަތްކުރުމަށް ފަހު ލިބޭ އޮފް ދުވަސްތައް އެންމެ ގިނަވެގެން 08 (އަށެއް) އޮފް ދުވަހަށް ޖަމާކުރުމުގެ (accumulate) އިޚްތިޔާރު މުވައްޒަފުން ލިބިދެވޭގޮތަށް ޝަރީޢާ އިސްމާއީލްގެ ފަރާތުން އެއްބަސްވެފައިވާކަމެވެ. އެމްޕްލޮއީ ހޭންޑްބުކްގައި ނަގާ އޮފް ދުވަހަށް ދުރާލާ ހުއްދަ ހޯދަންޖެހޭނެކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[119]

96. ޝަރީޢާ އިސްމާއީލްގެ 2019 ވަނަ އަހަރުގެ ޖުލައި މަހުގެ ހާޒިރީއަށް ބަލާއިރު، ޖުލައި 01 އިން ފެށިގެން ޖުލައި 18އާ ހަމައަށް ޝަރީޢާ އިސްމާއީލް މަސައްކަތަށް ހާޒިރުވެ، 18 (އަށާރަ) ދުވަހަށް ބަރާބަރުވާ 03 (ތިނެއް) އޮފް ދުވަސް، ޖުލައި 19 އިން ފެށިގެން 21 ގެ ނިޔަލަށް ނަގާފައިވެއެވެ. އަދި މި 03 (ތިނެއް) ދުވަހަކީ "އޮފް ޑޭ"ގެ ގޮތުގައި ހާޒިރީގައި ލިޔެފައިވެއެވެ. 22 ޖުލައި 2019 ގައި ޝަރީޢާ އިސްމާއީލް މަސައްކަތަށް ނިކުމެފައިވާކަން އެނގެއެވެ. 23 ޖުލައި 2019 އާއި 24 ޖުލައި 2019 އަށް ޝަރީޢާ އިސްމާއީލް "ސިކް ލީވް"ގައި ހުރި ދެ ދުވަސްކަން ހާޒިރީން އެނގެއެވެ. އަދި 2019 ވަނަ އަހަރުގެ ޖުލައި

[119] CCR, Emokoyee Handbook, October 2017 Edition, Page 8

މަހުގެ، 25، 26، 27، އަދި 28 މި ދުވަސްތަކަކީ ވިދިވިދިގެން މަސައްކަތަށް ނިކުމެފައިނުވާ 04 (ހަތަރެއް) ދުވަހެވެ.

97. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގައިވާ އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު ލަގާތާރު ވިދިވިދިގެން 06 (ހައެއް) ދުވަހަށް މަސައްކަތަށް ހާޒިރުނުވާނަމަ، އެހެނަސް، ދި ފަރާތުގެ ދެމެދު ވެވޭ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި ވިދިވިދިގެން 06 (ހައެއް) ދުވަހަށްވުރެ ގިނަ މުއްދަތަކަށް މަސައްކަތުގައި ކޮންމެ 06 (ހައެއް) ދުވަހަކަށް 01 (އެކެއް) ދުވަހުގެ މަގުން އަހަރުދުވަހުގެ ދުވަހެއް ދޫކުރެވޭނެކަމެވެ. މިފަދައިން އޭރު ދުވަސް ޖަމާކުރުވޭނެކަމީ ޝަރީފާ އިސްމާއީލްގެ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުން ފާޅުވާ ހަގީގަތެކެވެ. އަދި ޝަރީފާ އިސްމާއީލްގެ ހުކުމާއި ބަލާއިރު، އޭރު ދުވަސް ޖަމާކޮށް، ވިދިވިދިގެން އޭރު ދުވަސް ނަގާފައިވާކަންވެސް އެނގެއެވެ.

98. މި މައްސަލައިގައި ބަހުސްގެ ބޭނުމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގައިވާ އާންމު އުސޫލު ހިނގާކަމަށް ބަލަމާއެވެ. މުވައްޒަފުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާއާއި ދި ފަރާތް ދެމެދު ވެވިފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އާންމު އުސޫލު ތަޠުބީޤުކުރެވޭނެ ބަލަންޖެހެނީ ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ވިދިވިދިގެން 06 (ހައެއް) ދުވަހު މަސައްކަތުކުރުމުގައެވެ.

99. މި ނުކުތާއާ ގުޅިގެން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވާ ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ވިސްނުމާއި ނަމަ އޮފީހަށް ހާޒިރުވެފައިނުވާ 25 ޖުލައި 2019އިން ފެށިގެން 28 ޖުލައި 2019ގެ ނިޔަލަށްކަމަށާއި، މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޝަރީފާ އިސްމާއީލްއަށް އޭރު ދުވަހުގެ ދޫކޮށްފައިވާކަމަށާއި، މިގޮތުން މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އޭރު ދުވަހުގެ ދިނުމުން ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވެފައިވާ 03 (ތިނެއް) ދުވަހުކަމަށް ބަލައި، ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ޖުމްލަގޮތުން 04 (ހަތަރެއް) ދުވަހު ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވެފައިނުވާކަން ބުރަނުވާކަމުގައެވެ.

100. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މިފަދައިން ނިންމާފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާއާއި ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ޚިލާފަށް ޚިޔާނާތްތެރިވުމަކީ ދޫކުރެވޭ. އެހެނީ، ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްއަށް އޮފް ދުވަހެއް ބައްދުވާނީ އާންގާ ވިދިވިދިގެން 06 (ހައެއް) ދުވަހު ވަޒީފާއަށް ނުދާތީ މަސައްކަތް ދޫކޮށްފައިވާ ނަމަކަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާއިންނާއި، ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދު ވެފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުން އެނގެނީއެވެ. ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްގެ ހާޒިރީއަށް ބަލާއިރު، ޖުލައި މަހުގެ 21 ވަނަ ދުވަހު ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްއަށް ބައްދުވާ އޮފް ދުވަހެއް ނަގައި، ޖުލައި މަހުގެ 22 ވަނަ ދުވަހު މަސައްކަތަށް ނުދާތީ، ޖެހިގެން އައި ދެ ދުވަހު 2019 ޖުލައި މަހުގެ 23 އަދި 24ގައި ސަލާމުގެ ޗުއްޓީގައި ހުރިކަން އެނގެއެވެ. އޭގެ ފަހުން 25 ޖުލައި އިން ފެށިގެން 29 ޖުލައިގެ 15:00 ގެ ހަމައަށް ވިސްނާވޭތޯއް ނާސި، ވަކި އެއްޗެއް ނާންގާ މަސައްކަތަށް ނުދާފައިވާކަން އެނގެއެވެ.[120] އެހެންކަމުން، 25 ޖުލައި 2019އިން 28 ޖުލައި 2019 ގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ހިނގާ ދުވަހަކަށް ޝަރީފާ އިސްމާޢީލްއަށް އޮފް ދުވަހެއް ލިބިދިނުމަށްޓަކައި، އާންގާ ވިދިވިދިގެން 06 (ހައެއް) ދުވަހު ވަޒީފާއަށް ނުދާތީ، މަސައްކަތް ދޫކޮށްފައިވާކަމުގައި ނިންމާފައެވެ.

101. މިކަމުގައި ދެން އުފެދޭ ބަހުސަކީ، ވަކި އެއްޗެއް ނާންގާ ވަޒީފާ އަދާކުރުމަށް މަސައްކަތަށް ނުނިކުތުމުން، އެއީ ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނެ ކަމެއްތޯއެވެ. މިކަން ޝަރީޢަތުން ވަޒަންކުރަންޖެހޭނީ ބޭރަން ބެރަފާ މިންގަނޑުންނެވެ. މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ނިންމުން ބިނާކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ ނުވަތަ ތުހުމަތުތަކުގެ ތެދުތަކުގެ ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދެވޭނަމަ، މަދަނީ މައްސަލަތަކުގައި ޝަރީޢަތުން ހިފާ ވަޒަންކުރާ މިންގަނޑުކަމުގައިވާ ބޭރަން ބެރަފާ ދަލީލުގެ މިންގަނޑުން ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާފައިވާ ޤަޟިއްޔާތަކުގައި އެކަށައަޅައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ

[120] Record of Disciplinary Action – Note of Dismissal

ވަޒީފާއާބެހޭ އާންމު ޤާނޫނުގައި އިސްތިސްނާކޮށްފައިވާތީއެވެ.[121] މި މިންގަނޑުން ބެލުމުގައި، ހުރަހެޅިފައިވާ ހިލޭކަން ބަލާއިރު، އެކަން ނުވުމަށްވުރެ ބޮޑަށް އެކަން ވެފައިވާކަމަށް ބެލެވޭކަމަށް ފަރާތްތަކަށް ބޭނުންވާވަރުވުމެއް ނަމަ ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކޮށްފައިނުވާކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ. އެހެންކަމުން، މި މައްސަލަ އެއީ ކަންވެރިޔާ އޮތްތަން ގޮތުގައި ސާބިތުކުރާނެ ގޮތެއްނެތް ދަލީލުތަކާއެކު، ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި ނުކުޅެދުނުކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.[122]

102. އެހެންކަމުން، ބޮޑަށް ބުރަވާ މިންގަނޑު ކަނޑައެޅުމުގައި ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތާއި، ހުރިހާ ހާލަތްތަކާއި އެންމެ ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، އެންމެ ގާތް ގޮތަކީ ކަން ވުމަށް ވުރެ ކަން ނުވުމެވެ ނުވަތަ ކަންވުން ގާތްވާ ފަރާތުގެ ވަޒަންކުރަނިވިކަމެވެ.

103. މި މައްސަލައިގައި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނޯޓިސް ނުދީ، ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ މައްސަލައެއްކަމުން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ޝަރުޠު ކުރިމަތިވެފައިވޭތޯ ނުވަތަ މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ޖާއިޒު ސަބަބެއް އޮތްތޯ ބެލުން މުހިންމެވެ. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލައި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނީ، އެކަމުގެ މަސައްކަތުގެ އަހުލުވެރިކަން ނުވުމުގެ ސަބަބުން، އަދި ވަޒީފާގައި އިތުރަށް ބަހައްޓަން ނުކެރޭ، އެކަހެރިކޮށް ހަމަތަކަށް ބަލާއިރު، ކުރުވާނެ ކަމެއްކަމަށް ނުފެންނަ ގޮތަށް ގޮތްތަކުގައިކަމާއި، "މަސައްކަތުގެ އަހުލުވެރި އެކަހެރިކޮށްވާކަމަށް" ބެލެވޭނީ (1) ވަޒީފާގައި އިތުރަށް ބަހައްޓަން އިޖާބަދިނަމަ ވަޒީފާދާރު ފުރާބަރު ނުވަތަ ވަޒީފާއަދާކުރާ ބަޔަކު ގެއްލުމަކާއި ދިމާވާނެކަމަށް ފެންނަނަމަ، (2) ޒާތީކޮށް ނުރައްކާވެފައިވާނަމައެވެ.

[121] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27 (އިސްމާއީލް މަސްއޫދު ވ. ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފައިނޭންސް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް) ޤަޟިއްޔާ

[122] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/49 (މޯލްޑިވްސް އެއަރޕޯޓްސް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް ވ. ޖާބިރު އަބްދުއްރަޙްމާން) ޤަޟިއްޔާ

104. ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދު ވެފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ ޖަދުވަލި ޝަރުޠުތަކާ ޚިލާފުވެފައިވާނަމަ، ނުވަތަ ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދު އޮންނަ އިތުބާރާއި އަމާނާތްތެރިކަން ގެއްލޭފަދަ ކަމެއް ދުރުވެރިވެފައިވާނަމަ ނުވަތަ ވަޒީފާގެ އިލްތިޒާމްތަކާ އަސާސީގޮތުން ނުވަތަ ސީރިއަސްގޮތެއްގައި ޚިލާފުވެފައިވާނަމަ، އެ [illegible] ނޯޓިސް ދިނުމަކާނުލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ހުއްދަވާނެކަން ޤާނޫނުން ބަޔާންކޮށް ދީފައި ސުޕްރީމް ކޯޓުން ބަޔާންކުރައްވާފައިވެއެވެ.[123]

105. އެހެންނަމަވެސް، އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއަދާކުރާ ތަނުން ކުރާ މަސައްކަތުގެ ބާވަތާއި، އެ މުވައްޒަފުގެ މަޤާމާއި މަސްއޫލިއްޔަތާއި އަދި މުވައްޒަފުގެ ކިބައިގައި ހުންނަންޖެހޭ އަމާނާތްތެރިކަމާއި ޖިނާޔަތާ ދުރުގެން ޤައިދު ސުލޫކީ އަދަބުގެ ސީރިއަސްކަން ތަފާތުވެގެން ދިޔުމަށް އެކަށީގެންވާކަމުގެ މިންވަރާއި، މުވައްޒަފު ކުރި ޢަމަލު ސުލޫކީ އަދަބުގެ ސަބަބުން ވަޒީފާދޭ ފަރާތާއި ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތުގެ އިތުބާރު ގެއްލި، ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތުން އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތު ތަރުތީބުކުރާގޮތު އަދާކުރުމަށް ހުރަސްއެޅިފައިވާނަމަ، ނޯޓިސް ނުދީ އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ދީފައިވާކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/14 **ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ ވ. ފާތިމަތު މަޖީދާ ޖަމާލް** ގެ ޝަރީޢަތުގައި ބަޔާންކުރައްވައެވެ.

106. ކޮންމެ ކޭސްއެއްގައި އަމަލުކުރަމުންދާ އުޞޫލުތަކާއި އެއްގޮތްވާގޮތުގެ މަތިން ހުށަހެޅިފައިވާ ނުވާ، މިސާލަކަށް ނުދި، ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތުން ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ގެއްލުމެއް ލިބުނުކަމަށް، އެފަދަ މުވައްޒަފުގެ މަސައްކަތުގެ އަރިހުގައި އެކަށީގެންނުވާކަމުގައި، އަދި އާންމު ވަޒީފާގައި އިތުބާރު ބަރޯސާވެވޭ ކުރިމަގުގެ އެކަށީގެންނުވާކަމުގައި ހަމަނުވާ މަދަނީ ވަޒީފާ ދޭފަރާތުން ޤާނޫނީ ގޮތުން އެކަށީގެންވާ ހާލަތްތަކުގައި، އާންމު ގޮތެއްގައި ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތަށް ނޯޓިސްދެވޭނެ ގޮތް ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ނުވަތަ ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތުން ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ވަޒީފާދޭފަރާތުން ދެވޭނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޤާނޫނުގެ

[123] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/14 (ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް ޕީއެލްސީ ވ. ފާތިމަތު މަޖީދާ ޖަމާލް) ގެ ޝަރީޢަތް

23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނޯޓިސެއް ދިނުމަކާ ނުލައި އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނެކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/77 **ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑް ވ. އަޙްމަދު ޙުސޫދު** ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

107. މިކަންކަމުގެ އަލީގައި، މި މައްސަލައިގެ ޙަޤީޤަތްތަކުގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު، މުވައްޒަފު ކުރަ ޢަމަލަކީ ބަލައިގަންނަވާން ބަދަލުތަކަށް، އަދި ވަޒީފާގައި ދެމިހުރުމަށް އުނިކަމެއްވާ ހަމަތަކުގެ މަތިން ބަލާއިރު، ކުރެވޭނެކަމެއްކަމުގައި ބަލަން ނުކުރަ ނޯޓިސްއެއް ނުދީ މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނެކަމާއި، މިފަދައިން ނޯޓިސް ނުދީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ބާރުތަކުގެ ތެރޭގައި ހުއްދަހުރި ތިރިތިރިއަށް 04 (ހަތަރެއް) ދުވަހަށް ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ ގިނަ ދުވަހަށް ޗުއްޓީއަކާނުލައި ނޯޓިސެއް ދިނުމެއްނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނެކަމެއް ކަން ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ (e) 8 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މިކަން މި އުޞޫލުން މުވައްޒަފުންގެ ހެންޑްބުކްގައިވެސް ބަޔާންކުރެއެވެ.[124] މި މައްސަލައިގައި ޝަރީފާ އިސްމާއީލް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ (e) 8 އަދި ހެންޑްބުކުގެ 04 (ހަތަރެއް) ދުވަހަށް ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ ގިނަ ދުވަހަށް މަސައްކަތަށް ހާޟިރުނުވެއްޖެނަމަ އާއި ޝަރީފާ އިސްމާއީލްގެ ހަބަރުދާރީވާކަން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ލިޔުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[125]

108. ވަޒީފާދޭ ފަރާތަކުން މުވައްޒަފުންގެ ފަރާތުން ލިބޭނެ އެންމެ ބޮޑު ގެއްލުމަކީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއަށް ނުގޮސްހުރުން، އެތަނެއްގައި ހަމަޖެހިފައިވާ އުޞޫލާއި ޚިލާފަށް އެ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއަށް ހާޟިރުނުވުން، އެ މުވައްޒަފުންގެ ފަރާތުން ޚިދުމަތާއި، އަދި މުޤާބިލު ނުލިބުމެވެ. މުވައްޒަފުންގެ ބޭނުމަކީ އާންމުގެ ފަރާތުން ވަޒީފާ ދިން ފަރާތަކަށް އެ ވަޒީފާގެ މުޤާބިލުގައި ދޫނުކުރާ ޚިދުމަތްތައް ލިބިދިނުމެވެ. ނުވަތަ ހަމަޖެހު ކުރުވާ ޖިސްމާނީ އުޅުމައި މަސައްކަތް ކުރުމެވެ. މަސައްކަތަކަށް ހާޟިރުނުވާ ނުވަތަ މަސައްކަތަކަށް ފަރުވާކުޑަކުރާ މުވައްޒަފުންގެ ސަބަބުން އެކަން

124 CCR, Employee Handbook, October 2017 Edition, Page 11,12

125 Record of Disciplinary Action – Notice of Dismissal

ހާސިލުކުރެވޭން ގޮތެއް ނިންމަވާކަމުގައި މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-A/39 **ޒަކީ ޝަރީފު ވ. ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް** ގެ ސިޔާސަތުގައިވެސް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

109. ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފު ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ 7 (e) ގާ ޒިޔާރަތްތަކާއި ހުއްދަ ނެތި ކަސްޓަމަރުގެ މުދާ ނަގާފައި ނުވަތަ ބޭނުންކޮށްފައިވާނަމަ އާއި ސުޕަރވައިޒަރު ނުވަތަ މެނޭޖަރުގެ އިރުޝާދުތަކާއި އެއްގޮތަށް މަސައްކަތްކޮށްދީފައިނުވާނަމަ އާއި ރިޕީ ބަދަލުވެފައިން ނުވަތަ ބަދަލުބަދަލުގައި އަރުވާލާ މީހުންގެ ކުރިމަތީގައި ނުވަތަ މުވައްޒަފުންގެ ކުރިމަތީގައި ބަހައްޓާފައިވާނަމަ 15 މާރިޗު 2019ގައި ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފުވެރިޔާއަށް އެންމެ ފަހުގެ އިންޒާރު ދީފައިވާކަން އެނގެއެވެ.[126] ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ބަލާއިރު، ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފު ވިދިވިދިގެން 04 (ހަތަރެއް) ދުވަހު ވަޒީފާއަށް ނުކުމެފައިނުވާކަން އެނގޭހިނދު، ވިދިވިދިގެން 04 (ހަތަރެއް) ދުވަހު އޭނާ މަސައްކަތަށް ނުނިކުމެ، އޭގެ ސަބަބެއްވެސް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް އަންގާފައެއްނުވެއެވެ. އަދި އިސްލާޙް ޝާމިލުކުރުމަށްވާ ފަދައިން، މި މައްސަލާގައި އޭނާގެ ހަރަކާތްތަކުން، ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ 5 (b) ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އިލްތިޒާމު ފުރިހަމަކުރުމަށް މަސައްކަތް ކުރެވިފައިވާކަން ގޮތުން އެނގެން ނެތެވެ. އަދި 25 ޖުލައި އިން ފެށިގެން 28 ޖުލައިއާ ހަމައަށް ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފު ހާޒިރުވެފައިނުވާ ދުވަސްތަކާ، ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން އެކަން ހުއްދަދެވިފައިވާ ލިޔުމެއްކަމުގައި ނުބެލޭތީއެވެ. މީގެ އިތުރުން މި މައްސަލާގައި ޝަރީޢަތް އިސްތިއުނާފު ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވެފައިނުވާ އެކިދުވަސްތަކުގެ ސަބަބުތައް ޢާއްމުކޮށް ދަތިކުރުވައިގެންވެއެވެ. އަދި އެ މައްސަލާގައި އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ދިމާވިކަން އޭނާގެ ފަރާތުން ބަޔާންކޮށްދިނުމަށް އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރެވިފައިވާކަން އެނގޭކަށް ނެތެވެ. ވަޒީފާގެ ހާޒިރުވެ، ވަޒީފާގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށް ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައިވާ ޖަވާބުދާރީ ޝަރުޠުތަކާއި ޚިލާފުވެ،

[126] Record of Disciplinary Action – Final Written Warning

ވަޒީފާގެ އިލްތިޒާމްތައް އަދާނުކުރުމަކީ، ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދު އޮންނަ އިތުބާރު ގެއްލުމުގެ އިތުރުން، ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ބޮޑެތި ގެއްލުންތައް ކުރިމަތިކުރުވާނެކަމެކެވެ. މި ބާވަތުގައި ޖެހޭ މުވައްޒަފުން މަދުވުމުން، ރިސޯޓުޕްސަރުން އެކަށީގެންވާ ޚިދުމަތް ނުދެވުމާއި، ހާޒިރުނުވާ ކަސްދު ދުވަހުއްގެއްގައިވެސް އޮންނަ ފަހަރު ވަގުތު ޖެހިއަށް އެހެން މުވައްޒަފުން ހަމަޖެއްސުމާއި، އެކަމުގައި ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އިތުރު އިންތިޒާމްތައް ހަމަޖެއްސަން ޖެހުމަކީ، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އުސޫލުގެ ގޮތުން ތަކުލީފުކުރަން ނުޖެހޭ ދަތި އުދަނގޫތައް ތަކުލީފުކުރަންޖެހުންކަން ނުވެ ދޫނި ނުވާނެއެވެ.

110. ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ (b) 5 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ފަދައިން ޢަމަލުކުރުމުގެ ގޮތުން، އަދި ވިދިވިދިގެން 04 (ހަތަރެއް) ދުވަހަށް ވަޒީފާއަށް ނުހާޒިރުވުމުގެ ހުކުމަކީ، ނޯޓިސްއެއްދީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނެކަމެއްކަން ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކުރެއިރު، ޝަކުވާ އިސްތިމާޢު ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުނުވުމަކީ މަސައްކަތުގެ އަޚްލާޤު އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުވާކަމަކާ، މި ބާވަތުގައި ވަޒީފާގައި އިތުރަށް ބެލެހެއްޓުމަކީ ވަޒީފާދޭފަރާތަށް ގެއްލުންތަކެއް ލިބިދާނެކަމަށް ބެލެވޭ، މިއީ އޭއިރުސްޓާފު އަމަލުތަކުގެ ސިފައިގައި ދަރަޖަކުރުވާފަދަ، އަދި މި ސަބަބަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނޯޓިސްއެއް ދިނުމަކާ ނުލާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ބާރު ސަބަބެއްކަމުގައި ދެކެމެވެ.

111. އެހެންކަމުން، ޝަކުވާ އިސްތިމާޢުކުރުމަށް ދީފައިވާ "Record of Disciplinary Action – Final Written Warning" އަށާއި، ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގެ 5 ވަނަ މާއްދާއާ ހިލާފަށް ޝަކުވާ އިސްތިމާޢު އަމަލުކޮށްފައިވާކަމަށް ބަލައި، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ނޯޓިސްއެއް ދިނުމެއްނެތި ޝަކުވާ އިސްތިމާޢުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ނިންމި ނިންމުމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން މައްސަލައިގެ އަޑުއެހުމަށް ހާޒިރުވުމުގެ ފުރުޞަތުދީފައިވާކަމެއް ނެތްކަން ދެކެމެވެ.

އިޖްރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޙާޞިލުކޮށްދިނުމުގެ ބާބުން

112. އިޖްރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޙާޞިލުކުރުމަކީ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް އަދުލުވެރި ނިންމުމަކަށް ވާސިލުވުމަށްޓަކައި ބަލަންޖެހޭ ބުރުންތައް ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އުސޫލާ އިޖްރާއަތުތައް ފުރިހަމަކުރުމުގެވެ.[127] ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތަކުން ނިންމުމުގައި، އިޖްރާއީ އަދުލުވެރިކަން ޙާޞިލުކުރެވިފައިވާކަމަށް ކަނޑައެޅޭނީ، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން، އެންމެ ކުޑަމިނުން އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިން ޢަމަލުކޮށްފައިވާނަމައެވެ. އެގޮތުން؛

1. އެމުވައްޒަފެއްގެ މަސައްކަތުގެ ފެންވަރު ނުވަތަ އަޚްލާޤީ މިންގަނޑު ރަނގަޅު ނޫންކަމަށް ވަޒީފާދޭފަރާތަށް ފެންނަ ސަބަބުތަކެއް (ޝަކުވާ ދެވުން ހުށަހަ ހުރިހާ ތަފްސީލުތަކާއެކު) ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އެމުވައްޒަފަކަށް އަންގައި، އެކަށީގެންވާވަރު ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު އެމުވައްޒަފަކަށް ދިނުމަށްފަހު؛
2. އެމުވައްޒަފެއްގެ މަސައްކަތުގެ ފެންވަރު ނުވަތަ އަޚްލާޤީ މިންގަނޑު ރަނގަޅު ކުރުމަށްޓަކައި ކުރެވިދާނެ ކަންތައްތަކާ ނުވަތަ އެހީތެރިން ފިޔަވަޅުތަކާ ކޯޗިކަން އެމުވައްޒަފަކަށް އަންގުމަށްފަހު؛
3. އެކަންކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް އެމުވައްޒަފަކަށް ދެވޭނެ މުއްދަތެއް ކަނޑައަޅައި، އެކަނޑައެޅި މުއްދަތުގައި، އެމުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެކަމެއް ރަނގަޅުނުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެމުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތްކަން އެމުވައްޒަފަކަށް އަންގުމަށްފަހު؛

[127] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2010/HC-A/24 (ރިޕީ ރަށު ރިސޯޓް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. އަލީ މުޖާހިދު) ގެ ޤަޟިއްޔާ

4. އުމުރުފުރާއިޖެހުނު ރަނގަޅުކުރަންޖެހޭކަމަށް ވަޒީފާދާރުވާމުން އުމުރުފުރާއިޖެހުނަށް އެންގުން ކަންތައްތައް، ކަސްޓަމަރުގެއިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ރަނގަޅުކޮށްނުދެއްވާނަމަ، އެ ކަމާމެދު ޖަވާބުދާރީވުމުގެ އިތުރު ފުރުޞަތެއް އުމުރުފުރާއިޖެހުނަށް ދިނުމަށްފަހު؛

5. އުމުރުފުރާއިޖެހުނު ދޭ ޖަވާބަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، އުމުރުފުރާއިޖެހުނާމެދު އަޅާނެ ފިޔަވަޅެއް ނިންމުމަށްފަހު؛

6. އުމުރުފުރާއިޖެހުނު ވަކިކުރަން ނިންމައިފިނަމަ، އުމުރުފުރާއިޖެހުނު ވަކިކޮށްފައިވާކަން، ވަކިކުރި ސަބަބުތަކާއެކު އުމުރުފުރާއިޖެހުނަށް އަންގާފައިވުން.

113. ދެ ފަރާތުގެ ދެމެދު ވެފައިވާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި ހިމެނޭ ނުދީ، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވިދާނޭ ހާލަތްތައް ބަޔާންކުރިނަމަވެސް، އެކަމުގައި އަމަލުކުރަންވީ އިޖުރާއަތު ބަޔާންއެއްނުކުރެއެވެ. ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންވީ އިޖުރާއަތާއި ގުޅޭ ކަންކަމެއް މިންވަރެއްގެ އިޚްތިޔާރު ލިބިދީފައި މުވައްޒަފުންގެ ހަންޑް ބުކުއިންނެވެ.[128] މިގޮތުން މުވައްޒަފާއި ގުޅޭ މުޢާމަލާތުކުރުމުގައި ސީރިއަސް/ފާޑުކަން ބޮޑު ގަވާއިދުހިލާފު އަމަލެއް ކޮށްފައިވާކަމުގެ މުޢާމަލާތުގައި، އާންމުކޮށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތުދީގެން ނޫންކަމުގައި، އަދި ނޯޓިސް ދިނުމެއްނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭނެ، ޖެނެރަލް މެނޭޖަރގެ ހުއްދަ އޮންނަންޖެހޭކަމާއި، އަދި ނިންމާ ނިންމުން މުވައްޒަފަށް އަންގަންވާނެކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ.[129]

114. މިގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ އަލީގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ޝަކުވާ އިސްލާހުކުރާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ގެއްލުނުކަމަށާއި ބަޔާންކުރި، ޝަކުވާ އިސްލާހު 29 ޖުލައި 2019ގައި ވަޒީފާއަށް ހާޒިރުވުމުން ގޭގައި މަޑުކުރުމަށް އަންގާފައިވާކަން ދެ ފަރާތުގެ ބަޔާނުންނާއި، 30 ޖުލައި 2019ގައި ފުރަތަމަ ނޯޓިސް ދެއްކި، ބަޔާނުގައި ވާރިދުވާ ހިމެނިފައިން އެނގެއެވެ.

---

128 CCR, Employee Handbook, October 2017 Edition

129 CCR, Employee Handbook, October 2017 Edition, Page 13

115. އޭގެ ފަހުން 31 ޖުލައި 2019އިން ފެށިގެން 11 އޮގަސްޓް 2019އާ ހަމައަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ޝަރީޢާ އިސްމާޢީލްއަށް ގުޅާފައިވާކަން އެނގެއެވެ.[130] އެހެންކަމުން، މި ކޯޓުތަކަށް ޝަރީޢާ އިސްމާޢީލް ޖަވާބުދާރީވެއިންވާކަން ދެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގައި ދައުވާކުރައްވާ ވަރަކަތުކަން ސާފުވެ. އެހެންކަމުން، މިކަމުގައި ތަރުތީބު ބޭނުމަކީ، އަދި ނޯޓިހުއް ނުދީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށްޓަކައި އިދާރީގޮތުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ފުރިހަމަކުރުމުގެ ބޭނުމަކީ، ޝަރީޢާ އިސްމާޢީލްއަށް ގުޅުމަށްޓަކައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި މަސައްކަތްކޮށްދީފައިވާކަން އެނގެއެވެ. މުވައްޒަފުން ނުގެޔޭ އަދި ވީނުވީކަމެއް ނޭނގޭ ހާލަތުގައި، މުވައްޒަފަށް ނޯޓިހުއް ނުދީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަން ޖާއިޒު ސަބަބެއް އޮތުމަކީ، އޭގެ އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތަކީ މުވައްޒަފު ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން އިދާރީގޮތުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ފުރިހަމަކުރުމަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން މަސައްކަތްކުރިކަމާއި، އެހެންނަމަވެސް މުވައްޒަފުގެ ފަރާތުން އެއްބާރުލުން ނުލިބޭ އެކަން އެ އުސޫލުން ކުރިޔަށްގެންދެވޭނެ ނުވުމުން އެކަން ނުކޮށް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާކަމަށް ބަޔާންކޮށް، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ނޯޓިސް/ސިޓީ މުވައްޒަފަށް ދީފައިވާ ކުރުމެވެ. ނަމަވެސް އެ ލިޔުން ޕޯސްޓްކުރުންކަމުގައި ދެކެމެވެ.

116. ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން އެކަމާ ގުޅިގެން އިދާރީގޮތުން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ އިޖުރާ ބައްދަލުވުންތަކާއި ބާއްވާ، މުވައްޒަފުންގެ ޤާނޫނީ ބާބުގައިވާ އިދާރީ އިޖުރާއަތުތަކާއި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ފޯމުތަކާއި ޝަރީޢާ އިސްމާޢީލްއަށް ފޯނުން ގުޅުމުންވެސް އޭނާގެ ހަބަރެއް ނުވުމުންކަމާއި[131] އަދި ޝަރީޢާ އިސްމާޢީލްގެ ފަރާތުން އެކަމަށް ހުރަސްއަޅާފައިވާކަމުގައި ދެކެވޭ ފުރުސަތު ދޫކުރަންބޭނުން ގޮތެއްގައި އޮތުމުން، މަސައްކަތުގައި

[130] މި ކޯޓު ތަޙުޤީޤަކަށް ކަންފުށިގެ އޮފީސަރ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ ޝިޔާނާ މޫސާ 11 އޮގަސްޓް 2019ގައި ތަޙްޤީޤުކުރި ކޯޓު ތަރުޖަމާކަމާއި، ޝަރީޢާ އިސްމާޢީލްއަށް ގުޅާފައިވާކަން ޢަބްދުﷲ ފަސީހުގެ ހެކިބަހުން އެނގެއެވެ.

[131] ޝަރީޢާ އިސްމާޢީލްއަށް 31 ޖުލައި 2019އިން ފެށިގެން ގުޅަން މަސައްކަތްކޮށްފައިވާކަން ޓެލިފޯނުންޖެ 8ގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔުމުންނާއި، ޢަބްދުﷲ ފަސީހުގެ ހެކިބަހުން އެނގޭއިރު، ޓެލިފޯނުން 23 ގެ ގޮތުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ޓެލިފޯނުންޖެއިން ވަޒީފާއަށް ނުދާ ތަރުން ޝަރީޢާ އިސްމާޢީލް ގުޅާކަން އޭނާއަށް އެނގޭކަން ހާމަވެގެންދެއެވެ.

ކަން ހިނގާފައިވާގޮތަށް ނަޒަރުކޮށް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ނޯޓިސް ޝަރީފާ އިސްތިއުނާފަށް ރައްދުކޮށްފައި ނުވުމަކީ ހަމައެކަނި އެ ސަބަބަކަށްޓަކައި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ގެއްލުންކޮށްފައިނުވާ ކަމުގައި ކަނޑައެޅޭނެ ސަބަބެއް ކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

117. މިގޮތުން ޝަރީޢަތުގައި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ގެއްލުންކޮށްފައިވާކަމުގައި ބުނެ ދަޢުވާއެއް ނަގައިދީފައިވުން، ވަޒީފާއަދާކުރާ ފަރާތުން ޢަމަލުކުރަމުންގެންދަވާ އަދުލުވެރި އިޖުރާއަތުގެ މައްޗަށް ޢަމަލުކުރި ގޮތް ކަމުގައި ވާންޖެހޭނެކަމާއި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ދަރަޖަ އުފެދިގެން އަންނަ ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤުތަކަށް ލިޔެވިފައި ވާ ފަރާތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ފުރިހަމަ ރައްޔިތުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/HC-A/181 މުޙައްމަދު ނާޝިދު ވ. މޯލްޑިވްސް ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑް ގެ މައްސަލާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. މި މައްސަލައިގައި ޝަރީފާ އިސްތިއުނާފު ފިޔަވައި ނޯޓިސް، ސަބަބެއް ބަޔާންނުކޮށް 04 (ހަތަރެއް) ދުވަހު ވަޒީފާއަށް ނުނިކުމެ، އަދި އޭގެ ފަހުން އެކަން ފި ގޮތެއް ބަލާފައެއްނުވި، އެކަމުގައި އެއްވެސް ފަރާތަކަށް އެންގުމެއް މަސްއޫލެއް ވަންދެން އެކަމުގެ މަތީ އިދާރާގެން އިންޒާރު އަދުލުވެރި ހަމައެކަން ބަލާއިރު، ހުރި ނިޔަތުގައި ކޮށްފައިވާ އަދުލުވެރިކަމެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނެކަމުގައި ނުދެކެމެވެ. އަދި މި ޙާލަތުގައި، އެގޮތަ މުވައްޒަފުގެ ސަބަބުން، އެ ފަރާތަށް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ލިޔުން ރައްދުކޮށްފައިނުވުމަކީ، ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ގެއްލުވައިލުމުން ކަމަށް، މުވައްޒަފު ބޭނުންކުރި ބަހަށް ކުރިމަތިލަންޖެހުނު ޤާނޫނީ ފަރާތަކަށް ނުބުނެވޭ ބޮޑަށް ހިތި މުވައްޒަފަށް ބަރޯސާވާން ނުކުރެވޭ އަދުލުވެރި ހަމައެއްކަމުގައިވެސް ނުދެކެމެވެ.

118. އިސްލާހީ ސަބަބަކާ އެކުން ހުކުމުން، އަޖުރަން ދޫކުރި ޝަރީފާ އިސްތިއުނާފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން މަޢުލޫމާތު އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ގެއްލުންކޮށްފައިވާކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުން ބާތިލުކުރަންޖެހޭކަމެވެ.

119. މިގޮތައިން ނިންމުމާއިއެކު، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ގެއްލުމުގެ ބަދަލާއި މުސާރައިން ޝަރީފާ އިސްތިއުނާފަށް ދިނުމަށް ނިންމާފައިވާ ނިންމުންވެސް ބާތިލުވާނެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒްގެ ރައްދު

120. ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދުގެ ރައްދާ އަހުރެން ތާއީދު ކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޖީދުގެ ރައްދު

121. ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދުގެ ރައްދާ އަހުރެން ތާއީދު ކުރަމެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބާޠިލުކޮށްދިނުން[132]

122. މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ހުކުމްކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު މައްސަލައިގެ ޚަސްމުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އާންމު އުސޫލުތަކުގެ ގޮތުން[133] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓަށް މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅަންވީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ނިންމުން ނިންމާތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައެވެ.[134] މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ޙަވާލުކޮށްފައިނުވާނަމަ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ޙަވާލުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.[135] އެހެނަސް، ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ ހުލާސާއަށް ބަލައިގެންވެސް އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.[136]

---

[132] ކޯޓުން މައްސަލައިގެ ހުކުމްކުރުމަށްފަހު، އެ ހުކުމް އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާފަރާތް، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައި ކޯޓާއި، އިސްތިއުނާފުކުރަންއެދޭ ވަގުތު ހަމަވުމުން ސަބަބާހުރެ ދިމާވެފައިވާ މައްސަލަތަކާއި، އަދި މިކަން ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްދިނުމާއި އެންމެހާ މަސައްކަތްތައް މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 268 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރެއެވެ.

[133] މިކަމުގައި ދެވޭ އިސްތިސްނާ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކުރެއެވެ.

[134] މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[135] މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

[136] މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެދިޔަ ސަބަބުތައް އެފަދައިން ހުރުމުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 265/VTR/2019 މައްސަލައިގައި އެ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުން މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ބާޠިލުކޮށް، އެގޮތުގެ މަތީން ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދު

(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބާދުހުރާ ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބްސައިޓް: www.highcourt.gov.mv